

**HEDEN
TER BESLISSING**

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

de staatssecretaris van Toeslagen en Douane (ter info)

nota

Actieve openbaarmaking nota's budgettaire verwerking
APB

Persoonsgegevens

Aanleiding

In navolging van de Beleidslijn actieve openbaarmaking nota's van 13 juni 2022 bieden wij u bij deze de beslisnota's behorend bij de nota Budgettaire verwerking APB aan.

Datum

4 oktober 2022

Notanummer

2022-0000243750

Bijlagen

geen

Besispunten

- Bent u akkoord met het op deze manier openbaar maken van de gepresenteerde nota's?
- Verzoek uit de Kamer is de stukken voorafgaand aan de AFB aan te leveren.

Kernpunten

- Zowel de beslisnota's als de stukken worden openbaar gemaakt.
- Achter deze nota vindt u de sets nota's zoals samengesteld. Persoonsgegevens wordt nog een check gedaan op stukken versie Persoonsgegevens.
- Voor sommige nota's is het naar u en de staatssecretarissen verstuurd stuk opgenomen.
- Kamerlid Omtzigt heeft vanmiddag bij de regeling van werkzaamheden gevraagd om onmiddellijke toezending van alle stukken over het prijsplafond voorafgaand aan de AFB. In deze set zitten uitsluitende de notities van Financiën (met soms achterliggende EZK-stukken). EZK zal de eigen notities openbaar moeten maken.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Beslispuntennotitie spoor 1: prijsplafond

Op 20 september heeft het kabinet aangekondigd dat er aanvullend op de koopkrachtmaatregelen uit de Miljoenennota maatregelen worden genomen met betrekking tot de energierekening. Eén van deze maatregelen betreft het instellen van een tijdelijk prijsplafond voor energie voor huishoudens en een deel van het MKB. Het doel van dit prijsplafond is om zekerheid te bieden over de maximale hoogte van de energierekening voor deze gebruikers bij verdere prijsstijgingen. Het prijsplafond zou voor een deel van het verbruik worden ingevoerd en ingaan per 1 januari 2023. Met deze beslispuntennotitie worden de inhoudelijke opties ten aanzien van dit tijdelijk prijsplafond voorgelegd ten behoeve van het informeren van de Kamer voor de algemene financiële beschouwingen.

1. Prijs en plafond per 1 januari tot 31 december 2023

Basispad

Het basispad zoals dat met Prinsjesdag is gecommuniceerd is vormgegeven met de inzet dat minimaal de helft van de Nederlandse huishoudens wat betreft hun energieverbruik volledig onder het tariefplafond valt, als zij blijvend een inzet doen op (10%) besparing in hun energieverbruik. Hiertoe zijn een volumegrens van 1200m³ voor gas en van 2400kWh voor elektriciteit voorgesteld.

Hierbij was een belangrijke overweging dat het plafond er niet toe moet leiden dat de verduurzamings- en besparingsprikkel wegvalt. Behoud van een besparingsprikkel is belangrijk voor de energieleveringszekerheid én een Europese voorwaarde voor het invoeren van een generiek tariefplafond. Daarom is een vermogensgrens gekozen rond het gemiddelde verbruik in normale tijden. Bij de volumegrenzen van 1200 m³ gas en 2400 kWh elektriciteit zou ca. 50% van de huishoudens volledig onder het prijsplafond vallen op basis van de CBS cijfers uit 2021. Indien deze huishoudens 10% zouden besparen, zou dit circa 60% zijn.

Deze volumegrenzen dekken het gemiddelde gas- en elektriciteitsverbruik van het eerste, tweede en derde inkomenskintiel inclusief 10% besparingen. Het gemiddelde gebruik van de meeste type woningen (en bewoners), zoals geïdentificeerd door het CBS op basis van veel voorkomende woningtypen, vallen voor hun volledige gebruik onder dit plafond en worden geheel gecompenseerd met een lager tarief.

Aangenomen Kamermotie van PvdA en GroenLinks

De motie van GroenLinks en PvdA vraagt om een eerlijke verhouding tussen de gasprijs en elektriciteitsprijs. Uitgaande van de bij het voorstel van GroenLinks en PvdA door het CPB doorgerekenende variant betreft het zowel een hoger verbruik voor gas (1500m³) elektriciteit (3300 kWh) met een prijs peil van respectievelijk 1,57 euro per m³ en 0,36 euro per kWh. Hiermee zouden op basis van dezelfde CBS data die eerder gebruikt zijn voor het informeren van de Kamer ca. 60% van de huishoudens volledig onder het prijsplafond vallen op basis van de CBS cijfers uit 2021. Indien deze huishoudens blijvend 10% zouden besparen, zou dit circa 70% zijn.

Het effect van deze verruiming van het plafond is dus om circa 10% extra huishoudens volledig eronder te laten vallen met een hoger budgettair beslag als gevolg. Daarnaast leidt de lagere maximumprijs voor elektriciteit ook tot een hoger budgettair beslag.

Effect op verwarming met gas versus elektriciteit

De hoogte van de prijzen en het plafond zoals deze in het basispad zijn voorgesteld hebben als bijkomend nadelig effect dat voor een aantal verduurzamingsopties de gebruikskosten wordt verhoogd, bijvoorbeeld waar het warmtepompen betreft. Dit komt omdat een relatief lagere prijs onder het plafond voor gas de normale verhouding ten aanzien van elektriciteit verandert. Het wordt daardoor goedkoper om gas te verbruiken dan om elektriciteit in te zetten.

Om deze nadelige effecten zo veel mogelijk af te dekken zijn er zijn twee parameters waarmee gevarieerd kan worden. Dit zijn de elektriciteitsprijs onder het plafond en de hoogte van het elektriciteitsplafond. Omdat het minder verreikende aanpassingen betreft dan bij het scenario dat overeenkomt met het plan van GL/PvdA zijn deze als tussenvarianten aangemerkt.

Met aanpassingen van deze parameters zijn er vier scenario's ontstaan.

Varianten	Gasprijs (€/m ³)	Elektriciteits prijs (€/kWh)	Verbruik gas (m ³)	Verbruik elektriciteit (kWh)	Raming budget (miljarden) ¹	Huishoudens onder plafond	Impact huishouden ²
Kamerbrief	1,50	0,50 ³	1.200	2.400	€16,4	Gas 50% Elek. 50%	€2.536
Tussenvariant hoger verbruik elektriciteit	1,50	0,50	1.200	3.300	€17	Gas 50% Elek. 70%	€2.546
Tussenvariant lagere prijs elektriciteit	1,50	0,3	1.200	2.400	€19,7	Gas 50% Elek. 50%	€3.016
Variante GL/PvdA	1,57	0,36	1.500	3.300	€20,9	Gas 50% Elek. 70%	€2.807

De beschreven tussenvarianten leiden er beide toe dat het loont om de warmtepomp in te zetten voor verwarming in plaats van gas. Variante A heeft daarbij als voordeel dat de budgettaire impact kleiner is. Bij variante B blijft het verbruik dat onder het plafond valt ongewijzigd.

Beslispunt: U wordt gevraagd een voorkeur aan te geven voor één van de geschetste scenario's

Toelichting effect op huishoudens die verwarmen met elektriciteit

Er zijn ongeveer 400.000 huishoudens die verwarmen met elektriciteit of een combinatie van elektriciteit en gas. Bij de verduurzaming van de gebouwde omgeving wordt de inzet en stimulering van (hybride) warmtepompen als een belangrijke route gezien. De invoering van het prijsplafond conform het basisscenario leidt ertoe dat het loont voor huishoudens met een hybride warmtepomp om de CV ketel in te zetten om met gas te verwarmen in plaats van het duurzame alternatief. Dit leidt tot hoger gasverbruik: als alle huiseigenaren die momenteel een hybride warmtepomp gebruiken om hun woning te verwarmen, als gevolg van de lagere gasprijs onder het prijsplafond ervoor kiezen om de warmtepomp uit te zetten en de woning met de cv-ketel te verwarmen, dan resulteert dat in een additioneel aardgasverbruik van ongeveer 48 miljoen m³ per jaar. Dit is vergelijkbaar met het jaarlijks aardgasverbruik van een gemiddelde gemeente zoals Leiden.

Het heeft op langere termijn een beperkt negatief effect op de terugverdientijd van de (hybride) warmtepomp die mensen voor 15-20 jaar aanschaffen. Door het prijsplafond verdient de hybride warmtepomp zich 1 jaar later terug (van 5 naar 6 jaar) en is de energierekening van een huiseigenaar met een hybride warmtepomp 70 euro hoger ten opzichte van een huiseigenaar met een cv-ketel. Door het prijsplafond verdient de volledig elektrische warmtepomp zich 2 jaar later terug (van 6 naar 8 jaar) en is er gemiddeld een toename van 390 euro voor de gehele periode van het prijsplafond. Warmtepompen worden veelal toegepast in combinatie met zonnepanelen, wat een positief effect heeft op de terugverdientijd (effect niet te kwantificeren). Wanneer het prijsplafond -zoals in de Kamerbrief van 20 september wordt genoemd- wordt verlaagd naar 1,20 euro/m³ zal dit de terugverdientijd vermeerderen met 0,5 – 1 jaar.

¹ De budgettaire raming is omgeven met onzekerheden en sterk afhankelijk van de daadwerkelijke inkoopstrategieën van energieleveranciers, de verdere ontwikkeling van de groothandelsprijzen én het daadwerkelijke energieverbruik dat in 2023 onder het prijsplafond zal vallen. Echter is dit de beste inschatting mogelijk op dit moment en biedt het inzicht in de onderlinge verhouding van de budgettaire impact van de varianten maar deze kan verschuiven indien de elektriciteitsprijs of het elektriciteitsverbruik anders uitvallen.

² Huishouden met mediaan verbruik in 2021 volgens het CBS (verbruik van 1.200m³ en 2.460kWh).

³ In de kamerbrief van 20 september is een bedrag van 0,70 cent opgenomen, dit is inclusief circa 0,20 cent aan nettarieven, welke losstaan van het variabele leveringstarief en in de tabel zijn weggelaten.

2. Tijdelijke regeling voor november en december

In de brief van 20 september is aangegeven dat voor de periode tot 1 januari, dus november en december, wordt gewerkt aan een tussenvariant waarbij een tariefplafond wordt gesimuleerd. Bij deze tussenvariant wordt er voor de maanden november en december een vast bedrag van € 190 per maand ter verlaging van de termijnbedragen verwerkt door de leveranciers. De budgettaire omvang van een dergelijke regeling is circa €2,6 miljard. Er zijn voor de uitvoering van deze verlaging van het termijnbedrag twee opties:

1. Tegemoetkoming aan individuele kleingebruikers van € 190 als korting op energierekening in deze twee maanden via een eenmalige subsidie aan energieleveranciers. Dit vraagt om een aparte regeling om hier een juridische grondslag voor te voorzien. Omdat er naar grote waarschijnlijkheid sprake kan zijn van staatssteun is hier mogelijk een staatssteunprocedure inclusief notificatie in Brussel voor nodig.
2. Gerichte verlaging van Energiebelasting in 2023, door een verhoging van de belastingvermindering die de energieleveranciers al dit jaar doorberekenen aan kleingebruikers via hun termijnbedrag. Hierbij is er geen sprake van staatssteun, omdat er sprake is van een korting op een belasting via een bestaande fiscale regeling die voor alle verbruikers op gelijke wijze wordt aangepast. Er is dus ook geen staatssteunprocedure inclusief notificatie in Brussel voor nodig. Wel is er vooraf een toezegging van de energieleveranciers nodig, dat zij hieraan willen meewerken.

Beslispunt: U wordt gevraagd een keuze te maken tussen de twee geschetste opties.

3. Te hanteren marge

In de subsidieregeling moet bepaald worden welke kosten die de energieleveranciers maken om uitvoering te geven aan het prijsplafond, moeten worden meegewogen in de subsidiebepaling. Leveranciers gaan normaalgesproken als onderdeel van hun reguliere bedrijfsvoering uit van een marge in de leveringstarieven die zij bij consumenten in rekening brengen. Deze marge is bedoeld om verschillende overheadkosten te dekken en bevat tevens een winst en risico opslag. Er is geen goede informatie beschikbaar over deze marges. Getracht is om deze op basis van openbare gegevens in te schatten, een zogenaemde *best estimate*. Tevens wordt nog getracht om hier nader inzicht in te krijgen via de ACM.

De keuze voor een marge in de subsidiebepaling zal aan de ene kant ruim genoeg moeten zijn om de kosten van energieleveranciers te kunnen vergoeden zodat zij zich niet terugtrekken uit de markt of failliet gaan en aan de andere kant moet er ook rekening gehouden worden met het risico dat een hoge marge kan leiden tot zogenaamde overwinsten. De uiteindelijke keuze voor een component in de vergoeding die overeenkomt met een minimale marge vereist politieke weging.

Beslispunten:

1. Gaat u akkoord met het opnemen van een marge in het vaststellen van subsidiebeschikking voor energieleveranciers die deelnemen aan het prijsplafond?
2. U wordt gevraagd een verstandige marge overeen te komen

4. Doelgroep

4a. Definitie

In de brief van 20 september is aangegeven dat het tijdelijk prijsplafond wordt ingevoerd voor alle huishoudens en een deel van het midden en kleinbedrijf (MKB). Daarbij is aangegeven dat het voornemen is om aan te sluiten bij de afnemers die ook recht hebben op belastingvermindering in de energiebelasting.

Vanwege de korte termijn waarop het prijsplafond moet worden ingesteld is het wenselijk om aan te sluiten bij een definitie die door de leveranciers op dit moment al wordt gebruikt en waardoor daarnaast de risico's op staatssteun worden beperkt. Voorgesteld wordt daarom om niet uit te gaan van de afnemers die ook de belastingvermindering ontvangen, maar aan te sluiten bij de definitie van kleinverbruikers zoals deze wordt gehanteerd in de Gaswet, Elektriciteitswet en Warmtewet.

Dit heeft twee redenen, ten eerste wordt op deze manier de steun gerichter ingezet (en ontvangen niet alle bedrijven deze steun) en daarnaast wordt voorkomen dat huishoudens met twee aparte contracten slechts ten dele onder het plafond vallen (het gasverbruik valt dan niet onder het plafond, omdat de belastingvermindering alleen op de elektriciteitsaansluiting ziet).

Beslispunt: Bent u akkoord met uitgaan van de definitie van kleinverbruikers zoals deze wordt gehanteerd in de Gaswet, Elektriciteitswet en Warmtewet? Dit betekent dat iedereen met een elektriciteitsaansluiting van max. 3x80 ampère, een gasaansluiting van max. 40m³/uur of met een warmteaansluiting van max. 100kW.

4b. Warmte

Een deel van de huishoudens gebruikt geen gas voor ruimteverwarming en warm water, maar neemt daarvoor collectieve warmte af (stadsverwarming) van warmtebedrijven. Het gaat hier om ongeveer 6,3% van de Nederlandse huishoudens. In de brief van 20 september is aangegeven dat wordt bezien hoe de prijs van warmte kan worden meegenomen een het tijdelijk prijsplafond. In overleg met de ACM is daarom gekeken naar mogelijkheden om het tijdelijk prijsplafond ook voor deze huishoudens te laten gelden.

Voor collectieve warmte stelt de ACM op basis van de Warmtewet en het Warmtebesluit jaarlijks voor het hele jaar maximumtarieven vast op basis van het "niet meer dan anders" - principe. Dit principe houdt in dat een huishouden dat warmte afneemt, daarvoor niet meer betaalt dan een vergelijkbaar huishouden dat op gas is aangesloten. Voor het jaar 2022 heeft de ACM de maximumprijs van 44,59 euro per GJ vastgesteld. Deze correspondeert aan gasprijs van 1,36 euro per m³, een gewogen gemiddelde van consumentenprijzen zoals die begin 2022 van toepassing waren. Tot eind van 2022 zijn eindgebruikers van warmte dus beschermd tegen de prijsstijgingen in de energiemarkt.

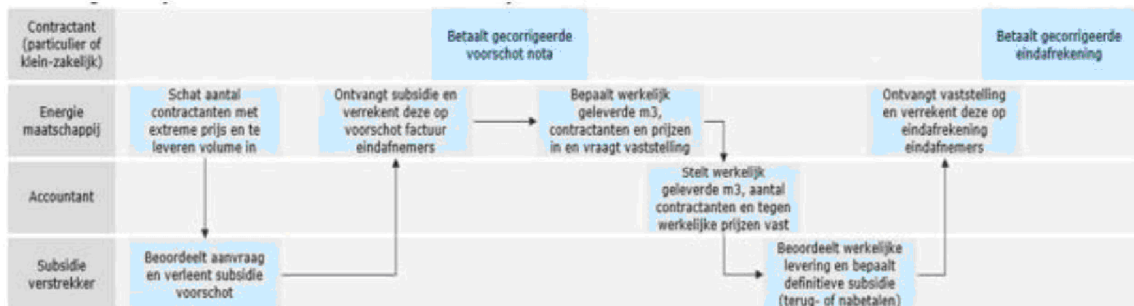
Omdat de wettelijke maximumprijs voor warmte gebaseerd is op de marktprijs voor gas, zouden de warmteprijzen in 2023 zonder additionele maatregelen de huidige stijging van marktgasprijzen volgen. Dit is in licht van de aangekondigde maximumprijzen voor elektriciteit en gas en het "niet meer dan anders" - principe bij collectieve warmte onwenselijk. De ACM heeft aangegeven dat zij in de bepalingen van de Warmtewet en het Warmtebesluit ruimte ziet om een maximumtarief vast te stellen dat bestaat uit twee onderdelen. Het tarief bestaat enerzijds uit een prijs gerelateerd aan het prijsplafond van gas. Dit prijsplafond zal van toepassing zijn tot een nog te bepalen maximaal verbruik. Het prijsplafond van 1,50 euro per m³ gas tot een verbruik van 1200 m³ vertaalt zich voor warmte in een prijsplafond van 49,02 euro per GJ. Wijziging bij gas van het prijsplafond zal leiden tot een evenredige aanpassing bij warmte.

Het tweede onderdeel van het maximumtarief bestaat uit het tarief boven het nog te bepalen maximaal verbruik. De grondslag voor dit tarief wordt normaliter gebaseerd op de vaste contracten die door warmteleveranciers worden gehanteerd. Door het ontbreken hiervan is de ACM voornemens om uit te gaan van de TTF prijzen die gelden voor het jaar 2023. De ACM staat in nauw contact met verschillende stakeholders waaronder VEH, consumentenbond en de warmteleveranciers om de methode voor het maximumtarief vast te stellen. Dit tarief wordt normaliter eind december bepaald op basis van de dan geldende marktprijzen. De budgettaire omvang wordt als onderdeel van de verdere uitwerking in kaart gebracht. In de raming is uitgegaan van plus 5 procent op de kosten van gas.

Beslispunt: Bent u akkoord met de door ACM voorgestelde wijze voor het meenemen van warmte in het tijdelijke prijsplafond?

5. Uitvoering

5. Uitvoeringsmodel

Voor het voorschot wordt uitgegaan van 80 procent zoals gebruikelijk is bij regelingen.

Beslispunt: Bent u akkoord met het voorgestelde uitvoeringsmodel voor huishoudens?

5b. Verdeling van de plafonds door het jaar

De energieplafonds zijn gedefinieerd als een maximumverbruik per jaar. Het stroom- en gasverbruik van huishoudens is niet constant gedurende het jaar. Wanneer een huishouden overstapt van energieleverancier vindt een afrekening plaats voor het deel van het jaar waarin het contract liep. Daarom moet er een duidelijkheid komen over hoe het verbruik over het jaar wordt verdeeld. Wij zien daarvoor twee opties:

- A. Het verbruik wordt evenredig over het jaar verdeeld. Op bijvoorbeeld 20 januari is dan $20/365^e$ deel van het totaal verbruikt.
- B. Het verbruik wordt verdeeld aan de hand van de verbruiksprofielen die voor alle kleinverbruikers gelden. Op bijvoorbeeld 20 januari kan er dan meer of minder dan $20/365^e$ van het totaal verbruikt zijn, afhankelijk van het profiel.

Optie A:

- + Is eenvoudig te implementeren.
- + Is constant over de tijd, wat overstappen makkelijk en overzichtelijk maakt.
- Geeft geen volledig accurate weergave van het verbruik.

Optie B:

- Is lastig te implementeren.
- Is niet constant over de tijd én het verbruiksprofiel kan veranderen bij verhuizing, wat overstappen moeilijk en onoverzichtelijk maakt.
- + Geeft een nauwkeurigere benadering van het verbruik dan optie A.

Wij adviseren daarom om voor Optie A te gaan.

Beslispunt: bent u akkoord met de evenredige verdeling van het plafond over het jaar volgens optie A?

6. Bijzondere situaties

6a. Salderen

Zo'n 30% van de opgewekte stroom uit zonnepanelen door huishoudens wordt gemiddeld direct gebruikt. Er is geen inzicht in de precieze hoogte: dit verbruik wordt niet gemeten, omdat het direct, achter de meter verbruikt wordt. Er is dus geen mogelijkheid voor leveranciers om hiermee rekening te houden bij de uitvoering van het prijsplafond.

Het is voor de kleinverbruikers die onder het plafond vallen (nog) niet verplicht om een meter te accepteren die invoeding en afname apart kan meten. Zo'n 10% van de kleinverbruikers heeft (nog) geen slimme meter die invoeding en afname apart kan meten. Voor deze groep gebruikers is het onmogelijk om vast te stellen welke hoeveelheid stroom teruggeleverd is bij de toepassing van

het plafond. Indien er achter deze meter eigen opwekking plaatsvindt, is alleen de netto afname (na het salderen) vast te stellen en niet hoeveel bruto van het net is afgenomen (voor het rekening houden met het salderen). Het prijsplafond is voor deze groep dus niet toe te passen op de bruto afname. Wel kan het prijsplafond worden toegepast op de netto afname. Hiermee wordt ook de gelijke behandeling van mensen met en zonder een slimme meter gewaarborgd.

Veel kleinverbruikers met een warmtepomp hebben tevens zonnepanelen. Ditzelfde geldt in veel gevallen voor mensen met een elektrische auto. Door bij het prijsplafond uit te gaan van het netto gebruik (zonder aftrek van opgewekte energie die achter de meter wordt toegepast of het salderen) komen zij minder snel boven een afname van 2400 kWh op jaarbasis. Tegelijkertijd is de verwachting dat deze groep nog steeds significant meer elektriciteit gebruikt en dus voor een belangrijk deel van het gebruik boven de grens van het plafond uitkomt en de marktprijs hiervoor betaalt. In deze vergelijking zouden de kosten van de elektrische auto echter vergeleken moeten worden ten opzichte van de kosten van een benzine auto.

Het voorstel is om gelet op de uitvoerbaarheid voor wat betreft het aantal kWh dat in aanmerking komt voor het prijsplafond:

- 1) Eventuele opwekking achter de meter niet mee te rekenen
- 2) Bij het toepassen van het plafond voor een huishouden met eigen opwekking, uit te gaan van de afname van elektriciteit van het net ná toepassing van de salderingsregeling (dus de netto afgenomen elektriciteit).

<p><i>Beslispunt:</i> Bent u akkoord met de door voorgestelde wijze voor het rekening houden met salderen in het tijdelijke prijsplafond?</p>

6b. Meerdere huishoudens achter één aansluiting

Blokverwarming

Een situatie waarbij er sprake is van meerdere huishoudens achter één aansluiting betreft blokverwarming. Daarbij wordt in een appartementengebouw warmte met een collectieve CV-ketel opgewekt, waarna die warmte door de verhuurder of VvE wordt geleverd aan de appartementseigenaren en/of appartementshuurders. Dit wordt aangeduid met de term blokverwarming. Het betreft op basis van de meest recente cijfers van CBS (2020) zo'n 5,5% van de woningen.

De prijzen van deze leveringen worden niet gereguleerd door de Warmtewet. Huurders vallen onder de bescherming van het huurrecht. VvE-leden hebben via hun lidmaatschap invloed op de VvE.

Hoewel het tijdelijk prijsplafond ook voor deze huishoudens geldt, heeft het prijsplafond een veel beperkter effect op deze huishoudens dan op een vergelijkbaar huishouden zonder blokverwarming. Voor het prijsplafond wordt immers gekeken naar het appartementsgebouw alsof het één huishouden is. Het is – gegeven de uitgangspunten uit de brief – in principe wenselijk dat ook voor deze huishoudens een zelfde effect wordt bereikt met het tijdelijk prijsplafond. Dit blijkt in de praktijk echter niet goed mogelijk. Een eerste optie die is onderzocht is dat verhuurders of VvE's bij gasleveranciers aangeven aan hoeveel huishoudens zij warmte leveren, en dat het maximale verbruik dat onder het prijsplafond valt gelijk wordt gesteld aan het maximale verbruik per huishouden vermenigvuldigd met het aantal huishoudens. De uitvoering van deze optie is echter voor de energieleveranciers niet mogelijk, omdat zij geen zicht hebben op wat er achter de meter gebeurt en dit ook niet kunnen controleren. Een tweede optie is dat er een aparte subsidieregeling komt voor VvE's en verhuurders, die buiten de gasleveranciers om worden uitgevoerd. Op dit moment kunnen wij nog niet overzien of dit daadwerkelijk uitvoerbaar is en moet meer informatie worden verzameld. Aandachtspunt daarbij is dat er ook voor gas en elektriciteit situaties zijn waarbij er sprake is van meerdere huishoudens achter één aansluiting, zoals studentenhuisjes en vakantiehuisjes.

<p><i>Beslispunt:</i> Bent u akkoord om mogelijke oplossingen voor blokverwarming buiten de systematiek van het prijsplafond te zoeken, in het besef dat er op deze zeer korte termijn vermoedelijk geen uitvoerbare mogelijkheden zijn?</p>
--

7. Overige onderdelen energierekening

7a. Nettarieven

De nettarieven worden door de ACM gereguleerd en worden jaarlijks vastgesteld voor het komende jaar, naar verwachting communiceert de ACM begin oktober over de nettarieven voor 2023. De nettarieven zijn een vast bedrag per maand op de energierekening en zijn onafhankelijk van het energieverbruik. In 2023 stijgen de nettarieven gemiddeld met €120 per aansluiting op jaarbasis ten opzichte van 2022. De nettarieven verschillen wel licht per regionale netbeheerder (€548 – €608), en daarmee bestaan er ook beperkte verschillen in de stijging van de nettarieven per regionale netbeheerder in 2023 ten opzichte van 2022. De stijging bedraagt circa €94 tot circa €138 euro per huishouden.

Hoewel de daadwerkelijke hoogte van de nettarieven per regionale netbeheerder verschilt bestaat er in het lopende jaar geen onzekerheid voor huishoudens over de af te dragen nettarieven. Daarom kan er afgewogen worden of deze vaste component onder het prijsplafond dient te vallen.

Om middels het prijsplafond een mate van zekerheid te bieden aan huishoudens over de ontwikkeling van de energierekening gedurende 2023, zou het opnemen van de nettarieven onder het prijsplafond geen meerwaarde bieden ten opzichte van de huidige situatie. De nettarieven variëren namelijk in principe niet gedurende het lopende jaar en de ACM komt naar verwachting op korte termijn met de vaststelling van de nettarieven in 2023.

Om middels het prijsplafond huishoudens een mate van zekerheid te bieden over de totale omvang van de energierekening, dan is het wel van meerwaarde om ook de nettarieven onder het prijsplafond te brengen. Dan dient er ook een besluit genomen te worden over de wenselijke hoogte van de nettarieven in 2023, zodat de noodzakelijke compensatie aan de leverancier per klant en regionale netbeheerder bepaald kan worden. Indien het de wens is om huishoudens te compenseren voor de stijging in de nettarieven dan zal dit een budgettair beslag van ruim €800 mln. Het is bijvoorbeeld mogelijk om de Belastingvermindering Energiebelasting met €120 te verhogen in 2023. Er is wel sprake van een beperkte variatie tussen huishoudens omdat dit niet een-op-een aansluit bij de daadwerkelijke stijging van de nettarieven voor alle regionale netbeheerders. Een eventuele verhoging van de Belastingvermindering Energiebelasting moet getoetst worden op uitvoerbaarheid.

Beslispunt: Bent u akkoord om de ontwikkeling van de nettarieven niet mee te nemen onder het prijsplafond aangezien deze op korte termijn vastgesteld worden voor de 2023 en in principe geen onzekerheid kennen?

7b. Vaste deel leveringstarieven

De vaste leveringstarieven voor aardgas en elektriciteit die energieleveranciers in rekening brengen zijn, net als de nettarieven, een vast bedrag per maand op de energierekening en worden onafhankelijk van het energieverbruik in rekening gebracht door de energieleverancier. Deze vaste leveringstarieven verschillen tussen leveranciers en variëren momenteel tussen circa €100-€220 (vaste tarief elektriciteit en aardgas gezamenlijk), het is niet met zekerheid vast te stellen hoe deze vaste tarieven zich de komende maanden zullen ontwikkelen. Energieleveranciers bepalen deze zelf.

Afhankelijk van de uiteindelijke vormgeving van het prijsplafond en de subsidieregeling aan energieleveranciers is het mogelijk dat energieleveranciers de vaste leveringstarieven zullen verhogen om de gewenste rendementen te behalen op de consument. Daarom bestaat er een mate van onzekerheid over de hoogte van de vaste leveringstarieven in 2023, zeker wanneer middels het prijsplafond en de subsidieregeling voor energieleveranciers gepoogd wordt om de winstmarge op de variabele leveringstarieven te beperken. Dit brengt onzekerheid met zich mee over de ontwikkeling van de energierekening van huishoudens in 2023.

Indien de wens is om middels het prijsplafond een mate van zekerheid te bieden aan huishoudens over de ontwikkeling van de energierekening gedurende 2023, dan biedt het opnemen van

voorwaarden over de vaste leveringstarieven meerwaarde. Dan dient er ook een besluit genomen te worden over de wenselijke hoogte van de vaste leveringstarieven in 2023. Doordat de vaste leveringstarieven ongereguleerd zijn is het ook niet met zekerheid vast te stellen hoe hoog deze in 2023 zullen zijn, en is het ook niet mogelijk om middels een generieke verhoging van de Belastingvermindering Energiebelasting deze te compenseren.

<i>Beslispunt:</i> Bent u akkoord om in de subsidiebeschikking voorwaarden op te nemen over de hoogte van de vaste leveringstarieven?
---

8. Budgettaire beslag en impact per huishouden

De budgettaire impact van het prijsplafond is afhankelijk van de gekozen variant (onderdeel 1). Voor het meenemen van warmte wordt uitgegaan van plus 5% van de gaskosten, oftewel € 0,6-0,7 miljard. Het budgettaire beslag van de regeling voor november en december is circa € 2,6 miljard.

9. Staatsteun

Omdat een deel van de steun naar bedrijven zal gaan is er naar verwachting sprake van staatsteun. Hierover zal volgende week een eerste gesprek met de Europese Commissie zijn.

Nog uit te werken

Formule bevoorschotting en eindafrekening
Lijstje voorwaarden subsidievoorwaarden

Persoonsgegevens

Sent: Wed 9/21/2022 8:50:10 PM
Subject: 20220921 Proces richting AFB
Received: Wed 9/21/2022 8:50:16 PM
[20220921 Proces richting AFB.docx](#)

Hoi Sigrid en Marnix en Aukje in cc,

In bijgaande nota schetsen wij hoe wij het proces voor ons zien richting AFB met daarin een voorstel voor op te leveren producten.

De nota is ter informatie maar sturen we vast omdat je vandaag een vraag stelde over hoe eea eruit ziet. Morgen volgt hij via de koninklijke weg.

Veel groeten mede namens de vele betrokkenen, Persoonsgegevens

TER INFORMATIE

Aan

de minister

cc. Stas FB en Stas TD

Persoonsgegevens

nota

Proces richting AFB

Datum
21 september 2022

Notanummer
2022-0000234193

Bijlagen
geen

Aanleiding

In deze nota schetsen we het proces in aanloop naar de Algemene Financiële Beschouwingen (AFB) op 5 en 6 oktober.

Kern

Het proces resp. mogelijke onderdelen richting de AFB ziet er als volgt uit:

- 1) Het reguliere proces van schriftelijke Kamervragen beantwoorden en het voorbereiden van een debatdossier.
- 2) We stellen voor om voorafgaand aan de AFB (uiterlijk 3 oktober) een Kamerbrief te versturen waarin de budgettaire gevolgen van m.n. de prijschap en MKB steun wordt geschetst (inclusief indicatieve gevolgen EMU-saldo en schuld) en mogelijk nadere uitwerking van een inframarginale heffing en solidariteitsheffing. Voor de precieze vormgeving van de prijschap zullen we verwijzen naar een brief van de minister van Klimaat en Energie.
- 3) Aanvullend speelt nog problematiek van hogere brandstofprijzen binnen de (semi-) collectieve sector. Hier ontvangt u een separate nota over.
- 4) Naar verwachting resteert er dit voorjaar nog een aanzienlijke dekkingsopgave als gevolg van de Prinsjesdagbrief. Deze incidentele problematiek komt naast de structureel hogere rentelasten. Graag bespreken we met u hoe we in aanloop naar het voorjaar het proces inrichten om tot voldoende dekking te komen.

Toelichting

1) Reguliere voorbereiding AFB

Debatvoorbereiding:

- i) Aankomende maandag (26 september) sturen wij u een eerste voorbereidingsdossier met hierin de factsheets en Q&A's.
- ii) Hierover staat op woensdag (28 september 10.00-11.00) een voorbespreking gepland met u (minister) en de staatssecretaris TD. De voorbespreking met de staatssecretaris FB staat een uur eerder gepland.
- iii) In dit voorbereidende gesprek kunt u aangeven welke aanvullende voorbereiding u graag nog ontvangt. Dit wordt eind van de week bij u aangeleverd.
- iv) Op 4 oktober (16.00-17.00, de dag voor de AFB) vindt er een voorbespreking plaats met u en beide staatssecretarissen.

Schriftelijke Kamervragen:

- v) Aankomende maandag (26 september) ontvangen wij in de avond vanuit de griffie de schriftelijke Kamervragen bij de Miljoenennota (inclusief bijlagen) en de Prinsjesdagbrief.
  - vi) Met de griffie is afgesproken dat zij op vrijdag 30 september de complete set met antwoorden ontvangt.
  - vii) Op donderdag 29 september ontvangt u daarom de complete set met beantwoorde vragen waarna wij op vrijdagochtend uw commentaar kunnen verwerken.
- 2) *Kamerbrief / addendum Miljoenennota 2023*
- We stellen voor om richting de AFB een Kamerbrief uit te werken, mogelijk in de vorm van een addendum op de Miljoenennota, waarin de stand van de besluitvorming sinds de afronding van de Miljoenennota wordt geschetst. Dit zal een samenvoeging van en een aanvulling op de reeds verstuurd Kamerbrieven zijn. Hierin worden ook de voorgenomen maatregelen, zo concreet als mogelijk in dit korte tijdsbestek, opgenomen en voorzien van de budgettaire gevolgen.
  - De brief zal ook ingaan op de budgettaire effecten van de besluitvorming op de overheidsfinanciën, met in ieder geval een indicatie van de effecten op het EMU-saldo en de EMU-schuld van de voorgenomen maatregelen. Dit zal een partiële doorrekening zijn want er verschijnen geen nieuwe parameters van het CPB.
  - Over het opnemen van de eventuele koopkrachteffecten van de voorgenomen maatregel wordt nog overlegd met SZW. Het is nog niet duidelijk of het mogelijk is dit op deze korte termijn inzichtelijk te krijgen.
- a) *Het Prijsplafond voor de energierekening*
- Momenteel wordt er gewerkt met EZK aan het verder uitwerken van het prijsplafond (o.a. scope en parameters). Hiervoor is een ambtelijke stuurgroep ingericht. Ook wordt er gewerkt aan het verder in beeld krijgen van de budgettaire omvang van het prijsplafond.
  - Tegelijkertijd vinden er gesprekken plaats met RVO en energieleveranciers over de uitvoering en vergoeding van het prijsplafond plaats.
  - Als EZK de Kamer voor de AFB informeert, dan kunnen we daar naar verwijzen; anders verwijzen we naar een nog te verschijnen brief van EZK.
  - Het streven is dat we in de Financiënbrief wel een indicatie geven van de budgettaire gevolgen voor de begroting.
- b) *Steun voor het energie-intensieve MKB en kredietfaciliteit*
- Samen met EZK verkennen we verschillende varianten voor steun, zoals een energieplafond of een tegemoetkoming in de vaste energielasten.
  - Eerste inschatting van de kosten door EZK voor een generieke regeling bedraagt circa 1,8 miljard.
  - In de uitwerking is voor FIN belangrijk uitgangspunt dat de regeling zoveel mogelijk gericht is op het energie-intensieve MKB.
  - De kosten, uitvoerbaarheid, voor- en nadelen en dekking worden voor elke variant op dit moment in kaart gebracht.
  - Hierover zal nog politieke besluitvorming moeten plaatsvinden. Het is daarom nog onzeker of voor de AFB al meer inzage geboden kan worden in de contouren van de definitieve regeling.
- c) *Het noodfonds*

SZW en EZK gaan aan de slag met de verdere uitwerking van het noodfonds binnen de randvoorwaarden die zijn vastgesteld door de Vierhoek. SZW en EZK zullen o.a. inventariseren of een geschikte uitvoerder beschikbaar is, onderzoeken wat de voorwaarden zijn om aanspraak te maken op het fonds, en hoe de financiering geregeld kan worden.

d) Inframarginale heffing en solidariteitsheffing

Vrijdag ontvangt u van de Kamer een notitie over de stand van zaken van de onderhandelingen ten aanzien van de voorstellen van de Europese Commissie. De Europese Commissie doet voorstellen voor een inframarginale prijschap waardoor inkomsten kunnen worden afgeroomd en een solidariteitsbijdrage van fossiele energieproducten. De in de Miljoenennota aangekondigde mijnbouwheffing sluit aan bij deze solidariteitsheffing en is al ingezet voor het koopkrachtpakket. Ten aanzien van de inframarginale prijschap hebben wij nog onvoldoende inzicht of, en zo ja hoeveel, deze extra middelen zal opleveren en op welke manier de cap kan worden uitgewerkt door EZK. De Energieraad waar de voorstellen van de Europese Commissie ter stemming worden gebracht staat gepland op vrijdag 30 september.

3) Energiecompensatie (semi-) collectieve sector

Zo spoedig mogelijk ontvangt u een nota over mogelijke energiecompensatie voor maatschappelijke organisaties. Mocht hiervoor gekozen worden (inclusief proces en afbakening) dan adviseren wij om dit op te nemen in de Kamerbrief voorafgaand aan de APB (punt 2).

4) Dekking

- Onderstaande tabel laat zien dat er naar verwachting nog een flinke dekkingsopgave resteert n.a.v. de aangekondigde maatregelen in de Prinsjesdagbrief.

(in mld., + is saldobelastend)	
Tijdelijk tariefplafond	10-20
Subsidie energie-intensief MKB	0-1,8
Compensatie maatschappelijke organisaties	PM
Dekking uit energiebelasting miljoenennotapakket	-5,4
Dekking uit nieuwe inframarginale heffing	-PM

- In de Kamerbrief is opgenomen dat de dekking in eerste instantie wordt gevonden uit de middelen die gereserveerd zijn voor de verlaging van de energiebelasting. Aanvullende dekking kan gevonden worden uit de inframarginale heffing, waarbij het nog onzeker is of dit mogelijk is en hoeveel dit eventueel gaat opleveren. Het resterende bedrag zal vervolgens in het voorjaar gedekt moeten worden. Graag bespreken we met u hoe we in aanloop naar het voorjaar het proces inrichten om tot voldoende dekking te gaan komen.
- Naast de maatregelen uit de Prinsjesdagbrief zal in het voorjaar ook de oplopende rente gedekt moeten worden. Als gevolg van de hogere rente in 2022 en 2023 resteert uit de augustusbesluitvorming nog een structurele dekkingsopgave van 0,7 miljard. Daar bovenop stelt het CPB in het voorjaar de rentestanden bij voor de periode vanaf 2024. Als het rentetarief van 2023 (1,6%) indicatief wordt doorgetrokken naar latere jaren, leidt dit in 2027 naar verwachting tot structureel circa 3 miljard euro hogere uitgaven aan rente.

Indien de rente verder stijgt zal de structurele dekkingsopgave ook verder stijgen. Indicatief leidt 1%-punt hogere rente tot circa 2,3 miljard extra aan structurele uitgaven.

Persoonsgegevens

Sent: Thur 9/22/2022 3:41:17 PM
Subject: Opties en proces energiecompensatie collectieve sector
Received: Thur 9/22/2022 3:41:19 PM
[Opties en proces energiecompensatie collectieve sector.docx](#)

Ha Sigrid,

Bijgaand een notitie tbv een proces voor knelpunten in (semi-)collectieve sector. Wij stellen voor een enigszins normaal proces waarin eventuele knelpunten worden beoordeeld en ook zoveel mogelijk van dekking worden voorzien. Dit vraagt ambtelijk enige tijd en mogelijk politieke bilateralen (departementen moeten nog wennen).

Nu een regeling maken levert alleen de plussen op, zonder mogelijke dekking.

Gelet op de moties APB hierbij ook de notitie per mail.

Persoonsgegevens

**HEDEN
TER ADVISERING**

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Persoonsgegevens

nota

Opties en proces energiecompensatie collectieve sector

Datum

22 september 2022

Notanummer

2022-0000234701

Bijlagen

1. Nota 230047
Energiecompensatie
collectieve sector

Aanleiding

Tijdens de gesprekken met de fractievoorzitters en de APB is aandacht gevraagd voor de energiecompensatie in de (semi) collectieve sector.

Kernpunten/advies

- Wij adviseren u te kiezen voor een uitvraag bij departementen met vooraf heldere criteria waarop de claims getoetst worden en vooraf ook duidelijk te communiceren dat we ook gaan kijken naar dekking. Dit zorgt voor een transparant en ordentelijk proces. Departementen moeten hierbij aantonen dat zowel de reguliere loon- en prijsbijstelling, onderuitputting als reserves onvoldoende zijn om de ontstane problematiek op dit moment te dekken.
- We denken bijvoorbeeld aan een grens voor dat energiekosten van minstens 10% van de begroting van de maatschappelijke organisatie of sector moeten.
- Mogelijk zullen politieke bilateralen nodig zijn.

Gaat u hiermee akkoord?

- Terugvalopties zijn het (incidenteel) verhogen van de prijsbijstelling (met het verschil van de prijzen tussen CXEP en MEV) waarmee departementen zelf een oplossing moeten zoeken. Dit kost al snel ca. 1,5 mld.
- Een ander mogelijk alternatief is aansluiten bij de eventueel in te richten MKB-regeling voor energie-intensieve sectoren en deze uit te breiden voor de collectieve sector.

Toelichting

- Eerder hebben we u geadviseerd om terughoudend te zijn met compensatie aan de (semi) collectieve sector, de realisaties af te wachten en mogelijk in het voorjaar compensatie te overwegen. Een eerste grove inschatting van de kosten laat zien dat er circa 1,8 miljard aan mogelijke verzoeken voor compensatie kunnen volgen uit de (semi-) collectieve sector.
- Naar aanleiding van ingediende moties tijdens de APB blijkt er een roep te ontstaan om toch te kijken naar de maatschappelijke organisaties in de collectieve sector die op dit moment al in de problemen raken. Om een proces ten tijde van covid-steun te voorkomen, schetsen wij hierbij meerdere opties om een gewogen keuze te maken over mogelijke compensatie.
- Belangrijkste uitgangspunt is te kiezen voor gerichte compensatie waar het het hardst nodig is en waar het huidige budget inclusief de reguliere loon- en prijsbijstelling onvoldoende lijkt te zijn. Hierbij richten we ons dus op wat nu nodig is voor 2022; 2023 en verder zou in het voorjaar terug moeten komen.

Om dit te realiseren is een ordentelijk proces met duidelijke vooraf gestelde criteria essentieel.

- Naast de eerdere variant om op dit moment niet over te gaan op compensatie kan gedacht worden aan: 1) uitvraag bij departementen over waar compensatie nodig is, 2) het (incidenteel) ophogen van de reguliere prijsbijstelling om het bedrag op voorhand in te kaderen, 3) algemene regeling met criteria, bijv. in lijn met MKB-regeling voor energie-intensieve sectoren. In de toelichting vindt u nadere uitleg bij de varianten inclusief voor- en nadelen.
- Tijdens de APB zijn moties ingediend over de problemen door de hogere energieprijzen bij publieke voorzieningen en maatschappelijke organisaties met het verzoek te onderzoeken hoe groot de financiële problemen zijn en om met maatregelen te komen om hierin tegemoet te komen.
- Op dit moment lijken bijvoorbeeld zwembaden en ijsbanen gezien hun functie en kenmerken geraakt te worden door de stijgende energieprijzen. Het is echter te vroeg om hier op basis van de nu beschikbare informatie concrete uitspraken over te doen en de vergelijking te maken met overige sectoren. Met de keuze voor een helder proces en criteria vooraf is het doel de compensatie terecht te laten komen bij organisaties die dit het meeste nodig hebben.
- Aanstaaende maandag staat **Persoonsgegevens** overleg inzake energie ingepland waarbij gesproken zal worden over de overlegstructuur over compensatie aan de collectieve sector. Namens Financiën zal in elk geval de **Persoonsgegevens** aansluiten. Het lijkt ons verstandig om tijdens dit overleg uit te dragen dat een ordentelijk proces inclusief een rol voor de financiële functie, ten tijde van crisis en buiten de reguliere begrotingscyclus, geborgd dient te worden. Ervaring bij de covid-steun leert dat steun lastig is af te bakenen en dat het bovendien van belang is om hier een duidelijk en transparant proces voor in te richten.
- Compensatie voor de gestegen energieprijzen schept mogelijk een precedent voor de gestegen grondstofprijzen (IenW) en de gestegen brandstofprijzen (DEF en LNV). Voor de reguliere prijsbijstelling tranche 2023 staat reeds cumulatief 15,1 miljard gereserveerd, waarvan 2,9 miljard in 2023. Bij CEP 2023 wordt de loon- en prijsbijstelling geactualiseerd op basis van de laatste inzichten van het CPB en voor de tranche 2023 uitgekeerd bij Voorjaarsnota.
- Hieronder volgen drie mogelijke oplossingsrichtingen die ook voldoen aan de strekking van de moties:
  1. **Uitvraag departementen en bilateraal proces.** Hierin ontvangen wij claims van departementen die getoetst worden. Insteek is om budgettaire problemen ten eerste op te lossen met o.a. loon-/prijsbijstelling, reserves en het tariefplafond. BZK heeft hierin een belangrijke rol om dit gesprek met gemeenten te voeren. Na ambtelijk overleg volgt eventueel politiek bilateraal overleg. Claims die voldoen aan de voorwaarden komen in aanmerking voor generale dekking. Een nadeel van deze optie kan zijn dat er claims over het hele spectrum kunnen worden verwacht en er een intensief (politiek) proces dit najaar ontstaat.
  2. **Prijsbijstelling (incidenteel) ophogen.** Via een incidentele ophoging van de prijsbijstelling worden departementen in 2022 en 2023 gecompenseerd voor de gestegen inflatie tussen CEP 2022 en MEV 2022. Dit zorgt voor een evenredige verdeling van prijscompensatie over de departementen, waarbij het vervolgens aan de departementen is om dit in te zetten waar nodig. Indicatie van de kosten is circa 1,2 miljard voor de Rijksbegroting en 0,3 miljard voor gemeenten en provincies. Het is daarbij de vraag of dit voldoende is, en of dit via de departementen terecht komt

bij die organisaties die het nodig hebben. Voor de reguliere prijsbijstelling wordt het plafond gecorrigeerd, dat ligt dan voor de optie ook voor de hand. Met deze optie wordt op voorhand het bedrag ingekaderd dat beschikbaar is voor de vergoeding. Er is wel sprake van een negatief effect op het EMU-saldo.

3. **Regeling onder bepaalde voorwaarden.** Op voorhand een (subsidie)regeling instellen met heldere criteria waaraan voldaan dient te worden. Bij aanspraak op de regeling moet een reële inschatting van de schade gegeven worden, eventueel met een terugbetalingsregeling als middelen niet nodig blijken. Het is van belang om de regeling vooraf af te bakenen. Als uitvoerder kan gedacht worden aan de RVO, mogelijk aansluitend bij een MKB-regeling voor energie-intensieve sectoren. Voor een dergelijke regeling is nog geen dekking. Wij vrezen bij deze optie voor een bredere roep om compensatie, welke zoals bij de covid-steun, politiek lastig valt af te bakenen zowel inhoudelijk als qua duur.

Communicatie

Niet van toepassing

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

wo 28/9
12.30 u

A 78092022

TER BESPREKING

Aan
de minister
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Persoonsgegevens

nota

Bespreking budgettaire verwerking Algemene Politieke Beschouwingen (APB)

Datum
26 september 2022

Notanummer

Bijlagen
1. Budgettaire verwerking

Aanleiding

Het voornemen is om voor de Algemene Financiële Beschouwingen (AFB) (5 en 6 oktober) nog een brief naar de Tweede Kamer te sturen over de verwerking van maatregelen uit de APB. Er staat een overleg met u (bewindspersonen) gepland op woensdag 28 september (12u30-13u15).

Bespreekpunt

- Graag bespreken we met u het proces richting de AFB en de inhoud van de (concept) brief.

Beslispunten

1. Bent u het eens met het beschreven proces rondom de maatregelen voor de (semi-) collectieve sectoren, waarbij departementen een aanvraag doen voor compensatie?
2. Bent u het eens om voor de moties Werkkostenregeling (WKR) en Westerscheldetunnel vast te houden aan de dekking zoals vastgesteld door de Kamer (incl. bijdrage vanuit de provincie Zeeland d.m.v. inzet middelen delta kenniscentrum gereserveerd op de Aanvullende Post voor in cumulatief 65 mln.)?
3. Stemt u er mee in om -gezien het exceptionele karakter van het energiepakket- af te wijken van de reguliere accesssystematiek en daarmee dat het pakket geen extra accres genereert voor het Provinciefonds?

afkondig
Bemeentefonds? -> vast

Toelichting

Proces brief en prijsplafond

- U vindt bijgevoegd een eerste aanzet voor de brief. Deze brief wordt geagendeerd voor behandeling in de Ministerraad van 30 september om verzending voor de AFB mogelijk te maken. Waarschijnlijk zal er in de dagen na MR wel nog aan PM's gewerkt moeten worden is mandaat van de MR nodig voor verdere uitwerking.
- Naast deze brief wordt voor de AFB ook de brief van EZK over de uitwerking van de maatregelen over het prijsplafond met de Tweede Kamer gedeeld.
- De tekst die bij de paragraaf dekking is opgenomen over de tijdelijke Europese *price cap* wordt mogelijk nog aangepast om te zorgen dat het in lijn is met de beantwoording SO die op 27 september door EZK naar de Tweede Kamer wordt gestuurd.

Compensatie (semi-) collectieve sector

- Tijdens de APB zijn moties ingediend (Kamerstukken 36 200, nr. 23 en 36 200, nr. 27) over de impact van toenemende energieprijzen bij publieke voorzieningen en maatschappelijke organisaties met het verzoek te onderzoeken hoe groot de financiële problemen op dit moment zijn en om met maatregelen te komen om hierin tegemoet te komen.
- Om een ordentelijk proces te realiseren en een gewogen keuze te maken over compensatie, stellen we een proces voor waarbij departementen een aanvraag kunnen doen voor compensatie voor de (semi-) collectieve sector.
- Uiterlijk bij Najaarsnota dient uitvoering gegeven te zijn aan de moties. Voor 2022 geldt dat we dit comptabel verwerken in de begrotingen, voor 2023 bezien we dit in het voorjaar. Dit kan tot een intensief politiek proces leiden met bilateralen richting de Najaarsnota.

Moties Werkkostenregeling (WKR) en Westerscheldetunnel

- In de APB vorige week zijn een aantal moties met budgettaire gevolgen aangenomen. De Kamer dekt de moties werkkostenregeling (WKR á 241 mln.) en Westerscheldetunnel (160-300 mln. plus kosten lucht- en geluidskwaliteit) uit de vrije ruimte uit het Nationaal Groeifonds (NGF). De staatssecretaris F en B heeft, namens u, gevraagd of alternatieve dekking hiervoor mogelijk is.
  - Wij achten alternatieve dekking politiek niet haalbaar gezien de appreciatie van de MP met oordeel kamer en de stemming van de coalitiepartijen.
  - Het NGF biedt voldoende vrije ruimte voor het dekken van beide moties. Het dekken van plannen uit het fonds betekent dat er minder beschikbaar is voor investeringen in structurele BBP-groei.
  - De motie Westerscheldetunnel roept ook op om een bijdrage van provincie Zeeland, voor Zeeland staan nog middelen gereserveerd op de Aanvullende Post welke hiervoor (deels) aangesproken zouden kunnen worden. Deze middelen waren gereserveerd voor het Delta Kenniscentrum.
  - Alternatieve dekking voor de WKR-motie is herprioritering van het MKB-pakket, bijvoorbeeld het onderdeel Aof-premie kleine werkgevers.
  - Alternatieve dekking voor het vervroegd tolvrij maken van de Westerscheldetunnel voor het aandeel Rijk kan eventueel gevonden worden in de Regiodeals en/of het Mobiliteitsfonds. Dit vraagt afstemming met BZK en IenW. Mogelijk zijn er belemmeringen van stikstof op de uitvoering van de motie.
- De Kamer dekt de motie schoollunches uit onderuitputting op de OCW-begroting. Momenteel wordt samen met OCW onderzocht waar sprake is van onderuitputting op de eigen begroting of waar alternatieve dekking gevonden kan worden.

Accres provinciefonds

- Wanneer de voorgestelde besluitvorming op een regulier moment had plaatsgevonden dan waren er automatisch rente- en accreseffecten berekend. Het is van belang hier nu een expliciet besluit over te nemen.
- Ten aanzien van het accres zijn er verschillende overwegingen:
  - Het provinciefonds kent nog een trap-op-trap-af voor het accres. In de reguliere systematiek worden alle accresrelevante uitgaven (ARU) meegenomen. Grofweg is de redenatie dat voor 10 miljard extra uitgaven aan compensatie voor de energierekening het accres voor provincies met ca. 100 mln. stijgt. Voor gemeenten geldt dat het accres is vastgezet en

extra uitgaven, besparingen of onderuitputting in de rijksuitgaven geen impact hebben op het accres

- Er zijn uitlegbare redenen om af te wijken van deze systematiek:
  - Het gaat om een exceptioneel noodpakket voor burgers, geen reguliere budgettaire besluitvorming. Eerder zijn de Corona-, Oekraïne- en Motie Hermans-pakketten (APB vorig jaar) ook uitgezonderd van accres.
  - Voor (semi)publieke sectoren wordt een apart proces opgetuigd om hen indien (maatschappelijk) noodzakelijk te steunen.
- Provincies krijgen net als departementen een compensatie voor loon- en prijsontwikkeling (lpo) waarin ook een deel van de stijging van energieprijzen is verwerkt. Het ijkmoment hiervoor is maart 2022 (CEP) en in maart 2023 wordt de nieuwe inflatiecorrectie bepaald. De prijsstijging tussen maart en september zit dus niet verwerkt in de LPO.
- Het afwijken van de trap-op-trap-af-afspraken kan mogelijk leiden tot discussie met het IPO, omdat zij er expliciet voor hebben gekozen om wel mee te gaan met trap-op-trap-af-systematiek. Hierin wijken wij direct (maar gemotiveerd) af van reguliere afspraken over de accessystematiek. De verwachting is dat ambtelijk en politiek BZK tegen het afwijken van de systematiek. Mogelijk zoekt MBZK hierover contact.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESPREKING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

nota

Bespreking budgettaire verwerking Algemene Politieke Beschouwingen (APB)

Persoonsgegevens

Datum

26 september 2022

Notanummer

2022-0000239096

Bijlagen

1. Budgettaire verwerking APB

Aanleiding

Het voornemen is om voor de Algemene Financiële Beschouwingen (AFB) (5 en 6 oktober) nog een brief naar de Tweede Kamer te sturen over de verwerking van maatregelen uit de APB. Er staat een overleg met u (bewindspersonen) gepland op woensdag 28 september (12u30-13u15).

Bespreekpunt

- Graag bespreken we met u het proces richting de AFB en de inhoud van de (concept) brief.

Beslispunten

1. Bent u het eens met het beschreven proces rondom de maatregelen voor de (semi-) collectieve sectoren, waarbij departementen een aanvraag doen voor compensatie?
2. Bent u het eens om voor de moties Werkkostenregeling (WKR) en Westerscheldetunnel vast te houden aan de dekking zoals vastgesteld door de Kamer (incl. bijdrage vanuit de provincie Zeeland d.m.v. inzet middelen delta kenniscentrum gereserveerd op de Aanvullende Post voor in cumulatief 65 mln.)?
3. Stemt u er mee in om -gezien het exceptionele karakter van het energiepakket- af te wijken van de reguliere accessystematiek en daarmee dat het pakket geen extra accres genereert voor het Provinciefonds?

Toelichting

Proces brief en prijsplafond

- U vindt bijgevoegd een eerste aanzet voor de brief. Deze brief wordt geagendeerd voor behandeling in de Ministerraad van 30 september om verzending voor de AFB mogelijk te maken. Waarschijnlijk zal er in de dagen na MR wel nog aan PM's gewerkt moeten worden is mandaat van de MR nodig voor verdere uitwerking.
- Naast deze brief wordt voor de AFB ook de brief van EZK over de uitwerking van de maatregelen over het prijsplafond met de Tweede Kamer gedeeld.
- De tekst die bij de paragraaf dekking is opgenomen over de tijdelijke Europese *price cap* wordt mogelijk nog aangepast om te zorgen dat het in lijn is met de beantwoording SO die op 27 september door EZK naar de Tweede Kamer wordt gestuurd.

Compensatie (semi-) collectieve sector

- Tijdens de APB zijn moties ingediend (Kamerstukken 36 200, nr. 23 en 36 200, nr. 27) over de impact van toenemende energieprijzen bij publieke voorzieningen en maatschappelijke organisaties met het verzoek te onderzoeken hoe groot de financiële problemen op dit moment zijn en om met maatregelen te komen om hierin tegemoet te komen.
- Om een ordentelijk proces te realiseren en een gewogen keuze te maken over compensatie, stellen we een proces voor waarbij departementen een aanvraag kunnen doen voor compensatie voor de (semi-) collectieve sector.
- Uiterlijk bij Najaarsnota dient uitvoering gegeven te zijn aan de moties. Voor 2022 geldt dat we dit comptabel verwerken in de begrotingen, voor 2023 bezien we dit in het voorjaar. Dit kan tot een intensief politiek proces leiden met bilateralen richting de Najaarsnota.

Moties Werkkostenregeling (WKR) en Westerscheldetunnel

- In de APB vorige week zijn een aantal moties met budgettaire gevolgen aangenomen. De Kamer dekt de moties werkkostenregeling (WKR á 241 mln.) en Westerscheldetunnel (160-300 mln. plus kosten lucht- en geluidskwaliteit) uit de vrije ruimte uit het Nationaal Groeifonds (NGF). De staatssecretaris F en B heeft, namens u, gevraagd of alternatieve dekking hiervoor mogelijk is.
  - Wij achten alternatieve dekking politiek niet haalbaar gezien de appreciatie van de MP met oordeel kamer en de stemming van de coalitiepartijen.
  - Het NGF biedt voldoende vrije ruimte voor het dekken van beide moties. Het dekken van plannen uit het fonds betekent dat er minder beschikbaar is voor investeringen in structurele BBP-groei.
  - De motie Westerscheldetunnel roept ook op om een bijdrage van provincie Zeeland, voor Zeeland staan nog middelen gereserveerd op de Aanvullende Post welke hiervoor (deels) aangesproken zouden kunnen worden. Deze middelen waren gereserveerd voor het Delta Kenniscentrum.
  - Alternatieve dekking voor de WKR-motie is herprioritering van het MKB-pakket, bijvoorbeeld het onderdeel Aof-premie kleine werkgevers.
  - Alternatieve dekking voor het vervroegd tolvrij maken van de Westerscheldetunnel voor het aandeel Rijk kan eventueel gevonden worden in de Regiodeals en/of het Mobiliteitsfonds. Dit vraagt afstemming met BZK en IenW. Mogelijk zijn er belemmeringen van stikstof op de uitvoering van de motie.
- De Kamer dekt de motie schoollunches uit onderuitputting op de OCW-begroting. Momenteel wordt samen met OCW onderzocht waar sprake is van onderuitputting op de eigen begroting of waar alternatieve dekking gevonden kan worden.

Accres provinciefonds

- Wanneer de voorgestelde besluitvorming op een regulier moment had plaatsgevonden dan waren er automatisch rente- en accreseffecten berekend. Het is van belang hier nu een expliciet besluit over te nemen.
- Ten aanzien van het accres zijn er verschillende overwegingen:
  - Het provinciefonds kent nog een trap-op-trap-af voor het accres. In de reguliere systematiek worden alle accresrelevante uitgaven (ARU) meegenomen. Grofweg is de redenatie dat voor 10 miljard extra uitgaven aan compensatie voor de energierekening het accres voor provincies met ca. 100 mln. stijgt. Voor gemeenten geldt dat het accres is vastgezet en extra uitgaven, besparingen of onderuitputting in de rijksuitgaven geen impact hebben op het accres

- Er zijn uitlegbare redenen om af te wijken van deze systematiek:
  - Het gaat om een exceptioneel noodpakket voor burgers, geen reguliere budgettaire besluitvorming. Eerder zijn de Corona-, Oekraïne- en Motie Hermans-pakketten (APB vorig jaar) ook uitgezonderd van accres.
  - Voor (semi)publieke sectoren wordt een apart proces opgetuigd om hen indien (maatschappelijk) noodzakelijk te steunen.
- Provincies krijgen net als departementen een compensatie voor loon- en prijsontwikkeling (lpo) waarin ook een deel van de stijging van energieprijzen is verwerkt. Het ijkmoment hiervoor is maart 2022 (CEP) en in maart 2023 wordt de nieuwe inflatiecorrectie bepaald. De prijsstijging tussen maart en september zit dus niet verwerkt in de LPO.
- Het afwijken van de trap-op-trap-af-afspraken kan mogelijk leiden tot discussie met het IPO, omdat zij er expliciet voor hebben gekozen om wel mee te gaan met trap-op-trap-af-systematiek. Hierin wijken wij direct (maar gemotiveerd) af van reguliere afspraken over de accessystematiek. De verwachting is dat ambtelijk en politiek BZK tegen het afwijken van de systematiek. Mogelijk zoekt MBZK hierover contact.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESPREKING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Persoonsgegevens

nota

Bespreking budgettaire verwerking Algemene Politieke Beschouwingen (APB)

Datum

26 september 2022

Notanummer

Bijlagen

1. Budgettaire verwerking

Aanleiding

Het voornemen is om voor de Algemene Financiële Beschouwingen (AFB) (5 en 6 oktober) nog een brief naar de Tweede Kamer te sturen over de verwerking van maatregelen uit de APB. Er staat een overleg met u (bewindspersonen) gepland op woensdag 28 september (12u30-13u15).

Bespreekpunt

- Graag bespreken we met u het proces richting de AFB en de inhoud van de (concept) brief.

28.09.22

Beslispunten

1. Bent u het eens met het beschreven proces rondom de maatregelen voor de (semi-) collectieve sectoren, waarbij departementen een aanvraag doen voor compensatie?
2. Bent u het eens om voor de moties Werkkostenregeling (WKR) en Westerscheldetunnel vast te houden aan de dekking zoals vastgesteld door de Kamer (incl. bijdrage vanuit de provincie Zeeland d.m.v. inzet middelen delta kenniscentrum gereserveerd op de Aanvullende Post voor in cumulatief 65 mln.)?
3. Stemt u er mee in om -gezien het exceptionele karakter van het energiepakket- af te wijken van de reguliere accessystematiek en daarmee dat het pakket geen extra accres genereert voor het Provinciefonds?

Akkoord

Akkoord

Akkoord

Me

Toelichting

Proces brief en prijsplafond

- U vindt bijgevoegd een eerste aanzet voor de brief. Deze brief wordt geagendeerd voor behandeling in de Ministerraad van 30 september om verzending voor de AFB mogelijk te maken. Waarschijnlijk zal er in de dagen na MR wel nog aan PM's gewerkt moeten worden is mandaat van de MR nodig voor verdere uitwerking.
- Naast deze brief wordt voor de AFB ook de brief van EZK over de uitwerking van de maatregelen over het prijsplafond met de Tweede Kamer gedeeld.
- De tekst die bij de paragraaf dekking is opgenomen over de tijdelijke Europese *price cap* wordt mogelijk nog aangepast om te zorgen dat het in lijn is met de beantwoording SO die op 27 september door EZK naar de Tweede Kamer wordt gestuurd.

Compensatie (semi-) collectieve sector

- Tijdens de APB zijn moties ingediend (Kamerstukken 36 200, nr. 23 en 36 200, nr. 27) over de impact van toenemende energieprijzen bij publieke voorzieningen en maatschappelijke organisaties met het verzoek te onderzoeken hoe groot de financiële problemen op dit moment zijn en om met maatregelen te komen om hierin tegemoet te komen.
- Om een ordentelijk proces te realiseren en een gewogen keuze te maken over compensatie, stellen we een proces voor waarbij departementen een aanvraag kunnen doen voor compensatie voor de (semi-) collectieve sector.
- Uiterlijk bij Najaarsnota dient uitvoering gegeven te zijn aan de moties. Voor 2022 geldt dat we dit comptabel verwerken in de begrotingen, voor 2023 bezien we dit in het voorjaar. Dit kan tot een intensief politiek proces leiden met bilateralen richting de Najaarsnota.

Moties Werkkostenregeling (WKR) en Westerscheldetunnel

- In de APB vorige week zijn een aantal moties met budgettaire gevolgen aangenomen. De Kamer dekt de moties werkkostenregeling (WKR á 241 mln.) en Westerscheldetunnel (160-300 mln. plus kosten lucht- en geluidskwaliteit) uit de vrije ruimte uit het Nationaal Groeifonds (NGF). De staatssecretaris F en B heeft, namens u, gevraagd of alternatieve dekking hiervoor mogelijk is.
  - Wij achten alternatieve dekking politiek niet haalbaar gezien de appreciatie van de MP met oordeel kamer en de stemming van de coalitiepartijen.
  - Het NGF biedt voldoende vrije ruimte voor het dekken van beide moties. Het dekken van plannen uit het fonds betekent dat er minder beschikbaar is voor investeringen in structurele BBP-groei.
  - De motie Westerscheldetunnel roept ook op om een bijdrage van provincie Zeeland, voor Zeeland staan nog middelen gereserveerd op de Aanvullende Post welke hiervoor (deels) aangesproken zouden kunnen worden. Deze middelen waren gereserveerd voor het Delta Kenniscentrum.
  - Alternatieve dekking voor de WKR-motie is herprioritering van het MKB-pakket, bijvoorbeeld het onderdeel Aof-premie kleine werkgevers.
  - Alternatieve dekking voor het vervroegd tolvrij maken van de Westerscheldetunnel voor het aandeel Rijk kan eventueel gevonden worden in de Regiodeals en/of het Mobiliteitsfonds. Dit vraagt afstemming met BZK en IenW. Mogelijk zijn er belemmeringen van stikstof op de uitvoering van de motie.
- De Kamer dekt de motie schoollunches uit onderuitputting op de OCW-begroting. Momenteel wordt samen met OCW onderzocht waar sprake is van onderuitputting op de eigen begroting of waar alternatieve dekking gevonden kan worden.

*oh deimpkly
2022*

Accres provinciefonds

- Wanneer de voorgestelde besluitvorming op een regulier moment had plaatsgevonden dan waren er automatisch rente- en accreseffecten berekend. Het is van belang hier nu een expliciet besluit over te nemen.
- Ten aanzien van het accres zijn er verschillende overwegingen:
  - Het provinciefonds kent nog een trap-op-trap-af voor het accres. In de reguliere systematiek worden alle accresrelevante uitgaven (ARU) meegenomen. Grofweg is de redenatie dat voor 10 miljard extra uitgaven aan compensatie voor de energierekening het accres voor provincies met ca. 100 mln. stijgt. Voor gemeenten geldt dat het accres is vastgezet en

extra uitgaven, besparingen of onderuitputting in de rijksuitgaven geen impact hebben op het accres

- Er zijn uitlegbare redenen om af te wijken van deze systematiek:
  - Het gaat om een exceptioneel noodpakket voor burgers, geen reguliere budgettaire besluitvorming. Eerder zijn de Corona-, Oekraïne- en Motie Hermans-pakketten (APB vorig jaar) ook uitgezonderd van accres.
  - Voor (semi)publieke sectoren wordt een apart proces opgetuigd om hen indien (maatschappelijk) noodzakelijk te steunen.
- Provincies krijgen net als departementen een compensatie voor loon- en prijsontwikkeling (lpo) waarin ook een deel van de stijging van energieprijzen is verwerkt. Het ijkmoment hiervoor is maart 2022 (CEP) en in maart 2023 wordt de nieuwe inflatiecorrectie bepaald. De prijsstijging tussen maart en september zit dus niet verwerkt in de LPO.
- Het afwijken van de trap-op-trap-af-afspraken kan mogelijk leiden tot discussie met het IPO, omdat zij er expliciet voor hebben gekozen om wel mee te gaan met trap-op-trap-af-systematiek. Hierin wijken wij direct (maar gemotiveerd) af van reguliere afspraken over de accessystematiek. De verwachting is dat ambtelijk en politiek BZK tegen het afwijken van de systematiek. Mogelijk zoekt MBZK hierover contact.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Heden
TER BESLISSING
Aan
de minister

1gez.

nota

Aanbiedingsformulier MR Kamerbrief budgettaire
verwerking APB

Persoonsgegevens

Datum
28 september 2022

Notanummer
2022-0000238837

Bijlagen
1. Aanbiedingsformulier MR

Aanleiding

Vrijdag 30 september wordt de concept Kamerbrief over de budgettaire verwerking APB besproken in de Ministerraad.

Beslispunten

- Wij verzoeken u het aanbiedingsformulier voor agendering in de Ministerraad te ondertekenen.

Kernpunten

- Het voornemen is om voor de Algemene Financiële Beschouwingen (AFB) (5 en 6 oktober) nog een brief naar de Tweede Kamer te sturen over de verwerking van maatregelen uit de APB.
- Morgen ontvangt u de brief voor bespreking in de MR.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER ADVISERING

Aan

de minister
de staatssecretaris Fiscaliteit & Belastingdienst

Persoonsgegevens

nota

BWO Energierekening

Datum
28 september 2022

Notanummer
2022-0000242553

Bijlagen
geen

Aanleiding

Morgen om 10:30 zit in u in een BWO over de Energierekening met MKE, MEZK, Stas Mb. Op dit moment zijn een agenda en stukken nog niet voorhanden, om die reden hieronder een stand van zaken en de aandachtspunten die we nu in beeld hebben vanuit de gesprekken met EZK. Er zijn een aantal punten die niet op de agenda staan maar mogelijk wel besproken worden.

Advies per onderwerp

Algemeen

- Er worden nu onder enorme druk grote regelingen uitgewerkt waarbij de snelheid prevaleert. Gezien de politieke druk is dat begrijpelijk maar besluitvorming vraagt wel gedegen stukken ter voorbereiding. Daar is nu geen sprake van.
- Ons voorstel zou zijn om op een besluit op parameters te koersen in de vierhoek vrijdag. Dat geldt voor het prijsplafond alsmede voor de randvoorwaarden voor te vergoeden kosten van leveranciers.
- Voor de MKB regeling is het mogelijk om iets meer tijd te nemen en tot een gerichte regeling te komen. Daar biedt de toegezegde datum van uitsluitel vóór 1 november ruimte voor.

Prijsplafond

- U kunt ten eerste MKE complimenteren voor de stappen die zijn gezet door de ambtenaren en dat er veel werk verzet is. Er moet wel nog veel gebeuren. U kunt daarom aangeven dat u het goed lijkt om in dit stadium nog niet te besluiten over concrete parameters, maar de afwegingen die hier aan voorafgaan te verkennen met elkaar. Wanneer MKE aanstuurt op het maken van detailkeuzes in dit BWO dan kunt aangeven we dit tijdens de politieke vierhoek of begin volgende week kunnen bezien.
- U kunt aangeven twee afwegingen te zien en vragen hoe MKE dit ziet:
  - *Welke groep huishoudens bereik je met het prijsplafond?* Het huidige prijsplafond en de volumegrenzen (uit brief 20 sep jl.) zijn zo vastgesteld dat 50% van de huishoudens volledig onder het plafond zou vallen en 60% van de huishoudens bij 10% energiebesparing. Het idee achter de basisvariant is dat met name lage- en middeninkomens geholpen worden. Wanneer hogere volumegrenzen worden gekozen dan worden meer huishoudens volledig gecompenseerd (bv. de hogere middeninkomens met een groter huis) en verminder je ook

voor die doelgroep de besparingsprikkel verder. Behoud van die prikkel is een voorwaarde van de CIE. Ook worden voorstellen gedaan voor een lagere elektraprijs (grotere subsidie). Zowel volumegrenzen als prijsplafonds kunnen alleen als onderdeel van een totaal worden beoordeeld.

- o *Welke kosten vergoeden we aan energiebedrijven?* Er moet heel secuur een keuze worden gemaakt over welke kostenbasis wordt vergoed, hier is nog onvoldoende informatie beschikbaar. De vergoeding voor de marge voor energiebedrijven uit het KPMG-model is aan de hoge kant (0,44-0,88 cent per kuub gas en 0,09-0,20 cent per kWh). KPMG is op dit moment bezig met prijs- en margeraming voor EZK. Deze raming is nog onvolledig doorgrond door FIN. Het risico van het hanteren van een hoge marge is dat zo overwinsten gesubsidieerd worden wat ook staatssteunproblemen oplevert. Aan de andere kant kan een veel te lage marge leiden tot leveringszekerheidsproblemen of liquiditeitstekorten bij een deel van de energiebedrijven. De uiteindelijke marge die gehanteerd wordt moet hier een balans in vinden. Om hier een beter beeld van te krijgen is de ACM gevraagd om inzicht te geven in de (historische) marges van energiebedrijven.
- U kunt concluderen dat u op hoofdlijnen wilt vasthouden aan de parameters uit de kamerbrief van 20 sep jl., aangezien dit een goede balans heeft tussen generiek de huishoudens ondersteunen en tegelijkertijd de besparingsprikkel in standhouden. Schuiven is bespreekbaar maar dan moet er elders dus ook ruimte worden gemaakt. Ook kunt u opmerken dat De uiteindelijke kostenbasis voor vergoeding essentieel is. Dit is afhankelijk van wat de ACM kan opleveren.
- U kunt daarnaast opmerken dat er keuzes gemaakt moeten worden en dat we niet elke groep kunnen compenseren.

Energieraad: uitvoering plafond marktinkomsten elektriciteitsproducenten (inframarginale heffing)

- Ons advies is instemmen met de verordening. Van belang dat U daarbij een opmerking maakt over de uitvoerbaarheid van de 'price cap over de opbrengsten van de elektriciteitsproducenten met inframarginale technologieën'. Er liggen 4 quick scans met het oordeel "onuitvoerbaar" van RVO, NeA, Tennet en de Belastingdienst.
- Wij adviseren U af te spreken dat de de diensten verzoeken een ultieme poging te ondernemen om met elkaar opties te onderzoeken om het (deels) wel uitvoerbaar te maken. Waarbij een uitkomst kan zijn dat de maatregel toch niet uitvoerbaar is.

MKB-regeling (indien ter sprake komt)

- Het kabinet heeft aangekondigd de mogelijkheden voor de introductie van een specifieke subsidieregeling voor de energiekosten voor het energie-intensieve MKB te inventariseren.
- EZK heeft nog geen voorstel met ons afgestemd, maar wij verwachten dat MEZK zal voorstellen om een regeling uit te werken waarbij energie-intensieve mkb-bedrijven door RVO een deel van de energielasten vergoed krijgen. Deze zou vanaf mei 2023 operationeel kunnen zijn. EZK schat in dat dit circa 2,5 mld kan kosten, de kosten zijn echter afhankelijk van de uiteindelijke keuze qua parameters.
- In de tussentijd wil EZK als overbrugging brede compensatie bieden. Daarbij zijn er drie mogelijke varianten waar EZK aan denkt voor de overbrugging, waarbij AZ zou aansturen op optie 2:

- Een liquiditeitsregeling voor energiebedrijven, om het mogelijk te maken dat zij betalingsregelingen afsluiten met MKB-bedrijven die de rekening niet kunnen betalen (kosten volgens EZK ca. 130 mln, wij hebben niet kunnen checken maar zien forse risico's)
- Een forfaitair bedrag voor alle bedrijven van 10.000 euro. Totale kosten ca. 20 mld. EZK verwacht dat deze variant in strijd is met de staatssteunregels.
- Uitstel van betaling voor alle bedrijven via omzetbelasting en winstbelasting (kost vele miljarden).
- U kunt aangeven dat u ontevreden bent over het proces. De opties moeten ambtelijk uitgewerkt worden, voordat besluitvorming mogelijk is. Dit zou afgestemd moeten worden via de ambtelijke vierhoek, voordat dit in de politieke vierhoek wordt geagendeerd.
- U kunt aangeven dat u niet kunt instemmen met ongerichte steun aan alle bedrijven (opties 2 en 3). Deze is zeer kostbaar en ondoelmatig.
- U kunt aangeven dat de regeling via RVO en de liquiditeitsregeling ter overbrugging verder uitgewerkt moeten worden voor besluitvorming. Daarbij adviseren wij u de volgende randvoorwaarden mee te geven:
  - De regeling dient alleen gericht te zijn op het MKB, niet op de bredere industrie.
  - De regeling dient enkel te gelden voor het energie-intensieve MKB, zij worden immers het hardst geraakt. Dit zou kunnen worden afgebakend door te werken met een minimum van 10% energiekosten ten opzichte van de omzet.
  - De regeling ziet toe op bedrijven die door de hoge energieprijzen verlies lijden. Bedrijven met een redelijke winst worden niet gecompenseerd, omdat deze in staat blijken de gestegen kosten door te berekenen.
  - Er moet een prikkel tot verduurzaming blijven bestaan, omdat vanuit optiek van leveringszekerheid de gasconsumptie moet afnemen. Dit kan door een maximum te stellen aan het beroep op de regeling van bijvoorbeeld 1-2 jaar, zodat er tijd is voor aanpassing maar aanpassing wel noodzakelijke blijft.
- Indien er druk vanuit EZK en AZ komt om op korte termijn de overbruggingsregeling aan te kondigen (deze kost volgens de EZK raming 'maar' 127mln) raden we u af hierin mee te gaan. Deze regeling brengt een risico met zich mee van zeer vergaande liquiditeitsverstrekking aan energieleveranciers (potentieel miljarden) waarvan risico's niet goed in kaart zijn gebracht.
- U kunt benadrukken dat deze steunmaatregelen gedekt moet worden. En dat een ongerichte regeling vanwege zeer snel oplopende kosten ook een forse dekkingsopgaven met zich meebrengt. Dekking kan vorm krijgen langs de volgende lijnen:
  - De dekking voor de maatregelen bij de APB bestaat in eerste instantie uit het alternatief aanwenden van de middelen voor de verlaging van de energiebelasting in 2023, de eventuele opbrengst van de inframarginale cap en solidariteitsheffing/mijnbouwheffing, en eventuele hogere gasbaten bij een blijvend hoge gasprijs. De exacte hoogte van deze dekking wordt nog in beeld gebracht.
  - Een resterende dekkingsopgave wordt bij het voorjaar 2023 gezien. Daarbij kan (o.a.) ingezet worden op het verhogen van de

vpb zodat winstgevende bedrijven bijdragen aan de compensatie voor noodlijdende bedrijven.

Update noodfonds (indien ter sprake komt)

- Aangezien MAPP en MSZW naar verwachting niet aanwezig zijn bij dit BWO, verwachten we niet dat het gesprek over het noodfonds zal gaan. MAPP is primair verantwoordelijk voor uitwerking hiervan.
- Ambtelijk SZW is druk bezig met de uitwerking van het noodfonds. Voorkeursvariant van SZW is het nieuw oprichten van een publiek-privaat noodfonds. Wij hebben hier serieuze vragen bij. Zo is het nog onduidelijk hoe snel het oprichten van een nieuwe publiek-private entiteit mogelijk is. Ook is nog onduidelijk of een nieuw fonds de capaciteit heeft om bijvoorbeeld alle huishoudens vooraf te toetsen, wat één van de voorwaarden is die is afgesproken in de Vierhoek. O.i. is het dus van belang om ook te kijken naar andere vormen, zoals het ondersteunen van kwetsbare huishoudens via bestaande instrumenten (bijv. gemeenten/bijzondere bijstand). Dit zou wel een andere vorm zijn dan oorspronkelijk beoogd, dus vraagt wel expliciete weging.
- Mocht het gesprek toch op het noodfonds komen, kunt u aangeven:
  - Het is van belang dat er tijdig duidelijkheid komt over de (tijdige) uitvoerbaarheid hiervan.
  - Uitwerking dient plaats te vinden binnen de eerder (bij Vierhoek) afgesproken randvoorwaarden. Dat betekent dat het moet passen binnen de reservering van 50 miljoen euro, en dat energieleveranciers een substantiële bijdrage moeten leveren. Ook dient er controle en toetsing vooraf plaats te vinden, bijvoorbeeld op de inspanningsverplichting van leveranciers, en of huishoudens voldoen aan de criteria (bijv. inkomenseis).

Toelichting

Energieraad: inframarginal price cap

- Aanstaande vrijdag is er een Europese Raad waarin een Verordening voorstel van de Europese Commissie om de hoge energieprijzen te adresseren in stemming wordt gebracht. Onderdeel van deze Verordening is ook een price cap op de opbrengsten van de elektriciteitsproducten met behulp inframarginale technologieën (hernieuwbare energie, afval, nucleair).
- De tijdelijke maatregel is nu beoordeeld door verschillende uitvoerders, RVO, NEA, Tennet en Belastingdienst, als complex / onuitvoerbaar. Bovendien zijn de opbrengsten zeer beperkt en slaan ze neer bij de energieproducenten, waar de overwinsten meestal niet neerslaan.
- In de REA is geadviseerd dat Nederland niet zal tegen stemmen met het verordening voorstel met name vanwege de context van de diverse moeilijke energiedossiers die in Europa (nog gaan) spelen
- In het BWO zal moeten worden vastgesteld op welke wordt ingestemd met voorstel. Hier kan worden gekozen tussen: (i) instemmen en toelichting geven over (on)mogelijkheden, (ii) instemmen met een formele stemverklaring, of (iii) stemonthouding. Het advies is (i).
- [Op uw verzoek Stas:] Het verdrag heeft alleen voor de situatie dat een lidstaat een RICHTLIJN niet implementeert geregeld dat je meteen bij de eerste verordening door het hof ook een boete of dwangsom opgelegd kunt krijgen. Als Nederland de verordening niet implementeert en dit niet

goed met redenen omkleed dan kan de Commissie een formele inbreukprocedure beginnen. De procedure verloopt in een aantal stappen die zijn vastgelegd in de EU-verdragen, elk met een formeel besluit aan het eind. Hierop kan een hofzaak volgen. Als Nederland vervolgens geen uitvoering geeft aan het arrest, kan Nederland in een volgende rechtszaak een boete krijgen voor het niet uitvoeren van het arrest. Dit is een lange procedure.

- o Voor de solidariteitsbijdrage is in laatste versie verordening tegemoet gekomen aan NL bezwaren. Hierdoor lijkt de cijnsverhoging in de mijnbouwheffing te kunnen worden gezien als invulling van de solidariteitsbijdrage. Of NL daarnaast alsnog voor 2022 een aanvullende maatregel zou nemen, wordt besproken in de politieke vierhoek van 30 september.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER ADVISERING

Aan

de minister
de staatssecretaris Fiscaliteit & Belastingdienst

Persoonsgegevens

nota

Vierhoek

Datum
28 september 2022

Notanummer

Bijlagen
geen

Aanleiding

Morgen om 10:30 zit in u in de politieke vierhoek. Hier worden het prijsplafond, steun aan het MKB en de solidariteitsheffing besproken. Op dit moment heeft EZK nog geen stuk over het MKB aangeleverd en een conceptversie betreft het prijsplafond gedeeld.

Algemeen

- Er worden onder grote druk grote regelingen uitgewerkt voor huishoudens en MKB, waarbij de snelheid prevaleert boven zorgvuldigheid. Gezien de politieke druk en de maatschappelijke urgentie is dat begrijpelijk, maar dit gaat gepaard met flinke risico's m.b.t. de te maken keuzes voor de uitvoering en de schatkist. Niet alle voorstellen zijn op dit moment rijp voor besluitvorming.
- Wij adviseren u de volgende boodschappen af te geven:
  - De rekening moet worden gedekt en daarmee het budgettaire beslag blijven beperkt. We willen geen rekeningen doorsturen naar volgende generaties. Bovendien jaagt ongedekte compensatie de inflatie nog verder aan.
  - Vraagbeperking door burgers en bedrijven is noodzakelijk en niet alleen vanuit duurzaamheidsperspectief. Energie is de komende tijd schaars. Het is daarom onvermijdelijk en in ons aller belang de schaarse energie zoveel mogelijk eerlijk verdelen en dat iedereen meehelpt om ons gezamenlijk verbruik te beperken. Het laten bestaan van prijsprikkels bij huishoudens en bedrijven bij hoog verbruik is daarom absolute noodzaak. De meest kwetsbare huishoudens worden daarbij additioneel ondersteund door het koopkrachtpakket dat het kabinet op Prinsjesdag bekend maakte.
  - Voorkom/beperk overwinsten van de energiesector. De nauwe betrokkenheid van de energiesector bij de totstandkoming van de regeling en de afhankelijkheid van hen is enerzijds onvermijdelijk, maar gaat anderzijds gepaard met risico's. We adviseren over deze risico's open het gesprek te hebben in kabinet, het parlement en ook met de energiesector.
  - De regelingen moet uitvoerbaar zijn.

Advies per agenda- en beslispunt

I. Prijsplafond

Opmerking/advies vooraf: EZK stelt in de beslisnota een aantal inhoudelijke aanpassingen op het prijsplafond voor die een significante budgettaire impact hebben. Deze budgettaire impact wordt niet helder in beeld gebracht. U kunt aangeven dat dit in beeld gebracht moet worden voorafgaand aan besluitvorming en voorzien moet worden van dekking. Zie tabel 1 van maatregelen en voorlopige FIN-inschatting kosten van het plafond en meerkosten van EZK-aanpassingen.

Tabel 1. Budgettaire impact plafond en EZK-aanpassingen

Beslispunt	Budgettaire gevolgen keuzes in prijsplafond	2023
1	Prijsplafond excl. vaste leveringstarieven (FIN-variant)	13,5
1	Extra: compensatie vaste leveringstarieven (kamerbriefvariant)	4,5
1	Extra: compensatie warmtepompen (tussenvariant)	2,2
4b	Extra: compensatie voor warmtebedrijven	PM
6b	Extra: meerdere huishoudens achter één aansluiting binnen plafond	PM
2	Regeling nov-dec 2022 (optie 1 of 2)	2,6
	Totaal FIN-variant prijsplafond + regeling nov-dec 2022	16,1
	Totaal EZK-variant prijsplafond incl. extra's + regeling nov-dec 2022	22,8 + PM

1. Prijs en plafond per 1 januari tot 31 december

- Vooraf: ambtelijke afspraak is dat dit beslispunt naar de politieke vierhoek van maandag zou gaan. Onderstaande is dus voor als het toch ter sprake zou komen.
- EZK heeft impliciet de prijsplafonds voor gas en elektriciteit verlaagd door de vaste leveringskosten onder het prijsplafond te scharen. In de beslisnota heet dit de kamerbriefvariant. U kunt aangeven dat we aan moeten sluiten bij communicatie van vorige week: een variabel tarief van 1,50 op gas en 0,70 op stroom. U kunt benadrukken dat het niet de bedoeling is dat de Staat vaste nettatariefkosten gaat vergoeden. Het meenemen van de vaste tarieven betekent aanvullende kosten van (ong. 4,5 mld.). Als er bewogen moet worden, dan in ieder geval als expliciete keuze voor lagere bedragen dan via de techniek.
- U kunt aangeven dat we in principe te willen vasthouden aan de volumegrenzen van 1.200m³ gas en 2.400 kWh, omdat het van belang is om de schaarse energie zoveel mogelijk eerlijk te verdelen en dat iedereen meehelpt om ons gezamenlijk verbruik te beperken.
- U kunt verder aangeven dat er geen aanleiding is generiek aanpassingen te doen aan het prijsplafond ten behoeve van de kleine minderheid van huishoudens met warmtepompen (tussenvariant in beslisnota). Dit kost 2,2 mld. extra. Warmtepompen worden veelal toegepast in goed geïsoleerde huizen en aangeschaft door rijkere huishoudens. Zij vormen niet de primaire doelgroep van het prijsplafond. Warmtepompen worden bovendien vaak gecombineerd met zonnepanelen waarvoor ook een gunstige behandeling wordt voorgesteld in het prijsplafond. Mogelijk brengt MKE in dat het prijsplafond voor een aantal verduurzamingopties de gebruikskosten wordt verhoogd, bijvoorbeeld warmtepompen. Dit is echter een tijdelijk en zeer

beperkt effect en rechtvaardigt o.i. geen compensatie van 2,2 mld. voor de huishoudens die zich een warmtepomp konden veroorloven.

2. *Tijdelijke regeling voor november en december*

- U kunt aangeven dat optie 2 van beslispunt 2 geen optie is. De verlaging EB in 2023 gaat geen effect hebben op de voorschotten van november en december 2022 van energierekeningen van consumenten, die zijn al vaak te laag. Ook kunnen we leveranciers niet verplichten het voor die maanden door te berekenen. Politiek is ook een heel ander beeld geschetst over nov/dec-regeling, namelijk een simulering van het prijsplafond.
- Verder kunt u aangeven dat optie 1 binnen beslispunt 2 erg grofmazig is. Het zou betekenen dat huishoudens met een vast contract en lage tarieven óók 190 euro ontvangen. Verzoek is nogmaals aan leveranciers om onderscheid te maken tussen vaste en variabele contracten óf mensen met een contractprijs boven of onder de gecommuniceerde tarieven voor het prijsplafond. Dat is ook in lijn met eerdere communicatie en in lijn met de eerdere gesprekken met energieleveranciers. Het zou immers gaan om simulatie per 1 november van wat we per 1 januari gaan doen.,

3. *Te hanteren marge*

- Vooraf: ambtelijke afspraak is dat dit beslispunt naar maandag zou gaan. Onderstaande is dus voor als het toch ter sprake zou komen.
- U kunt aangeven dat het op dit moment aan informatie ontbreekt om al een te hanteren marge vast te stellen. Daarvoor dient historische data die is opgevraagd bij de ACM te worden geanalyseerd.
- Wel kunt u een principeakkoord sluiten en afspreken dat de marge zo wordt vastgesteld dat het risico op overwinsten wordt geminimaliseerd conform Kamermoties.

4a *Doelgroep – definitie*

- U kunt instemmen met het voorstel uit te gaan van de definitie van kleingebruikers zoals wordt gehanteerd in de Gaswet, Elektriciteitswet en Warmtewet.

4b *Doelgroep – warmte*

- U kunt instemmen de door ACM voorgestelde wijze voor het meenemen van warmte in het tijdelijke prijsplafond, op voorwaarde dat geen compensatie wordt gegeven aan leveranciers van warmte. De kostenbasis van deze bedrijven verandert immers niet of veel minder dan die van energieleveranciers. Er is hiervoor geen budget gereserveerd.

5a. *Uitvoeringsmodel*

- U kunt instemmen met het voorgestelde uitvoeringsmodel.

5b. *Verdeling van de plafonds door het jaar*

- U kunt verduidelijking vragen over wat optie B inhoudt en of dit budgettaire effect heeft op het prijsplafond.

6a. *Salderen*

- U kunt aanhoren.

6b. *Meerdere huishoudens achter één aansluiting*

- U kunt instemmen met het voorstel mogelijke oplossingen voor blokverwarming buiten de systematiek van het prijsplafond te zoeken. U kunt daarbij aangeven dat budgettaire effecten voorafgaand aan besluitvorming in kaart gebracht moeten worden, incl. bijbehorende dekking. Daarbij is het goed te beseffen dat er op voorhand geen oplossingen in beeld zijn.

7a. Nettarieven

- U kunt niet instemmen met het concreet lager vaststellen van het prijsplafond. U kunt nogmaals benadrukken dat het niet de bedoeling is dat de Staat vaste nettariefkosten gaat vergoeden. Dit zou ook een extra groot budgettair beslag betekenen (PM mld.).

7b. Vaste deel leveringstarieven

- U kunt hier niet mee instemmen. Dit hoort dus thuis bij de discussie over besispunt 1. Deze dienen niet in minder te worden gebracht op het prijsplafond. Dit zou ook een extra groot budgettair beslag betekenen (PM mld.).

II. Solidariteitsheffing

Advies

- We adviseren om uw voorkeur uit te spreken voor optie 3 (de invoering van een nieuwe tijdelijke (fiscale) solidariteitsheffing) en om akkoord te vragen dit nader uit te werken in een wetwijziging, die zo snel mogelijk zal worden ingediend bij de Tweede Kamer.
- Spoedige besluitvorming is nodig om de noodzakelijke wetgeving tijdig op te stellen en om het verhaal richting de AFB goed neer te zetten, in het kader van EC voorstellen. Indien wenselijk kan ook iets meer tijd worden genomen voor verdere uitwerking en besluitvorming.
- NB. de budgettaire opbrengst van de nieuwe tijdelijke solidariteitsheffing is naar verwachting wel circa 1,5 mld. lager dan het verhogen van de cijns in 2022 met terugwerkende kracht.

Toelichting:

- Vanuit Financiën is in de Vierhoek een besispunt geagendeerd over de invulling van het EC-voorstel voor een tijdelijke solidariteitsbijdrage van de fossiele sector (winning olie/gas/kolen en raffinaderijen). Daarnaast is aanvullende dekking nodig voor het prijsplafond.
- In de beslisnotitie worden drie opties geschetst als nationale invulling voor het EC-voorstel (dat flexibiliteit geeft om te kiezen voor elk van deze opties):
  - Optie 1: Geen aanvullend beleid bovenop verhoging cijnstarief Mijnbouwwet in 2023 en 2024
  - Optie 2: In aanvulling op verhoging cijnstarief Mijnbouwwet 2023/2024, het cijnstarief ook in 2022 (met terugwerkende kracht) verhogen.
  - Optie 3: In aanvulling op verhoging cijnstarief Mijnbouwwet 2023/2024, een nieuwe heffingswet introduceren, conform de door de Commissie voorgestelde tijdelijke solidariteitsbijdrage voor het boekjaar startend op of na 1 januari 2022 (en niet voor 2023).
- Gegeven de benodigde dekking voor het prijsplafond en de politieke en maatschappelijke discussie rondom de overwinst van de fossiele sector, adviseren we om in aanvulling op de verhoging van het cijnstarief in de mijnbouwheffing voor 2023/2024 een aanvullende bijdrage aan energiebedrijven te vragen.
- Een verhoging van de cijns met terugwerkende kracht (optie 2) of de introductie van een tijdelijke solidariteitsbijdrage in de vorm van een heffing over de winst, kennen allebei belangrijke voor- en nadelen. Hierbij moet een afweging worden gemaakt tussen enerzijds het juridische risico en anderzijds de budgettaire opbrengst.

- We adviseren de introductie van een nieuwe heffingswet (optie 3), omdat een verhoging van het cijnstarief met terugwerkende kracht in 2022 een groter juridisch risico kent. Dit komt omdat een verhoging van de cijns in 2022, neerkomt op verhoging met terugwerkende kracht en deze juridische kwetsbaarheid cumuleert met het juridische risico van de standstill-bepaling in de Mijnbouwwet (artikel 55). Kanttekening is wel dat hiermee een precedent wordt geschept en in de toekomst mogelijk vaker de roep zal komen om voor een specifieke groep bedrijven een extra winstbelasting te introduceren.
- Hoewel naast 2022, de verordening ook ruimte biedt voor een solidariteitsheffing over 2023, leidt dit mogelijk tot cumulatie met de verhoging van de cijns in Mijnbouwheffing in 2023. De solidariteitsheffing treft in belangrijke mate dezelfde doelgroep als de Mijnbouwheffing en kan door stapeling (bestaande heffingen, de verhoogde cijns en solidariteitsheffing) in bepaalde gevallen leiden tot een heffing van meer dan 100%.
- De budgettaire opbrengst van een nieuwe tijdelijke solidariteitsheffing is naar verwachting circa 1,5 mld. Dit is wel lager dan de verwachte opbrengst van een verhoging van het cijnstarief in 2022 (3,1 miljard, 1^e inschatting en nog niet afgestemd met EZK).

III.MKB-steun [TERUGGETROKKEN VOORLOPIG]

Kern

- Het kabinet heeft aangekondigd de mogelijkheden voor de introductie van een specifieke subsidieregeling voor de energiekosten voor het energie-intensieve MKB te inventariseren.
- EZK heeft het memo voor de vierhoek niet met ons afgestemd; met onze kanttekeningen, commentaar en alternatieven is namelijk helemaal niets gedaan. EZK stelt een 'gerichte' variant via RVO vanaf mei 2023 voor. EZK schat in dat dit ca. 2,5-5 mld. kan kosten, de kosten zijn echter afhankelijk van de uiteindelijke keuze qua parameters. Onze inschatting is dat dit gericht en doelmatiger kan. In bijlage 1 is het FIN-voorstel opgenomen. Onze variant lijkt op de RVO-variant, maar is doelmatiger door andere parameters en doet beter recht aan onze randvoorwaarden (energie-intensief, noodlijdend en met prikkel voor verduurzaming). EZK wilde onze variant niet opnemen in het voorliggende stuk.
- Tot mei wil EZK als overbrugging brede compensatie bieden via uitstel van betaling voor alle bedrijven via omzetbelasting en winstbelasting (kost vele miljarden). Wij adviseren hier tegen. Er zijn ook alternatieven, die EZK niet wilde opnemen in het voorliggende stuk:
  - Het verbreden van garantieregelingen, zoals tijdens de coronacrisis (BMKB).
  - Een liquiditeitsregeling voor energiebedrijven, om het mogelijk te maken dat zij betalingsregelingen afsluiten met MKB-bedrijven die de rekening niet kunnen betalen (kosten volgens EZK ca. 130 mln., wij hebben niet kunnen checken maar zien forse budgettaire risico's).
- U kunt aangeven dat de wens om nu te besluiten over mkb begrijpelijk is, maar ongewenst als dit leidt tot grootschalige ongerichte steun aan het mkb. Daarom moet meer tijd worden genomen om opties uit te werken, daarvoor is ruimte omdat de Kamer is toegezegd voor november met een regeling te komen.
- U kunt aangeven dat de problematiek van het bedrijfsleven fundamenteel verschilt van die van huishoudens. Bedrijven kunnen hun bedrijfsvoering aanpassen of de prijzen verhogen. Brede steun is daarom niet logisch. Ongerichte steun kan de inflatie, de hoge energieprijzen en de

arbeidsmarktkrapte aanwakkeren. Het is noodzakelijk dat de economie zich aanpast aan de structureel hogere energieprijzen.

Spreeklijn beslispunt 1: oplossing compensatie via RVO (vanaf mei)

- U kunt aangeven dat de regeling via RVO verder uitgewerkt moeten worden voor besluitvorming. Daarbij adviseren wij u de volgende randvoorwaarden mee te geven:
  - De regeling dient gericht te zijn op het energie-intensieve MKB
  - De regeling moet toezien op bedrijven die door de hoge energieprijzen verlies lijden.
  - Er moet een prikkel tot verduurzaming blijven bestaan.
- U kunt benadrukken dat deze steunmaatregelen gedekt moet worden. En dat een ongerichte regeling vanwege zeer snel oplopende kosten ook een forse dekkingsopgave met zich meebrengt. Dekking kan vorm krijgen langs de volgende lijnen:
  - De dekking voor de maatregelen bij de APB bestaat in eerste instantie uit het alternatief aanwenden van de middelen voor de verlaging van de energiebelasting in 2023, de eventuele opbrengst van de inframarginale cap en solidariteitsheffing/mijnbouwheffing, en eventuele hogere gasbaten bij een blijvend hoge gasprijs. De exacte hoogte van deze dekking wordt nog in beeld gebracht.
  - Een resterende dekkingsopgave wordt bij het voorjaar 2023 gezien. Daarbij kan (o.a.) ingezet worden op het verhogen van de vpb zodat winstgevendende bedrijven bijdragen aan de compensatie voor noodlijdende bedrijven.
- U kunt eventueel inbrengen dat als alternatief verkend kan worden om steun te richten op bedrijven op basis van SBI-codes:
  - Daarvoor dient de wetgeving te worden aangepast, en de SBI-codes bij de KvK te worden geüpdatet. Daarmee worden eerdere juridische bezwaren opgelost die dit onmogelijk maakte ten tijde van corona. Wij verwachten dat dit in zes maanden kan. Steun is dan in potentie gericht dan de gerichte variant via RVO.

Spreeklijn beslispunt 2: overbruggingsregeling

- Wij adviseren u niet akkoord te gaan met belastinguitstel of -verlaging voor het bedrijfsleven. Dit is grootschalige, ongerichte, ondoelmatige, zeer kostbare steun die mogelijk vele miljarden gaat kosten.
- Als de politieke wens bestaat om vooruitlopend op de oplossing via RVO, een overbruggingsregeling te maken, kunt u voorstellen meer gerichte en doelmatige opties te verkennen.
  - Mogelijkheden zijn het verbreden van het garantie-instrumentarium (BMKB), een garantiefonds of een betalingsregeling met energieleveranciers. Eventueel zou gekeken kunnen worden of het belastinguitstel te beperken is tot het energie-intensieve MKB. Deze opties moeten verder worden uitgewerkt.
- Indien EZK voorstelt als alternatief via de energieleveranciers compensatie te bieden (deze kost volgens de EZK raming 'maar' 127mln) raden we u af hierin mee te gaan. Deze regeling brengt een risico met zich mee van zeer vergaande liquiditeitsverstrekking aan energieleveranciers (potentieel miljarden) waarvan risico's niet goed in kaart zijn gebracht. Deze moet eerst verder verkend worden.
- Alle steunmaatregelen moeten gedekt worden. Een ongerichte regeling brengt vanwege zeer snel oplopende kosten ook een forse dekkingsopgave met zich meebrengt.

- In bijlage 2 treft u een overzicht van mogelijke fiscale opties, op verzoek van de Stas.

Bijlage 1. FIN-voorstel Vergoeden energielasten het energie-intensieve mkb via RVO

- Omschrijving
  - De groep 'energie-intensieve mkb-bedrijven' wordt afgebakend op basis van het energieverbruik (in euro's of energie-eenheden ten opzichte van de omzet) Er valt te denken aan een percentage boven bv. 3%-10%).
  - Deze bedrijven ontvangen steun ter grootte van 30% van de stijging van de energieprijzen (gas en elektra) * hun energieverbruik. Hiervoor nemen we dezelfde referentieprijzen als voor het prijsplafond voor huishoudens (€1,50 per kubieke meter gas, €0,70 per Kwh).
  - Bedrijven die een omzet hebben van bv. meer dan 2 miljoen omzet per worden uitgesloten om de steun te richten op het mkb. Steun heeft alleen betrekking op bedrijven die onder de definitie mkb-bedrijf vallen (omzet / aantal personeel)
  - Mkb'ers waarvan achteraf blijkt dat ze redelijke winst hebben gemaakt (boven 160.000 euro) moeten de steun terugbetalen. Hierdoor is de steun gericht op het noodlijdend mkb.
  - Steun is gemaximeerd op 1 jaar. Bedrijven moeten zich op termijn aanpassen aan mogelijk meerjarige hoge energieprijzen door verduurzaming of aanpassing van productieprocessen. Het vergoedingspercentage kan gedurende de regeling worden verlaagd, of de referentieprijzen kan worden verhoogd, om de afbouw van steun geleidelijk te laten verlopen.
  - Er is een maximum van 60.000 euro steun per bedrijf. Dit past bij de kostenstijging voor een kleine mkb'er, Ook past dit binnen de de-minimusverondering (EU staatssteunregels), die een maximum steunbedrag van 200.000 per bedrijf voor drie belastingjaren stelt. Deze steun is namelijk nadrukkelijk bedoeld als overbrugging zodat ondernemers zich kunnen aanpassen.
- Voordeel
  - Doelmatige regeling doordat:
    - Regeling is zeer gericht op energie-intensief mkb.
    - Plafond vergoeding en selectiecriteria beperken ongerichte steun en overcompensatie, en houden verduurzamingsprikkel grotendeels in stand.
  - Doordat de regeling doelmatig is, is de dekkingsopgave kleiner. Daardoor is het mogelijk om energie-intensief mkb te steunen zonder dat zij tegelijkertijd voor de dekking moeten opdraaien.
  - De nadelige effecten van ongerichte steun worden vermeden. De nadelige effecten van grootschalige ongerichte steun zijn: het aanwakkeren van inflatie, het verhogen van de energieprijzen, het verhogen van de arbeidsmarktkrapte, en het uitstellen van faillissementen van niet-levensvatbare bedrijven.
- Nadeel
  - Onzeker is of en hoe snel RVO deze regeling kan uitvoeren en welke data zij van bijvoorbeeld de energieleveranciers nodig hebben. Dit zal nadere bezien en uitgewerkt in samenwerking met RVO moeten worden, waarschijnlijk kan dit binnen zes maanden.
  - De prikkel tot verduurzaming wordt verminderd. Doordat het vergoedingspercentage 30% is en de steun gemaximeerd is, is dit effect echter erg klein.

- Onderbouwing kosten
De kosten vallen aanzienlijk lager uit dan de variant die EZK voorstelt. De exacte omvang van de kosten moet nog worden bepaald. Dit vergt nadere uitwerking

Bijlage 2. Overzicht fiscale opties – Overbruggingsoplossing - compensatie hoge energieprijzen voor bedrijven

- Hieronder zijn drie opties voor belastinguitstel voor verschillende groepen bedrijven uitgewerkt.
- Het doel van het verlenen van belastinguitstel is om bedrijven op korte termijn een liquiditeitsvoordeel te verlenen, zodat deze bedrijven de hogere energierekening kunnen blijven betalen (al dan niet als overbrugging tot een gerichtere optie is uitgewerkt).
- **Wij adviseren om bedrijven geen uitstel van belasting te verlenen (geen van de drie opties). Opnieuw uitstel van belasting zal gepaard gaan met negatieve economische en budgettaire gevolgen.**
- Een groot nadeel van belastinguitstel is dat de steun vaak zeer ongericht en ondoelmatig is. Ook niet-levensvatbare ondernemingen komen in aanmerking voor uitstel. Dit beperkt de economische dynamiek en houdt economische onevenwichtigheden in stand.
- Daarnaast is het uitstellen van belastingen zeer kostbaar. Naast het tijdelijk mislopen van inkomsten, is de verwachte budgettaire derving groot. Deze derving zal moeten worden gedekt aan de inkomstenkant van de begroting.
- Het gaat alleen om uitstel, dus bedrijven moeten op een later moment de belasting alsnog betalen. De ervaring van belastinguitstel vanwege Corona leert echter dat een deel van het uitstel niet terug zal komen. Daarnaast heeft uitstel i.v.m. corona ons geleerd dat belastinguitstel moeilijk af te bouwen is. Dit zorgt dus voor een precedent.
- Uitstel van Belastingen gebruiken om bedrijven van liquiditeit te voorzien, heeft dus niet de voorkeur. Het ondermijnt de belastingmoraal en daarmee de inkomsten van Nederland.
- Tijdens de coronaperiode is ca. €47,5 mld. Aan belastinguitstel verleend. Op dit moment staat nog ruim € 20 mld. uit.

Optie 1: Uitstel betaling van alle belastingen, maar alleen voor energie-intensieve bedrijven

- In deze variant kunnen alleen energie-intensieve bedrijven bijzonder uitstel van betaling van belastingen aanvragen voor Q4 2022 en Q1 2023.
- Het gaat hierbij o.a. om de volgende belastingen:
  - Winstbelasting/VPB
  - Inkomstenbelasting
  - Loonheffing (premies)
  - BTW/Omzetbelasting
- Door de kleinere doelgroep is de budgettaire omvang van het belastinguitstel kleiner dan onder optie 3. De precieze budgettaire omvang moet nader wordt becijferd.
- Omdat bij de voorgestelde maatregel een *selectief voordeel* (namelijk alleen aan energie-intensieve bedrijven) wordt gegeven is er (waarschijnlijk) *sprake van staatssteun* en oneerlijke concurrentie.
- Er is op dit moment een tijdelijk steunkader Oekraïne crisis opgesteld. Hierin zijn maatregelen opgenomen die lidstaat mogen nemen (wel eerst aanmelden bij EC en pas na goedkeuring van EC kan maatregel worden ingevoerd). Belastinguitstel wordt hierin niet specifiek genoemd. Wel garanties, leningen, betalingsregelingen en compensatie van kosten. Voor alles geldt ook nog nadere voorwaarden, zoals maximale bedragen per onderneming.

- Voor de uitvoerbaarheid geldt dat er een goede afbakening van de beoogde doelgroep moet komen. Dit moet worden afgestemd met EZK. Het kan gaan om een lijst via RVO of via nota's te verstrekken door de verzoeker. Invoerdatum is nog te bepalen, op z'n vroegst november 2022.
- Het voordeel voor bedrijven van een uitstel van alle belastingen, is dat het liquiditeitsvoordeel voor bedrijven groter is dan wanneer alleen uitstel voor betaling van de energiebelasting wordt verleend. De energiebelasting is namelijk maar een klein deel van de totale energierekening, nu de leveringstarieven zo hoog zijn.
- Een ander voordeel van deze optie is dat de optie voor belastinguitstel alleen wordt verleend aan energie-intensieve bedrijven; naar verwachting wordt vooral bij deze groep bedrijven de hoge energieprijzen gevoeld.
- Een nadeel is dat het (belasting)schulden bij (niet levensvatbare) bedrijven verder vergroot. De economische logica schrijft echter voor dat je bij schuldenproblematiek zo snel mogelijk een streep trekt en zo kort mogelijk wilt laten voortsliepen.
- Een ander nadeel is dat deze vorm van belastinguitstel leidt tot budgettaire derving. Dit moet worden gedekt aan de inkomstenkant.
- Belangrijke kanttekening is dat de precieze afbakening van de doelgroep nader moet worden uitgewerkt.

Optie 2: Uitstel betaling van alleen de energiebelasting aan energiebedrijven

- In deze variant kunnen energiebedrijven bijzonder uitstel van betaling van de energiebelasting aanvragen voor Q4 2022 en Q1 2023. Dit geeft energiebedrijven een voordeel.
- Doordat uitstel van betaling alleen geldt voor de energiebelasting is de budgettaire omvang van het belastinguitstel aanmerkelijk kleiner dan onder optie 1 en optie 3:
  - Als de belastingvermindering volgend jaar niet doorgaat, brengt de EB belastingsoort circa 7 miljard op. Grofweg 1,75 mld. per kwartaal. Verondersteld wordt dat ca. 263 mln. per kwartaal uiteindelijk oninbaar zal zijn (ca. 15% van het uitstel);
- Omdat bij de voorgestelde maatregel er een *selectief voordeel* (namelijk alleen aan energiebedrijven) wordt gegeven is er (waarschijnlijk) *sprake van staatssteun* en oneerlijke concurrentie.
- Er is op dit moment een tijdelijk steunkader Oekraïne crisis opgesteld. Hierin zijn maatregelen opgenomen die lidstaat mogen nemen (wel eerst aanmelden bij EC en pas na goedkeuring van EC kan maatregel worden ingevoerd). Belastinguitstel wordt hierin niet specifiek genoemd. Wel garanties, leningen, betalingsregelingen en compensatie van kosten. Voor alles gelden ook nog nadere voorwaarden zoals maximale bedragen per onderneming.
- Deze optie is uitvoerbaar per november.
- Het nadeel voor bedrijven van een uitstel van alleen de energiebelastingen, is dat het liquiditeitsvoordeel voor bedrijven relatief klein is. De energiebelasting is namelijk maar een klein deel van de totale energierekening, nu de leveringstarieven zo hoog zijn.
- Daar staat tegenover dat de optie iets gericht is; de hoogte van de energiebelasting (en daarmee de omvang van belastinguitstel) hangt direct samen met de hoogte van het energieverbruik.
- Een nadeel is dat het (belasting)schulden bij (niet levensvatbare) bedrijven verder vergroot. De economische logica schrijft echter voor dat je bij

schuldenproblematiek zo snel mogelijk een streep trekt en zo kort mogelijk wilt laten voortslepen.

- Een ander nadeel is dat deze vorm van belastinguitstel leidt tot budgettaire derving. Dit moet worden gedekt aan de inkomstenkant.

Optie 3: generiek uitstel betaling van belastingen

- Alle bedrijven kunnen bijzonder uitstel van betaling van belastingen aanvragen voor Q4 2022 en Q1 2023.
- Het gaat hierbij o.a. om de volgende belastingen:
  - Winstbelasting/vpb
  - Inkomstenbelasting
  - Loonheffing (premies)
  - Energiebelasting
  - BTW/omzetbelasting
- De budgettaire omvang van een generiek belastinguitstel voor 1 kwartaal is ca. €8 mld. euro. Verondersteld wordt dat ca. € 1,2 mld. per kwartaal uiteindelijk oninbaar zal zijn.
- De mogelijkheid voor uitstel van belastingbetaling geldt voor alle bedrijven (generiek), waardoor er geen sprake is van staatssteun.
- De uitvoerbaarheid en mogelijk invoerdatum voor de Belastingdienst is afhankelijk van de zwaarte van de toetsing. Bij corona-uitstel is gevraagd om een gemotiveerd verzoek waaruit noodzaak blijkt.
- Het voordeel voor bedrijven van een generiek uitstel van alle belastingen, is dat het liquiditeitsvoordeel voor bedrijven groot is.
- Daar staat echter tegenover dat deze optie ongericht is; alle bedrijven kunnen er gebruik van maken – ook de bedrijven met een lage energierekening of bedrijven die er al slecht voor stonden (niet-levensvatbaar). De economische logica schrijft echter voor dat je bij schuldenproblematiek zo snel mogelijk een streep trekt en zo kort mogelijk wilt laten voortslepen.
- Een ander nadeel is dat deze vorm van belastinguitstel leidt tot grote budgettaire derving. Dit moet worden gedekt aan de inkomstenkant.
- Een andere kanttekening is dat uitstel van betaling van de winstbelasting niet helpt voor ondernemers die in een financieel kwetsbare situatie zitten en verlies draaien.

Persoonsgegevens

Verzonden: woensdag 28 september 2022 20:01

Persoonsgegevens

Onderwerp: BWO regelingen energie en MKB - morgen 1030

Ha Sigrid en Mamix,

We hebben nog geen stukken voor het BWO ontvangen noch een agenda van EZK ontvangen. Bijgevoegd met dank aan velen een nota met de stand van zaken op de belangrijkste onderdelen met daarbij telkens een advies voor inbreng. Morgenvroeg vullen we eea aan mocht dat nodig zijn. Het is wat gemankeerd dus.

Separaat ontvangen jullie een mail van Persoonsgegevens over de opties voor vergroten van de solidariteitsheffing.

Dit met het oog op bespreking in de politieke vierhoek van vrijdag.

Met groeten

Brief budgettaire verwerking APB

Persoonsgegevens

Datum
29 september 2022

Notanummer
2022-0000240008

Bijlagen
geen

Aanleiding

Vrijdag 30 september wordt de concept Kamerbrief over de budgettaire verwerking APB besproken in de Ministerraad.

Beslispunten

- Bent u akkoord met verzending van de brief naar AZ voor bespreking in de Ministerraad?

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

HEDEN
TER ADVISERING TBV MR 30/9 PT 21B

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst (ter info)

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane (ter info)

Persoonsgegevens

nota

Annotatie concept Kamerbrief budgettaire verwerking APB

Aanleiding

In deze MR ligt de concept Kamerbrief over de budgettaire verwerking van de APB voor.

Datum
29 september 2022

Notanummer
2022-0000239575

Bijlagen
1. Concept Kamerbrief budgettaire

Adviezen

U kunt de MR mandaat vragen voor de verzending naar de Tweede Kamer na aanpassingen van het prijsplafond als gevolg van politieke sondering.

Kernpunten

- Verzending dient uiterlijk voor de regeling van werkzaamheden van komende dinsdag plaats te vinden; idealiter eerder (Mede gelet op het verzoek vanuit de TK om de brief reeds morgen (30 september) om 17:00u te ontvangen).
- Na de bespreking in de vierhoek van morgenochtend is er ook meer duidelijk over het vervolgproces. Dit kunt u dan in de MR toelichten.

Spreeklijn

- De brief bevat een vervolg op de Prinsjesdagbrief over de aanvullende energiemaatregelen die het kabinet gaat treffen. Het gaat hierbij vooral om het prijsplafond, maar ook de regeling MKB, noodfonds en gevolgen voor de semi-publieke sectoren. Daarnaast wordt ingegaan op de aangenomen moties bij de APB met financiële consequenties.
- Er ontbreken in de brief op een aantal onderdelen, zoals de ramingen en scenario's, concrete cijfers. Dit wordt aangevuld n.a.v. besluitvorming in de vierhoek over het prijsplafond.

Mogelijke inbreng

- De ministers van SZW en BZK krijgen naar verwachting ambtelijk van hun Persoonsgegevens mee dat het SGO (vergadering van) een rol moet hebben bij de budgettaire besluitvorming over de energieknelpunten in de (semi-)collectieve sector om 'de integrale besluitvorming te toetsen'. Wij adviseren u vast te houden aan het in de brief opgenomen besluitvormingsproces. Dit proces is volledig zoals de appreciatie van de MP bij de APB van de Kamermotie.
- Het voorgestelde proces voor de (semi-)collectieve sector gaat terug naar normale besluitvorming. Departementen kunnen met betrokkenheid van hun financiële directies FEZ eventuele energieknelpunten zoals zwembaden voorleggen aan de . Het gaat daarbij om knelpunten in 2022, maar het mag ook gaan om knelpunten in 2023. Vervolgens worden deze knelpunten

bezien en wordt ook gezien welke dekking mogelijk is binnen een begroting. Op basis hiervan zullen u (minister) adviseren. Indien nodig kan een politiek overleg plaatsvinden (onze inzet is om dit te voorkomen). U (minister) kunt dan een integraal gewogen voorstel voorleggen aan de ministerraad bij Najaarsnota. De ministerraad kan daarna een integraal besluit nemen.

- Tijdens Corona vond de budgettaire besluitvorming veelal plaats in allerlei crisioverleggen politiek en ambtelijk. Onze ervaring is dat departementen elkaar alleen maar steunden bij claims, er niet naar dekking werd gekeken en Financiën vooral de schade kon noteren. Dit is voor ons een reden om nu besluitvorming in het SGO af te wijzen. Ook is het aan de minister van Financiën om een integraal voorstel te doen aan de ministerraad.
- OCW brengt mogelijk in dat de bestaande systematiek van de loon- en prijsbijstelling nadelig uitpakt in de huidige situatie omdat de prijzen in het voorjaar worden vastgezet. U kunt hierop antwoorden dat dit inderdaad zo is, maar dat OCW in gesprek kan met met evidente energiekelpunten in het onderwijs en cultuur.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Persoonsgegevens

Verzonden: donderdag 29 september 2022 10:40

Persoonsgegevens

Onderwerp: RE: BWO regelingen energie en MKB - morgen 1030

Hoi Sigrid, Marnix,
Zie bijgevoegd het stuk dat ik net krijg toegestuurd. Procesinterventie van daarnet was dus idd
nodig.
Groeten,

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Onderwerp: Annotatie vierhoek morgen

Hoi Sigrid, Marnix,

Morgenochtend staat de politieke vierhoek gepland. Nog niet alle stukken zijn binnen. Het mkb-stuk was al verzonden, maar is teruggehaald, omdat er nog commentaar van AZ verwerkt zou moeten worden. Bijgaand vinden jullie met dank aan velen in het pand de annotatie. Onze verwachting is dat de aanpassingen niet veel doen voor de annotatie. Mocht dat toch het geval zijn, dan updaten we het morgenochtend en lichten we het nog toe bij de voorbespreking.

Fijne avond!

Persoonsgegevens

Aankondiging Duitsland pakket 200 miljard

30 september 2022

Kern

- Donderdag 29 september heeft de Duitse regering een pakket aangekondigd van 200 mld. euro om bedrijven en huishoudens te ondersteunen bij de energieprijzen. Dit pakket is voor 2023 en 2024 en komt bovenop het eerdere pakket van 65 mld. euro voor huishoudens en de eerdere steunmaatregelen voor (energie-intensieve) bedrijven. De eerder aangekondigde gasheffing van 25 eurocent per m³ die bedoeld was om de energiebedrijven overeind te houden is van tafel.
- De volledige 200 miljard euro wordt ingezet via het Economisch Stabiliteitsfonds (WSF). Dit is een constructie die ook tijdens corona is gebruikt (o.a. voor Lufthansa). Op deze manier valt het buiten de begroting (net als klimaatfonds en defensiefonds), is er geen 2/3^e meerderheid nodig en wordt de Duitse schuldenrem omzeilt.
- Het pakket is nog heel beperkt uitgewerkt maar zal in ieder geval een gas- en elektriciteitsprijzplafond voor huishoudens en bedrijven omvatten. Daarbij wordt dezelfde systematiek als in NL gehanteerd met een bepaald basisverbruik tegen een verlaagd tarief en daarboven de marktprijs.
- 200 mld. euro voor twee jaar staat gelijk aan ongeveer 2,4% van het Duitse bbp (2021) per jaar. De ramingen voor het Nederlandse prijsplafond variëren van 18,1 tot 27,3 mld. euro, dit staat gelijk aan 2,1 tot 3,2% van het Nederlandse bbp (2021). Er zitten echter haken en ogen aan deze vergelijking, zo lijkt het erop dat Duitsland enkel het gasprijzplafond wil financieren uit dit bedrag en niet het elektriciteitsprijzplafond. Daarnaast worden uit het Duitse bedrag ook andere maatregelen gefinancierd, o.a. voor energiebedrijven.

'Economisch verdedigingsschild tegen de gevolgen van de Russische oorlog van agressie'

1. Maatregelen om aanbod te vergroten en verbruik te verlagen.
2. Elektriciteitsprijzplafond voor huishoudens en bedrijven. Zelfde systematiek als NL, tot vastgesteld volume een plafondprijs, daarboven de marktprijs. Hiervoor wordt naar EU voorstellen gekeken (inframarginale heffing), maar als dat niet vordert zal nationale oplossing gemaakt worden tevens uit de 200 mld. euro.
3. Gasprijzplafond gas voor huishoudens en bedrijven. Naar verwachting zelfde systematiek als NL, vastgesteld volume een plafondprijs, daarboven de marktprijs. De uitwerking zal in de komende twee weken plaatsvinden en is uitbesteedt aan een speciale Gascommissie van economen. Zij zullen de grens en rekenmethode bepalen met oog op behoudt besparingsprikkel. Minister Habeck heeft aangegeven dat het plafond voor 80% van het verbruik zal gelden en dat het plafond boven het pre-oorlogse prijsniveau (€0,75 cent/m³) komt te liggen, maar dit is nog niet besloten. Andere opties liggen ook nog op tafel bij deze commissie. Het is nog onduidelijk of er voor huishoudens en bedrijven verschillende volumes en tarieven worden gehanteerd. Mochten deze hetzelfde zijn zal het plafond voor energie-intensieve bedrijven weinig helpen en is het vergelijkbaar met situatie NL waarbij alleen kleinverbruikers onder het plafond vallen.
4. Heractivering Economisch Stabiliteitsfonds: naast de prijsplafonds zullen ook aanvullende maatregelen hieruit gefinancierd worden. Voor de grote energiebedrijven SEFE, Uniper en VNG zullen maatwerkoplossingen gemaakt worden. De eerdere steunmaatregelen voor de compensatie energiekosten industrie en mkb zullen tevens hierin opgaan. Hetzelfde geldt voor de liquiditeits- en eigen vermogensondersteuning.
5. EU-solidariteitsheffing: Duitsland steunt heffing voor bedrijven in olie-, gas-, kolen- en raffinagesectoren.
6. BTW verlaging op aardgas en stadsverwarming (19% naar 7%) tevens doorgevoerd per 1 oktober tot april 2024, middelen hiervoor vallen buiten de 200 miljard.
7. Inzet tot vermijden onevenredige bureaucratie

Reacties

- Economen kritisch op inflatierisico. Kritiek Duitse rekenkamer op de gekozen constructie buiten de begroting. Ook kritiek op bedrag van 200 mld. euro, dit zou onvoldoende zijn voor m.n. het prijsplafond en te laag in vergelijking met corona (destijds 600 mld. euro).
- Ambtelijk zijn in DUI zorgen dat dit pakket tot roep om gelijk speelveld voor landen met minder draagkracht zal versterken en daarmee EU solidariteit (NextGenEU).

Aan Vierhoek

Persoonsgegevens

memo

MKB-steun

Datum

30 september 2022

Auteur

Persoonsgegevens

Aanleiding

- Na de toezegging voor de introductie van een specifieke subsidieregeling voor de energiekosten voor het energie-intensieve MKB blijkt dat een, gerichte oplossing op per mei 2023 ingericht kan worden. Om het noodlijdende mkb in de tussentijds te ondersteunen kan gedacht worden aan een (combinatie van) overbruggingsoptie(s).
- In dit memo worden de opties op de middellange en korte termijn nader toegelicht en een economische analyse geschetst.

Beslispunten

1. Stemt u in met het verder uitwerken van een gerichte subsidieregeling voor het energie-intensieve mkb via RVO onder de genoemde voorwaarden? De regeling heeft betrekking op 2023 en de laatste twee maanden van 2022 en zal de komende tijd verder worden uitgewerkt. Het tekstvoorstel voor de brief is zo concreet mogelijk, met dien verstande dat de precieze parameters die volgen uit de voorwaarden nog moeten worden uitgewerkt.
2. Wilt u een keuze maken over het subsidiepercentage en subsidieplafond per onderneming of wilt u hiermee wachten, gegeven dat onduidelijk is hoe de regeling er verder uit ziet en wat het budgettaire beslag is. Aan de kamer is toegezegd om voor 1 november met een gerichte regeling te komen.
3. De RVO-regeling heeft met terugwerkende kracht betrekking op heel 2023 of vanaf november 2022; dus ook op de periode voor mei. Wilt u voor de tussenliggende maanden een overbruggingsoplossing voor het mkb?
4. Indien ja, stemt u in met het uitwerken van uitbreiden van het garantie instrumentarium via banken (schatting: 100-250 mln.) of gerichte belastinguitstel voor energie-intensieve mkb'ers? EZK ziet garantieregelingen niet als een oplossing voor dit probleem. FIN adviseert tegen belastinguitstel voor het energie-intensieve MKB.
5. Op welke wijze wilt u de RVO-regeling en overbruggingsvariant dekken? Voorstel: in het voorjaar worden de uitgaven gedekt door lagere uitgaven (bezuinigingen) en/of hogere lasten. FIN brengt voor het voorjaar opties in kaart.

Economisch beeld van het energie-intensieve mkb

- Er zijn zorgen over de staat van het energie-intensief mkb. Energie-intensieve bedrijven, zoals bakkers, hebben last van hogere energieprijzen en lijken deze kosten niet altijd volledig te kunnen doorberekenen. Deze cijfers komen nog niet tot uiting in het macro-economisch beeld.
- In de eerste twee kwartalen van 2022 heeft het bedrijfsleven de hoogste winsten in twintig jaar behaald. Ook de faillissementen zijn lager dan ze in twintig jaar geweest zijn. In het tweede kwartaal van 2022 gingen 390 bedrijven failliet. Ter vergelijking in het tweede kwartaal van 2019 waren dat er 819 en in het tweede kwartaal van 2013 waren dat er 2286.

- De Nederlandse economie is als geheel op spectaculaire wijze hersteld van de coronacrisis. De Nederlandse economie is in het tweede kwartaal met 2,6% gegroeid. Daarnaast is de werkloosheid laag. We hebben te maken met de negatieve gevolgen van een zeer krappe arbeidsmarkt, o.a. door de langdurige ruime coronasteun.
- De economische situatie is echter ook onzeker en de groei in 2023 valt in de raming van het CPB terug. Het CPB geeft aan dat de oorlog in Oekraïne niet alleen gevolgen heeft voor de gasprijs, de onzekerheid heeft via vertrouwenseffecten ook invloed op de beslissingen van huishoudens en bedrijven. Kwartaal van negatieve groei zijn niet uit te sluiten.
- De nog positieve macrobeelden laten de problematiek van de individuele mkb'ers ook onverlet. Sommige mkb's bevinden zich in een moeilijke situatie. De positieve macrocijfers in combinatie met de schrijnende verhalen van mkb'ers tezamen impliceren dat de energieproblematiek vooralsnog tot een kleine groep beperkt is.
- Het overheidstekort voor 2023 wordt geraamd op -3% (excl. de effecten van het prijsplafond en eventueel ander aanvullend beleid). We zitten daarmee al op de grens wat we hebben afgesproken in Europa. Mocht de economische onzekerheid zich vertalen in een economische neergang kunnen de overheidsfinanciën snel verslechteren. De overheid kan daarmee niet alles oplossen.
- Dit betekent dat eventuele steun zeer gericht moet zijn om aan te sluiten bij de problematiek van het energie-intensief mkb. Generieke steunregelingen, zoals het uitstellen van belastingen, zullen de problematiek verergeren en kunnen leiden tot een compensatie-prijs-spiraal.

Ongerichte steun is onverstandig

- We adviseren tegen grootschalige ongerichte steun. Grootschalige ongerichte steun heeft allerlei negatieve bijeffecten. Er is een historisch groot pakket aan ondersteunende maatregelen genomen bij de augustusbesluitvorming, bestaande uit een incidenteel pakket van ruim 10 mld. in 2023 en een structureel pakket van 3 mld. per jaar. Hierboven op komt het prijsplafond. Dit zal ook voor een deel van de ondernemers helpen (circa 1,1 miljoen kleine bedrijven) en afhankelijk van het gebruik een (klein) deel van de prijsstijging dempen. Dit leidt tot een pakket dat in dezelfde orde van grootte is als in Duitsland.
- Daarnaast is ongerichte steun ondoelmatig (in termen van kosten voor de overheid per mkb-bedrijf dat als gevolg van de steun overeind zal kunnen blijven) omdat veel steun terecht komt bij bedrijven die niet in nood verkeren.
- Juist doordat het kabinet de koopkracht ondersteunt, kan een aantal mkb'ers de prijzen verhogen. Dit past bij wenselijke economische dynamiek. Dit is dan ook de reden dat het kabinet een omvangrijk pakket met koopkracht maatregelen aangekondigd heeft. Met het ondersteunen van het mkb wordt in feite twee keer gecompenseerd.
- Een compensatie-prijs-spiraal dreigt. Het begrotingsbeleid is expansief en procyclisch. Ongelijke steun brengt het risico van oververhitting met zich mee. Het gevolg is dat de inflatie, de energieprijzen en de krapte op de arbeidsmarkt zullen toenemen. Inflatie verspreid zich nu al verder naar andere productgroepen (zie bijlage). Meer olie op het vuur verergerd de problemen van huishoudens en het mkb, waardoor de roep om compensatie zal toenemen. De situatie in het VK onderstreept dat ongerichte stimulus nadelige economische effecten meebrengt.
- Steun zal tijdelijk moet zijn, met een duidelijke exit-strategie. Energie blijft de komende tijd schaars. Het is daarom waarschijnlijk dat de prijzen langdurig hoog blijven. In dit geval is het onoverkomelijk dat bedrijven zich aanpassen.
- Om de inflatie niet verder aan te jagen, adviseren we in ieder geval alleen gedekte steun aan het energie-intensief mkb te bieden. We willen geen rekeningen doorschuiven naar volgende generaties. Dekking kan vorm krijgen langs de volgende lijnen:
  - De dekking voor de maatregelen bij de APB bestaat in eerste instantie uit het alternatief aanwenden van de middelen voor de verlaging van de energiebelasting in 2023, de eventuele opbrengst van de inframarginale cap (opbrengst nog zeer onzeker) en solidariteitsheffing/mijnbouwheffing, en eventuele hogere gasbaten. De exacte hoogte van deze dekking wordt nog in beeld gebracht.

- o Een resterende dekkingsopgave wordt bij het voorjaar 2023 bezien. Daarbij kan bijvoorbeeld ingezet worden op het verhogen van de vpb zodat winstgevende bedrijven bijdragen aan de compensatie voor noodlijdende bedrijven.
- o Een ongerichte regeling brengt vanwege zeer snel oplopende kosten dekkingsopgave met zich mee.

Beslispunten 1 en 2: Gerichte regeling voor energie-intensieve mkb via RVO

Omschrijving

- Energie-intensieve mkb-bedrijven ontvangen een vergoeding voor de stijging in hun energielasten in 2023. De regeling is tijdelijk en heeft betrekking op het jaar 2023. De regeling wordt afgebakend om ervoor te zorgen dat de steun op de plekken terecht komt waar deze nodig is. Daarbij gelden de volgende randvoorwaarden en indicatoren. De parameters die passen bij de randvoorwaarden en indicatoren zullen de komende tijd verder worden uitgewerkt.
- Het is van belang dat we nu naar ondernemers kunnen communiceren wat de intentie is en waar de regeling op ziet, zodat zij daar rekening mee kunnen houden. Anderzijds vergt het uitwerken van de regeling tijd. Er kan daarmee nog geen raming aan de Kamer worden gecommuniceerd.
- Energie-intensieve mkb-bedrijven: Deze groep wordt afgebakend op basis van het energieverbruik (energiekosten als percentage van de omzet). Daarbij kan een drempelwaarde worden gehanteerd van bijvoorbeeld 3 % of een hoger percentage en een verbruik van bijvoorbeeld meer dan 5.000 kuub gas en/of 50.000 kWh stroom met een variabel contract. Uit onderstaande tabel blijkt dat 115.740 bedrijven in deze categorie vallen. Geschat wordt dat de helft hiervan een variabel contract heeft.¹ Dat brengt het totaal geschatte energie-intensieve MKB'ers op 57k.²

	Aantal bedrijven	>50.000 kWh	>100000 kWh	>200.000 kWh
• Gericht op mkb: Steun heeft	> 5.000 m3 gas	115.740	103.855	100.245
	> 25.000 m3 gas	47.675	30.465	22.410
	> 75.000 m3 gas	15.755	14.160	11.325

alleen betrekking op bedrijven die onder de definitie mkb-bedrijf vallen (omzet / aantal personeel). Door te werken met een subsidieplafond per (verbonden) onderneming kan de regeling gericht worden op kleinere bedrijven.

- Bedrijven die door de hoge energieprijzen verlies lijden: Mkb'ers waarvan achteraf blijkt dat ze redelijke winst hebben gemaakt betalen de steun terug, omdat zij in staat blijken de gestegen kosten door te berekenen. Hierdoor is de steun gericht op het noodlijdend mkb. Samen met de RVO en de Belastingdienst moet nader verkend worden of dit te realiseren is door middel van een indicator voor winst of omzetgroei. EZK geeft aan dat winst op korte termijn onuitvoerbaar is voor RVO. RVO kan geen gegevens in relatie tot winst van ondernemingen verwerken in de regeling, omdat het deze expertise, kennis en data nu niet heeft. De RVO heeft wel eerder gebruik gemaakt van omzetgroei. Bedrijven moeten staan ingeschreven in het Handelsregister en een winsttoogmerk hebben.
- Er moet een prikkel tot verduurzaming blijven bestaan. Dit kan door slechts een deel van de kostenstijging te compenseren (bv. x% van de kostenstijging boven een drempelprijs). Indicatief ontvangen deze bedrijven steun ter grootte van x0% van de

¹ Tentatief, gebaseerd op ACM-gegevens voor huishoudens

[ACM: aantal huishoudens met variabel energiecontract blijft stijgen | ACM.nl](#)

² Overigens betekent dit dat een groep ondernemers niet wordt meegenomen. Namelijk de kleine ondernemers die onder de kleinverbruikersregeling vallen, maar meer dan het verbruikplafond gebruiken (tot aan dat plafond profiteren ze uiteraard wel) en de groep zakelijke verbruikers die minder dan 5000 m3 en 50.000 kWh gebruikt. De inschatting is dat de kosten voor deze groepen beperkt zijn.

stijging van de energieprijzen (gas en elektra) boven een referentieprijzen * hun energieverbruik. Hiervoor geldt dezelfde referentieprijzen als voor het prijsplafond voor huishoudens (€1,50 per kubieke meter gas, €0,70 per kWh). FIN denkt aan 30% van de kostenstijging. De steun is gemaximeerd op 1 jaar. Mkb'ers moeten zich op termijn aanpassen aan mogelijk meerjarige hoge energieprijzen door verduurzaming of aanpassing van productieprocessen.

- Er is een maximumvergoeding per bedrijf. FIN suggereert een maximum van 60.000 euro. Dit past bij de kostenstijging voor een kleine mkb'er. Ook past dit binnen de deminimisverordening (EU staatssteunregels), die een maximum steunbedrag van 200.000 per bedrijf voor drie belastingjaren stelt. Het Tijdelijk steunkader staat steun tot 500.000 per bedrijf toe.

Rekenvoorbeeld/eerste indicatie kosten

Uitgaande van de beschreven referentieprijzen en vergoeding bedraagt een maximale raming van de kosten ca. 1,1 mld. bij een maximale vergoeding van 60.000 euro per mkb-bedrijf. Bij een maximum van 100.000 euro bedragen de kosten maximaal 1,8 mld. Bij een vergoedingspercentage van 75% zullen de kosten hoger uitvallen. Omdat het maximumbedrag bij zal dit lager liggen dan 2,5 keer 1,8 mld. Bij een hoger maximumbedrag zal de omvang van de regeling snel oplopen.

Voordelen

- Doelmatige regeling doordat:
  - Regeling is zeer gericht op energie-intensief mkb.
  - Plafond vergoeding en selectiecriteria beperken ongerichte steun en overcompensatie, en houden verduurzamingsprikkels grotendeels in stand.
- Doordat de regeling doelmatig is, is de dekkingsofgave kleiner.
- De nadelige effecten van ongerichte steun worden vermeden.

Nadelen

- Onzeker is of en hoe snel RVO deze regeling kan uitvoeren en welke data zij van bijvoorbeeld de energieleveranciers nodig hebben. Dit zal nadere bezien en uitgewerkt moeten worden in samenwerking met RVO, waarschijnlijk kan dit binnen zes maanden.
- De prikkel tot verduurzaming wordt verminderd. Bij een beperkt vergoedingspercentage en gemaximeerde steun is dit effect echter erg klein.

Tekstvoorstel AFB-brief en EZK-brief

[Afhankelijk van besluitvorming]

"Naast huishoudens worden ook bedrijven geraakt door deze historische ontwikkelingen op de energiemarkten. In beginsel kunnen veel mkb-bedrijven de stijgende kosten doorberekenen in de prijs. Zo komen de kosten voor een groot deel terug bij de consument. Door de maatregelen die het kabinet neemt om de koopkracht te ondersteunen stut het kabinet ook de afzetmogelijkheden voor mkb'ers. Maar er zijn ook MKB bedrijven die de kostenstijgingen niet lijken te kunnen doorberekenen. In aanvulling daarop heeft kabinet op verzoek van uw Kamer de mogelijkheden onderzocht om tot een gerichte vergoeding voor het energie-intensieve mkb te komen. Het kabinet werkt een regeling uit waarbij de RVO een deel van de energielasten voor het energie-intensieve mkb vergoed. De vergoeding bedraagt % van de kostenstijging boven een referentieprijzen. Daarbij is het logisch om aan te sluiten bij de prijsgrenzen voor het prijsplafond voor huishoudens. De regeling is tijdelijk, heeft betrekking op 2023 (en de laatste maanden van 2022), en is gericht op het energie-intensieve mkb (op basis van energiekosten als percentage van de omzet). Er wordt een maximale vergoeding per bedrijf gehanteerd. Het streven is dat Mkb'ers waarvan achteraf blijkt dat ze redelijke winst hebben gemaakt of sterke omzetgroei hebben gekend de steun moeten terugbetalen, omdat zij in staat blijken de gestegen kosten door te berekenen. Dit is een belangrijke les uit de vormgeving van coronasteun. Er wordt bezien of een dergelijke voorwaarde uitvoerbaar is. Het kost circa 6 maanden om deze regeling te ontwikkelen en implementeren, maar de regeling heeft wel met terugwerkende kracht betrekking op 2023. De minister van EZK werkt de regeling met RVO en de betrokken partijen nader uit. Deze regeling zal naar verwachting in het tweede kwartaal 2023 open kunnen, ook rekening houdende met staatssteunkaders."

Beslispunt 3 en 4: Varianten voor een tijdelijke overbruggingsoplossing

- Vooruitlopend op de oplossing via RVO kunnen verschillende overbruggingsopties worden verkend en uitgewerkt. Een tijdelijke oplossing kan wenselijk zijn, zodat ondernemers voldoende liquiditeit hebben om hun rekeningen te betalen en te blijven investeren in verduurzaming. Verduurzaming van het MKB is niet alleen nodig vanwege de huidige energieprijzen, maar ook voor de klimaatopgave. Het bedrijfsleven wordt op dit moment via verschillende instrumenten, zoals de Subsidieregeling Verduurzaming MKB, Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie (DEI+), Energie-investeringsaftrek (EIA), Milieu-investeringsaftrek (MIA), de Versnelde klimaatinvesteringen industrie (VEKI) en de aanstaande nieuwe regeling BMKB-Groen geholpen in de klimaatopgave.
- Afhankelijk voor het uitwerken van 1 of meerdere opties, zal de AFB/EZK-brief moeten worden aangepast. Hieronder is een tekstvoorstel opgenomen en zijn de verschillende opties toegelicht.

Tekstvoorstel AFB-brief

"Het kabinet wil vooruitlopend op een oplossing via de RVO snel iets doen voor het energie-intensieve mkb. Daarom neemt het kabinet maatregelen zodat mkb'ers met liquiditeitsproblemen deze winter al geholpen worden. Het streven is dit vanaf november gereed te hebben. Op dit moment worden de verschillende opties, [zoals verruiming van het garantie-instrumentarium of gerichte uitstel van belastingen], uitgewerkt. Het kabinet informeert uw Kamer zo spoedig mogelijk over de uitwerking."

1. Verbreding van het liquiditeitsinstrumentarium

- Net zoals tijdens de coronacrisis kan het bestaande garantie-instrumentarium, zoals de BMKB, verruimd worden met crisismodules. Hier is in coronatijd ook veel gebruik van gemaakt (ca. 3,8 mld. aan leningen via de banken). Via dit crisisinstrument kunnen ondernemers onder gunstige voorwaarden extra liquiditeit aantrekken via financiers. De regeling kan worden afgebakend door bv. keuzes over de maximumlooptijd van de lening en de regeling.
- De BMKB-evaluatie (2022) riep op om voor een toekomstbestendige BMKB (en ander garantie-instrumentarium) vaste crisismodules te introduceren, zodat snel ingespeeld kan worden door de banken. Dit werd door de financiers destijds zelf aangedragen.
- Op basis van ervaring tijdens de coronacrisis, lijkt verruiming van het bestaande instrumentarium snel uitvoerbaar (binnen 1 maand). Bijvoorbeeld Qcredits is gewend om snel, veel aanvragen te verwerken en biedt nu al leningen aan tot 250k voor zowel bestaande ondernemers als starters. De termijn zal getoetst moeten worden bij de financiers.
- De voorwaarden en parameters zouden vergelijkbaar kunnen zijn voor de coronagarantieregelingen. Dit moet nog verder uitgezocht moeten worden.
- Afhankelijk van welk garantie-instrumentarium wordt gekozen (BMKB, Qcredits en overbruggingskredieten) moet de budgettaire impact bepaald worden. Voor de coronagarantieregelingen is ca. 500 mln. aan kasbuffer ingesteld. Deze buffers werden nauwelijks uitgeput en worden elk jaar naar beneden bijgesteld. Voor de nieuwe regeling moet nog worden gezien wat de exacte hoogte van de benodigde kasbuffer is (eerste inschatting ca. 100-250 mln.).

Voordelen

- Deze tijdelijke optie heeft als voordeel dat er voor relatief korte termijn acute liquiditeitssteun voor het mkb wordt gegeven.
- Er wordt gebruik gemaakt van de expertise van banken bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van bedrijven en hun toekomstig verdienmodel. Dit doet ook recht aan het risico dat energieprijzen geruimere tijd hoog kunnen blijven. Daarmee is deze optie een gerichte en doelmatige overbruggingsoptie.
- De optie sluit aan bij de bestaande financieringssytematiek en klantrelaties van het MKB en daarmee uitvoerbaar.
- Met het marktconforme tarief voorkomt oneigenlijk gebruik en worden risico's juist beprijsd. Door de rol van de Staat (afhankelijk van de uitwerking) wordt een deel van het risico van de financier beperkt zodat er meer bereidwilligheid is om financiering te verstrekken. Dit past in het beeld dat de Staat via het geheel aan koopkrachtmaatregelen een deel van het risico voor de banken wegneemt.
- Banken hebben de zekerheid dat er met de RVO-regeling ook steun komt vanuit de overheid.

Nadelen

- Banken zullen niet een bakker die zijn energierekening niet kan betalen gaan financieren omdat ze dat als een te groot risico zullen beschouwen bij blijvend hoge energieprijzen. Banken geven dan ook aan hier niet mee te gaan werken. Bij een dergelijke garantieregeling zoals de BMKB zijn we echter afhankelijk van commerciële financiers voor de uitvoering. Als banken echter te veel risico's zien voor het financieren van bedrijven, dan is liquiditeitsverstrekking vanuit de overheid in de vorm uitstel van belastingschulden echter ook zeer risicovol (zie verderop).
  - De regeling is relatief duur voor ondernemers. Immers slechts een gedeelte van het krediet wordt aangemerkt als borgstellingkrediet met een garantie. Het overige gedeelte kent geen garantie voor de financier. Daarnaast moet de ondernemer een provisie betalen die kan oplopen tot 5,8% en is een persoonlijke(natuurpersoon) borgstelling van minimaal 25% verplicht. Dit zijn marktconforme voorwaarden.
2. Fiscale opties
- Verlaging van de energiebelasting voor het MKB. Dit kan bijvoorbeeld door de energiebelasting op elektriciteit in de 2^e schijf (10.000-50.000 kwh) per 1 januari 2023 met 5 cent te verlagen. Hierbij wordt de belasting gehalveerd.
  - Dit levert op jaarbasis een lastenverlichting op van maximaal 2.000 euro per jaar, oftewel maximaal 165 euro per maand.
  - De kosten hiervan bedragen 325 mln euro.

Voordelen:

- Biedt lastenverlichting aan het bedrijfsleven.

Nadelen:

- Doordat alle bedrijven hiervan profiteren, is de maatregel weinig gericht op het energie-intensieve MKB. Het is de vraag of een maandelijkse lastenverlichting van maximaal 165 euro veel impact gaat hebben voor het energie-intensieve MKB.
- Biedt liquiditeit vanaf januari-december. Dit is later dan nodig voor het MKB (november) en gaat ook langer door dan nodig, gegeven dat het RVO vanaf mei subsidie zal verstrekken.

Belastinguitstel

- Naast opties aan de uitgavenkant, wordt gekeken naar de mogelijkheid om gericht belastinguitstel te verlenen. Het doel van het verlenen van tijdelijk en kortdurend belastinguitstel is om energie-intensieve mkb-ondernemers op korte termijn een liquiditeitsvoordeel te verlenen, zodat deze bedrijven de hogere energierekening kunnen blijven betalen.
- Belastinguitstel als liquiditeitsmaatregel inzetten, kent grote nadelen. **Wij adviseren tegen iedere vorm van belastinguitstel omdat dit ongericht en kostbaar is.**
- Een groot nadeel is dat de steun vaak zeer ongericht en ondoelmatig is. Ook niet-levensvatbare ondernemingen komen in aanmerking voor uitstel. Dit beperkt de economische dynamiek en houdt economische onevenwichtigheden in stand.
- Daarnaast is het uitstellen van belastingen zeer kostbaar. Naast het tijdelijk mislopen van inkomsten, is de verwachte budgettaire derving groot. Deze derving zal moeten worden gedekt aan de inkomstenkant van de begroting. Op dit moment is er nog geen raming beschikbaar.
- Het gaat alleen om uitstel, dus bedrijven moeten op een later moment de belasting alsnog betalen. De ervaring van belastinguitstel vanwege Corona leert echter dat een deel van het uitstel niet terug zal komen. Daarnaast heeft uitstel i.v.m. corona ons geleerd dat belastinguitstel moeilijk af te bouwen is. Over de uitgestelde belasting moet invorderingsrente worden betaald.

Uitvoerbaarheid en staatssteun

- Mocht belastinguitstel als overbruggingsmaatregel, worden ingezet, dan is het van groot belang om uitstel zo goed mogelijk te richten. En daarbij heldere voorwaarden te formuleren voor de afbakening van de bedrijven die in aanmerking komen. Dit is ook nodig om een maatregel uitvoerbaar te houden. Deze uitstelvariant wordt gericht op alleen energie-intensieve bedrijven voor Q4 2022 en Q1 2023.
- Omdat bij de voorgestelde maatregel een selectief voordeel (namelijk alleen aan energie-intensieve bedrijven) wordt gegeven is er (waarschijnlijk) sprake van staatssteun en oneerlijke concurrentie. De invoering van gericht belastinguitstel voor energie-intensieve mkb'ers is dus afhankelijk van goedkeuring door de Europese Commissie.

- Er is op dit moment een tijdelijk steunkader Oekraïne-crisis opgesteld. Hierin zijn maatregelen opgenomen die lidstaten mogen nemen (wel eerst aanmelden bij EC en pas na goedkeuring van EC kan maatregel worden ingevoerd). Belastinguitstel wordt hierin niet specifiek genoemd. Wel garanties, leningen, betalingsregelingen en compensatie van kosten. Voor alles geldt ook nog nadere voorwaarden, zoals maximale bedragen per onderneming.

Vormgeving

- Met deze kanttekeningen en negatief advies in het achterhoofd, lijkt de volgende regeling uitvoerbaar per november 2022 (de Belastingdienst geeft uiterlijk maandag 3 oktober uitsluitel), waarin uitsluitend belastinguitstel wordt gegeven aan het energie-intensieve mkb:
  - Uitstel van loonbelasting, Vpb, btw voor de periode november-april.
  - Alleen voor bedrijven waarin de energiekosten 10% van de omzet uitmaken, met een omzet bovengrens van 50 mln. per jaar.
  - Bedrijven kunnen een aanvraag doen met een gemotiveerd verzoek waarin zij onderbouwen dat zij aan deze criteria voldoen. De Belastingdienst controleert steekproefsgewijs en beziet met RVO of hierbij criteria zijn om dit goed in te richten.
  - Onderzocht wordt of de verschuldigde belasting kan worden verrekend of gesaldeerd met de subsidie van RVO. Als terugvaloptie geldt dat de belasting wordt terugbetaald in de tweede helft 2023. Het doel van het belastinguitstel is immers om liquiditeit te geven ter overbrugging van de periode dat RVO nog niet heeft uitgekeerd. De verschuldigde belasting wordt niet opgeteld bij de betalingsregeling vanuit de coronabelastingschuld.
- De kosten voor dit belastinguitstel moeten nog nader uitgezocht worden.

Voordelen:

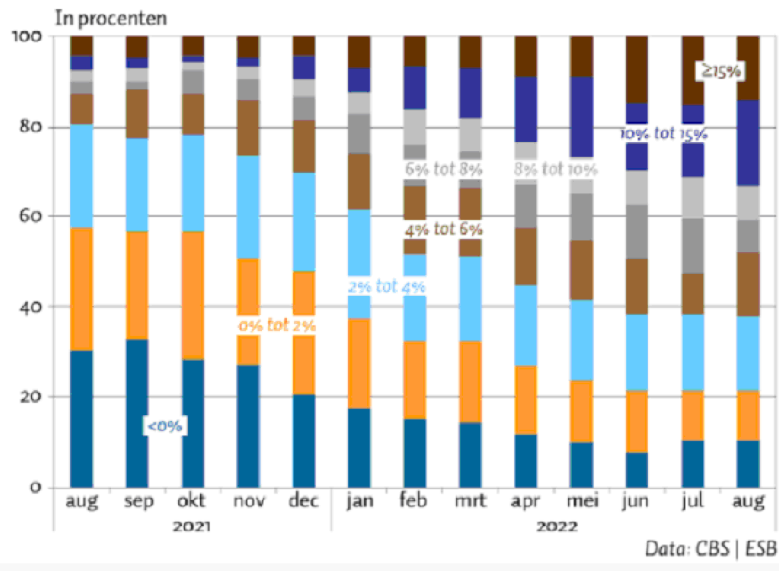
Biedt gericht liquiditeit aan het energie-intensieve MKB en voor de periode waarin dit nodig is, namelijk ter overbrugging totdat het RVO klaar is om subsidie te verstrekken.

Nadelen:

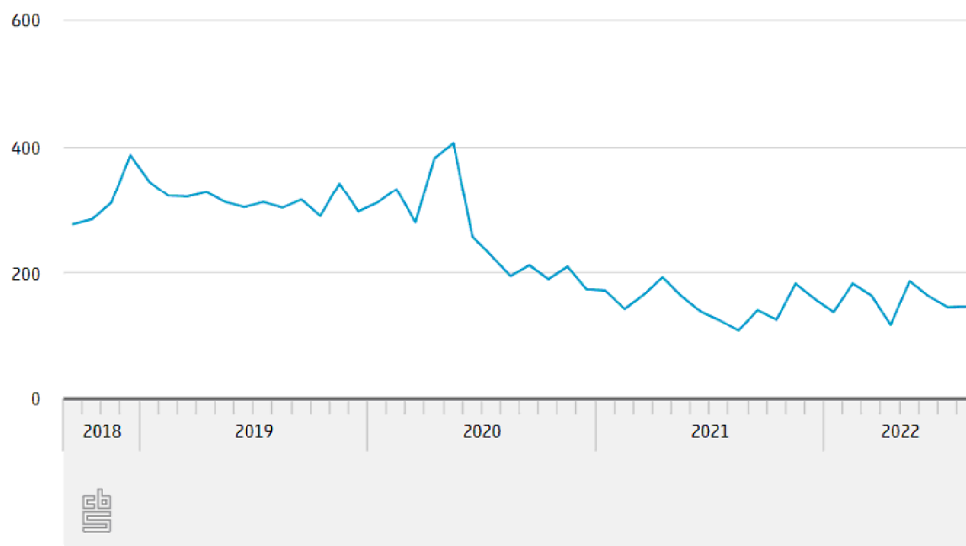
- Het bedrag aan uitstel is waarschijnlijk groter dan de energiekosten. Er is dan ook een risico dat bedrijven uiteindelijk in de problemen komen bij het betalen van de uitgestelde belasting of aanhikken tegen de start van terugbetaling (zoals bij corona).
- Regeling kent relatief grote *deadweight loss*: ook niet-levensvatbare bedrijven of bedrijven die het niet nodig hebben maken gebruik van belastinguitstel.
- Het is onzeker of de Belastingdienst het echt goed kan afbakenen tot het energie-intensieve MKB.
- De ervaring leert dat uitstel van belastingen moeilijk is terug te draaien.
- Er is risico op vertraging, mocht het langer dan gedacht duren totdat de Europese Commissie goedkeuring geeft.

Bijlage

Steeds meer productcategorieën kennen grote prijsstijgingen

Aantal faillissementen van bedrijven en instellingen (incl. eenmanszaken), voor zittingsdagen gecorrigeerd

Persoonsgegevens

Verzonden: vrijdag 30 september 2022 20:14

Persoonsgegevens

Onderwerp: Stuk MKB en update

Hi Sigrid, Marnix,

Hierbij een kleine procesupdate en bijgevoegd een stuk mbt MKB.

- Nav vierhoek moet er nog werk verzet worden op zowel het mkb als het prijsplafond.
- Mbt prijsplafond wordt nu gewerkt aan stuk met varianten inclusief doorrekening zodat er maandag een besluit genomen kan worden. Daarin dus keuzes over marge en parameters. Over punt blokverwarming hebben we nu nog geen update; Marnix, ik weet niet of Vijlbrief nog contact heeft gezocht. Er is hier ook minder acute noodzaak nu.
- Mbt MKB: zie bijgevoegd een memo dat FIN heeft gemaakt met hoe wij zien dat het evt zou kunnen. Dat gaan we nu ook delen met EZK, maar wilden we ook al graag met jullie delen. Mogelijk komt er nog reactie, maar variant kan zijn dat we dit stuk maandag ook voor politieke vierhoek in willen brengen. Reactie welkom dus!
- Proces: morgen is er een ambtelijke vierhoek. Daar worden beide onderwerpen besproken. Daarna komen we even bij jullie op de lijn. Tentatief zou het in ieder geval goed zijn om zondag om 15u vast te plannen dat we contact hebben (als dat schikt uiteraard). Zondag 17u moeten namelijk de stukken verstuurd worden naar AZ tbv politieke vierhoek maandag.

Groeten (en met dank aan velen...!),

Persoonsgegevens

Opties implementatie tariefplafond kleingebruikers 2023

In dit memo worden vier opties onderscheiden hoe een prijsplafond voor kleinverbruikers kan worden vormgegeven en welke consequenties dit heeft voor de 'vergoeding' aan leveranciers. De voor- en nadelen van deze opties worden in een tabel samengevat. In opties 1 tot en met 3 is voorfinanciering nodig. Die kan (ruimhartig) worden vastgesteld als $p * q$ om geen liquiditeitsproblemen te veroorzaken. Hierbij kan voor alle leveranciers uitgegaan worden van eenzelfde voorschotsprijs. In de nacalculatie wordt definitief afgerekend. In dit memo staat deze eindafrekening centraal. Bij optie 1 tot en met 3 is conform de systematiek waarbij de overheid het risico van variabele prijzen van de consument geheel overneemt, het budgettaire beslag voor de overheid niet op voorhand vast te stellen, bij optie 4 wel.

1.) Vergoeding delta Contractprijs en tariefplafond:

Leveranciers krijgen een vergoeding per klant van het verschil tussen de kleinverbruiker contractprijs (zoals die bijv. ook geldt voor het gebruik boven de drempel) en het vastgestelde plafond. Voorbeeld: de contractprijs met de kleingebruiker voor gas is EUR 2,88 per kuub. De drempel is 1200 kuub en het tarief plafond EUR 1,50. Bij een verbruik van 1500 kuub krijgt de leverancier (na aftrek reeds ontvangen voorfinanciering) een vergoeding van $1200 * (2,88 - 1,50) = \text{EUR } 1638$. Over 300 kuub wordt door de klant de contractprijs betaald.

2.) Referentieprijs:

Leveranciers krijgen (na voorfinanciering) afgerekend conform *eenzelfde* referentieprijs. Dit lijkt op de systematiek van de SDE waarbij eenzelfde referentieprijs geldt voor alle vergelijkbare projecten. De referentieprijs wordt bepaald als:

referentie prijs = referentie inkooprijs + ODE + referentie marge (kosten/risico opslag/winst) + BTW.

Vb referentie inkooprijs_{maand x} = $\frac{1}{3} \text{TTF}_{6\text{ maanden terug}} + \frac{1}{3} \text{TTF}_{3\text{ maanden terug}} + \frac{1}{6} \text{TTF}_{1\text{ maand terug}} + \frac{1}{6} \text{TTF}_{\text{spot}}$
Vb referentiemarge is mediane sectorgemiddelde in centen in eerste helft 2022 of heel 2022.

Er moet worden bepaald hoe/hoe vaak de referentie inkooprijs te bepalen en hoe de referentiemarge vast te stellen. Sommige bedrijven zullen winst maken, anderen niet net als in een normale markt. Leveranciers kunnen in principe zelf kiezen of ze deelnemen aan deze subsidie. Leveranciers die niet deelnemen zullen veel kleinverbruikers als klanten verliezen. Systematiek vergt een claw back om overwinsten die samenhangen met de referentieprijs te bestrijden. Omgekeerd kan – hoewel juridisch niet verplicht – de staat mogelijk een voorziening moeten inrichten om tussentijds leveranciers die door deze methodiek in solvabiliteitsproblemen komen te helpen.

3.) Prijzenwet met nadeelcompensatie:

Op basis van de prijzenwet kan de overheid een prijs (tot een bepaald niveau) juridisch opleggen aan de markt voor maximaal twee keer de periode van een half jaar. De prijzenwet kan ingeroepen worden als er sprake is van een noodsituatie en hoge inflatie. Het kabinet moet dan ook maatregelen nemen om de inflatie een halt toe te roepen. Op het moment dat de prijzenwet wordt ingeroepen wordt een maximum tarief voor energie wettelijk vastgelegd (hierbij kan gas voor kleingebruikers als ander product worden gedefinieerd dan bijv. gas op andere deelmarkten).

Bijv. een gasprijs (inclusief belastingen) van EUR 1,50 voor een verbruik van kleingebruikers tot 1200 kuub. Voor het veroorzaakte nadeel worden leveranciers gecompenseerd voor alle kosten (inkoop, uitvoering, financierings- en risicokosten) die dan redelijkerwijs niet of niet langer voor rekening van de leverancier kunnen komen. Dit bedrag verschilt per leverancier en omvat anders dan in optie 2 geen verdere marge bovenop alle kosten (reële kostenvergoeding). Boven de voornoemde grens van 1200 kuub gelden er geen beperkingen Bij de eindafrekening wordt de nadeelcompensatie definitief afgerekend.

4.) Voorzetting brugoptie november en december:

Concept – voor discussie 1/10

In november en december 2022 wordt een vast bedrag per kleingebruiker onafhankelijk van het gebruik, bijv. 190 euro per maand, overgemaakt naar de energieleveranciers. Leveranciers zetten dit bedrag een op een via de rekening door naar de kleingebruiker (voor huishoudens kunnen alle leveranciers dit, voor overige kleingebruikers kan dit later plaatsvinden door ICT uitdagingen).

Tabel 1: voor- en nadelen opties

Optie	Voordelen	Nadelen
1. Contract-prijs	<ul style="list-style-type: none"> - Zekerheid voor de leverancier - Zekerheid voor de consument tot plafond - Volledige prijsvrijheid voor leveranciers (beter inkopen loont) - Laag risico op wanbetalen door huishoudens 	<ul style="list-style-type: none"> - Naar beste inschatting gaat de Europese Commissie hier niet mee akkoord omdat dit een open einde regeling is met mogelijkheid tot hoge overwinsten - EC zal aanvullende maatregelen eisen zoals een claw back voor bestrijding winsten en garanties dat er geen enkel voordeel bij de energieleveranciers blijft hangen. (ACM toezicht via vangnetregulering is onvoldoende want niet gericht op voorkomen concurrentievervalsing op de interne markt, maar gericht op bescherming van de kleinverbruiker.) Ook beperking in budgetair bedrag zal nodig zijn. - Geen incentive voor leveranciers om prijzen omlaag te brengen/concurrentie onder het plafond - Grote mogelijkheid overwinsten - Zeer complex voor RVO (verschillende vergoeding per contract), grote druk op uitvoerbaarheid korte termijn (haalbaarheid nu onbekend) - Volledig open einde regeling rijksbegroting.
2. Referentie-prijs	<ul style="list-style-type: none"> - Non discriminatoir - Voor leveranciers: er bestaat de mogelijkheid tot (enige) winst maken - Snel te implementeren door RVO - Zekerheid voor de consument over de variabele leveringstarieven onder het prijsplafond - Gedeeltelijke prijsvrijheid voor leveranciers (beter inkopen loont) - Laag risico op wanbetalen door huishoudens - Budgettair meer afgebakend dan optie 1 	<ul style="list-style-type: none"> - Goedkeuring Europese Commissie nodig, die tenminste zal vereisen dat mogelijke overwinsten worden voorkomen/ex post worden afgeroomd. - Leveranciers kunnen – indien ze weinig buffers hebben – uit risicobeheer (als collectief) inkopen conform gehanteerde referentiestrategie (prijsoptimalisering) - Voor leveranciers: er bestaat de mogelijkheid op faillissementen met negatieve maatschappelijke spillovers - Er kan een morele roep komen leveranciers in

		<p>problemen door gebruik subsidie te steunen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lastige discussie over referentieprijis e.d. - Bepaling marge essentieel voor vraag of er sprake is van overwinsten.
2. Prijzenwet	<ul style="list-style-type: none"> - Ministeriële regeling krachtens Prijzenwet die bindend maximumprijs oplegt: maximale transparantie ook voor warmte, blokverwarming etc. - Regulatorische verplichting voor energieleveranciers om te voldoen, dus geen aansprakelijkheid bestuur (wettelijke basis is inflatie beperken) - Zekerheid voor de consument - Kan in principe alleen in combinatie met andere maatregelen om de inflatie te beperken - Laag risico op wanbetalen door huishoudens - Verplichte compensatie van de leverancier voor het geleden nadeel dat niet voor rekening van de leverancier hoort te blijven. D.w.z. risico's inzake inkoop, uitvoering, financierings- en overige risico's) afgedekt. - Vanuit perspectief publiek: leveranciers geen marge bovenop alle kosten 	<ul style="list-style-type: none"> - Verplichte compensatie waarbij tot tariefmaximum geleden onevenredig nadeel wordt vergoed, maar geen marge/winst. - Europese Commissie zal per leverancier zeer gedetailleerde individuele inzage in bedrijfsdata vereisen (meer dan ACM data) - In andere zaken met nadeelcompensatie is er vaak sprake van langjarige rechtzaken tussen staat en ontvanger (risico procedures leveranciers tegen de Staat over omvang compensatie) - Zeer complex voor RVO, grote druk op uitvoerbaarheid <i>lange termijn</i> (haalbaarheid sterk afhankelijk van nog onbekende factoren, twijfelachtig) - Vanuit perspectief leveranciers: geen marge bovenop alle kosten
3. Brugoptie doortrekken	<ul style="list-style-type: none"> - Relatief makkelijk uitvoerbaar - Er is geen discussie over marge/kosten - Consument heeft zicht op omvang jaarbedrag die hij/zij krijgt - Europese Commissie zal waarschijnlijk snel mee kunnen instemmen (no aid) - Snel implementeerbaar voor RVO 	<ul style="list-style-type: none"> - Er is geen prijsplafond conform de toezeggingen en daarmee geen zekerheid voor de consument over de rekening. Daarmee zal er politiek druk komen richting optie 2 of 3. - Vanwege de volatiele prijzen zal er mogelijk meermaals budgettair bijgesteld moeten worden (bijv. per kwartaal) afwijkend van hoofd budgettaire momenten - Groter risico's op wanbetalen door huishoudens

Persoonsgegevens

Verzonden: zaterdag 1 oktober 2022 20:58

Persoonsgegevens

Onderwerp: RE: Stuk MKB en update

Hi Sigrid, Marnix,

Korte (proces)update, morgen volgen nieuwe stukken en grotere update.

- Er is vanmiddag gesprek geweest tussen MK&E en energieleveranciers. Er was daar veel onrust, omdat men ontevreden was over gesprek over subsidieregeln. Gesprek heeft daar op zich bij geholpen. Probleem is dat er een nieuw probleem opdook vanuit EZK vandaag. Dat is dat volgens de staatsteundeskundigen daar de subsidies aan leveranciers zo vastgesteld moeten worden dat leveranciers 'geen cent teveel of te weinig krijgen'. Dat is anders dan het uitvoeringsmodel waar nu aan werd gedacht, dat ging namelijk uit van gemiddelden. EZK werkt nu aan stuk met varianten, zal ook politiek besproken moeten worden, maar daarover hebben ze dan morgen ook weer een gesprek met leveranciers. Wordt vervolgd dus.
- Verder ligt er mbt prijsplafond morgen een stuk met varianten rondom volumegrenzen en plafonds. MP gaf vrijdag natuurlijk een duidelijke voorkeur aan in de vierhoek, maar de cijfers en gevolgen daarvan waren daarbij totaal onduidelijk. Die hebben we nu in beeld en we hopen nog op een inhoudelijk beter gemotiveerde variant te kunnen landen. Daar kunnen we het morgen over hebben. Naar ik begrijp van AZ wil MP hier mogelijk al eerder dan politieke vierhoek van maandag contact over, waarbij hij nog steeds op zelfde variant van vrijdag zit.
- Mbt MKB: ons stuk is besproken. EZK geeft aan dat betalingsregeling onuitvoerbaar is en voorkeur heeft voor energiebelasting. Opties worden daarom aangepast in stuk. We begrijpen dat MEZK morgen met jou Marnix wil bellen. Je krijgt daarvoor nog annotatie.

Nogmaals, hierboven is korte update. Jullie krijgen nog nieuwe stukken met meer achtergrond, maar bij dezen alvast een korte update voor geval jullie gebeld worden.

Wederom met dank aan de velen die hier ook dit weekend weer mee aan het werk zijn.

Groeten,

Persoonsgegevens

TER ADVISERING

Aan
de minister

nota

Annotatie vierhoek mkb-steun

Persoonsgegevens

Aanleiding

1. Prijsplafond consumenten

1.1 *U wordt gevraagd een voorkeur aan te geven voor één van de geschetste varianten voor de parameters (zie tabel 1).*

- Wij adviseren u een voorkeur voor variant A uit te spreken, de basisvariant uit de Kamerbrieven. De andere varianten zijn oplopend tot ruim 10 miljard duurder in het basisscenario. De duurdere varianten kosten als de energieprijzen verder stijgen bijna 50 miljard euro.
- Wij adviseren u hierbij aan te geven dat we een prijsplafond instellen om steun te verlenen aan huishoudens die de stijgende energieprijzen niet zelf kunnen dragen, dit is dus de doelgroep waarop de regeling zich moet richten. Ruimere volumegrenzen op elektriciteit komen primair ten goede aan de hogere inkomensklasse met elektrische auto's en warmtepompen (zie varianten D-F in tabel 1). Daarnaast zijn realistische volumegrenzen noodzakelijk om de besparingsprikkel in tijden van energieschaarste in stand te houden. Tenslotte jaagt een te ruim opgezette regeling de inflatie vanuit de overheid verder aan.
- EZK benadrukt steeds het belang van het behoud van een verduurzamingprikkel. T.b.v. verduurzaming hebben we een klimaatfonds van 35 mld en een uitgebreid subsidie-instrumentarium. De vormgeving van het tariefplafond zo aanpassen dat ook verduurzamingsprikkels goed zijn, is zeer kostbaar. Varianten die hier op zien zijn 5 tot 10 miljard euro duurder. Deze bedragen zijn veel doelmatiger in te zetten met het oog op dit doel.
- Om enige concurrentie tussen leveranciers te behouden en daarmee druk op de prijzen is het relevant welk gedeelte van de kleingebruikersmarkt onder het tariefplafond valt. Dat wordt bepaald door de volumegrenzen. Ook vanuit dit oogpunt is het niet wenselijk om volumegrenzen verder te verhogen.
- NB Al deze getallen betreffen percentages zonder energiebesparing.

- Mocht er dus ruimte geboden moeten worden, dan ligt het voor de hand te draaien aan de knop van de prijs bij elektra (zie variant B in tabel 1)

Datum
2 oktober 2022

Notanummer

Bijlagen
geen

Tabel 1. Varianten prijsplafond

Energiebron	Variant A*	Variant B*	Variant C*: (voorstel PvdA/GL)	Variant D*	Variant E*	Variant F*	Variant G*
Prijs gas	1,50 (1,72)	1,50 (1,72)	1,57 (1,79)	1,28 (1,50)	1,5 (1,72)	1,28 (1,50)	1,28 (1,50)
Prijs elektriciteit	0,70 (0,86)	0,50 (0,66)	0,36 (0,52)	0,24 (0,40)	0,4 (0,56)	0,4 (0,56)	0,54 (0,70)
Volume gas	1200	1200	1500	1200	1200	1200	1200
Volume elektra	2400	2400	3300	3000	2600	3000	2400
Totale kosten**	12,3-16,7 mld.	15,5-20,2 mld.	20,1-25,5 mld.	23,0-27,8 mld.	17,6-22,3 mld.	19,8-24,6 mld.	16,6-21,3 mld.
Meerkosten t.o.v. variant A	0 mld.	3,2-3,5 mld.	7,8-8,8 mld.	10,7- 11,1 mld.	5,3-5,6 mld.	7,5-7,9 mld.	4,3-4,6 mld.
Besparing voor mediaan huishouden p.j.	-2.169 euro	-2.649 euro	-2.924 euro	-3.566 euro	-2.909 euro	-3.173 euro	-2.817 euro
% huishouden volledig onder het plafond***	Ca. 50	Ca. 50	Ca. 70	Ca. 50 voor gas en ca. 60 voor elektra	Min. 50%	Ca. 50% voor gas en ca. 60% voor elektra	Ca. 50%
% gebruik onder het plafond****	88% gas, 85% elektra	88% gas, 85% elektra	95% gas en elektra	88% gas, 92% elektra	88% gas, 88% elektra	88% gas, 92% elektra	88% gas, 85% elektra

1.2 Marge: Gaat u akkoord met het procesvoorstel?

- Wij adviseren u akkoord te gaan, en daarbij aan te geven dat er op dit moment onvoldoende informatie beschikbaar is om tot een onderbouwd besluit te komen over de technische vormgeving van de subsidie en de hierbij gekozen marge. Wij adviseren u om duidelijk te onderstrepen dat er **geen besluiten** moeten worden genomen waarvan de gevolgen op dit moment niet worden overzien. Het voorstel voor vormgeving van de subsidie moet met een heldere onderbouwing terugkomen in de vierhoek.
- Voorkeur EZK lijkt nu om te kiezen voor een implementatievariant waarbij de subsidie aan leveranciers wordt gebaseerd op contractprijzen i.p.v. op referentieprijzen – zoals eerder beoogd. Hiermee ontbreekt de prikkel voor energieleveranciers om de contractprijs laag te houden aangezien kosten op het Rijk zijn af te wentelen. Tegelijkertijd worden bestaande afzet, omzet en marges in zekere mate beschermd door de overheid.
- Wij advisering u om in de EZK brief nadrukkelijk op te laten nemen dat in de verdere uitwerking waarborgen moeten worden ingebouwd om (cf. wens Kamer) te voorkomen dat er overwinsten worden gesubsidieerd (denk hierbij o.a. aan benchmarking en clawbacks). Hierover moeten we transparant communiceren aan parlement en maatschappij.

1.3 Overbrugging november en december: U wordt gevraagd een keuze te maken tussen een van de twee opties voor het overbruggen van de maanden november en december

- Wij adviseren u akkoord te gaan en daarbij eventueel aan te geven dat in de Kamerbrief van EZK de juiste optie wordt beschreven, namelijk een tegemoetkoming van 190 euro op de energierekening van alle kleinverbruikers vanuit de energieleveranciers.
- Indien gevraagd kunt aangeven dat de alternatieve optie, de verlaging EB in 2023, geen effect gaat hebben op de voorschotten van november en december 2022 van energierekeningen van consumenten. We kunnen leveranciers niet verplichten het voor die maanden door te berekenen. Politiek is ook een heel ander beeld geschetst over nov/dec-regeling, namelijk een simulering van het prijsplafond.

2 Steun energie-intensieve MKB

2.1 Uitwerking gerichte subsidieregeling energie-intensief mkb via RVO en bijbehorende Kamerbrief

- U kunt instemmen met de verdere uitwerking van een gerichte regeling voor het energie-intensieve mkb via RVO.
- Via deze steunregeling ontvangen energie-intensieve mkb-bedrijven een vergoeding voor de stijging in hun energielasten in 2023. De regeling is tijdelijk en heeft betrekking op het jaar 2023.
- De tekstpassages zijn afgestemd tussen FIN en EZK en ook het vervolgproces is afgestemd. Wij begrijpen van AZ dat de MP zich in deze vervolgspraken kan vinden. Het is van belang om duidelijkheid te hebben over het totaalpakket, voordat losse parameters worden gecommuniceerd.
- Er is afgesproken dat vrijdag een brief op detailniveau gereed is. Dit is nog steeds zeer ambitieus, u kunt dit eventueel nog aangeven, maar afgesproken is wel dat we hier naar streven.
- U kunt markeren de randvoorwaarde dat steun alleen toeziet op het noodlijdend mkb. Mkb-bedrijven, die steun niet nodig hebben gehad, moeten deze terugbetalen. Dit zou in theorie kunnen via winst of omzetgroei. Het is belangrijk dat dit punt niet verdwijnt.

Rekenvoorbeeld/eerste indicatie kosten

Uitgaande van de beschreven referentieprijzen en vergoeding bedraagt een maximale raming van de kosten ca. 1,1 mld. bij een maximale vergoeding van 60.000 euro per mkb-bedrijf. Bij een maximum van 100.000 euro bedragen de kosten maximaal 1,8 mld. Bij een vergoedingspercentage van 75% zullen de kosten hoger uitvallen. Omdat het maximumbedrag bijt zal dit lager liggen dan 2,5 keer 1,8 mld. Bij een hoger maximumbedrag zal de omvang van de regeling snel oplopen.

2.2 Overbruggingsoplossing

- U kunt instemmen met een tijdelijke overbruggingsoplossing voor het mkb mits deze oplossing zo gericht mogelijk is en waarbij:
  - Steun via banken/financiers de voorkeur heeft.
  - En (ongerichte) belastinguitstel onwenselijk is.
- Het tekstvoorstel voor de brief laat alle opties open en sluit niets uit.
- Een tijdelijke oplossing kan wenselijk zijn, zodat ondernemers voldoende liquiditeit hebben om hun rekeningen te betalen en te blijven investeren in verduurzaming. Daarmee zal een overbruggingsoplossing ook moeten toe zien op liquiditeit.
- Het bedrijfsleven wordt op dit moment al via verschillende instrumenten, zoals de Subsidieregeling Verduurzaming MKB, Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie (DEI+), Energie-investeringsaftrek (EIA), Milieu-investeringsaftrek (MIA), de reguliere BMKB en de aanstaande nieuwe regeling BMKB-Groen ondersteund.

2.3 Uitwerken garantie-instrumentarium of gerichte belastinguitstel

- U kunt instemmen met het uitwerken van verbreding van het garantie-instrumentarium.
- U heeft met MEZK besproken om in gesprek te gaan met de NVB en CEO's van de banken. In overleg met de Persoonsgegevens en EZK wordt dit gesprek geïnitieerd.
- Tijdens de coronacrisis was de verbreding van het garantie-instrumentarium een succesvol instrument om meer liquiditeit voor bedrijven beschikbaar te stellen.
- De voorwaarden en parameters zouden vergelijkbaar kunnen zijn voor de coronagarantieregelingen. Dit moet eerst nog verder uitgezocht moeten worden. Dan wordt ook de budgettaire opgave inzichtelijk.
- Verruiming lijkt snel uitvoerbaar (binnen 1 maand). De termijn moet nog getoetst worden bij de financiers.
- MEZK zal aangeven dat al veel verkend is en er veel haken en ogen aan zitten. U kunt conform de bespreking op zondag, aangeven dat u hier gezamenlijk met de banken en EZK nog een keer goed naar wil kijken. Wij zien niet in waarom banken levensvatbare bedrijven niet zouden willen voorfinancieren, in de wetenschap dat de overheid met een regeling komt die met terugwerkende kracht geldt vanaf november 2023. Als banken te veel risico's zien en denkt dat bedrijven niet levensvatbaar zijn, zal belastinguitstel ook leiden tot grote verliezen voor de Nederlandse staat.
- De variant van belastinguitstel kent grote nadelen, maar u heeft aangegeven alle opties nog op tafel te houden. Mocht hierover doorgevraagd worden:
  - Belastinguitstel als liquiditeitsmaatregel inzetten, kent grote nadelen. Wij adviseren tegen iedere vorm van belastinguitstel omdat dit zeer ongericht en kostbaar is. Ook niet-levensvatbare ondernemingen komen in aanmerking voor uitstel. Dit beperkt de economische dynamiek en houdt economische onevenwichtigheden in stand. Daarnaast is het uitstellen van belastingen zeer kostbaar. Naast het tijdelijk mislopen van inkomsten, is de verwachte budgettaire derving groot. Deze derving zal moeten worden gedekt aan de inkomstenkant van de begroting.
  - Het gaat alleen om uitstel, dus bedrijven moeten op een later moment de belasting alsnog betalen. De ervaring van belastinguitstel vanwege Corona leert echter dat een deel van het uitstel niet terug zal komen. Daarnaast heeft uitstel i.v.m. corona ons geleerd dat belastinguitstel moeilijk af te bouwen is. Over de uitgestelde belasting moet invorderingsrente worden betaald.
  - Een specifieke regeling heeft vrijwel zeker risico's op staatssteun. Het financiële risico ligt bij de ondernemingen die gebruik maken van de specifieke regeling. U wordt hierover zo spoedig mogelijk geïnformeerd.

2.4 Dekking

- U kunt benadrukken dat deze steunmaatregelen gedekt moet worden. En dat een ongerichte regeling vanwege zeer snel oplopende kosten ook een forse dekkingsopgaven met zich meebrengt. Daarnaast kunt u inbrengen dat PvdA en GL hun variant voorzien hebben van dekking. Vanuit het kabinet zou een verkeerd beeld ontstaan als dit pakket ongedekt is. U kunt verder opmerken:
  - Dat dekking uit zowel de uitgavenkant als de lastenkant kan komen. De opties worden door FIN in kaart gebracht, voor het voorjaar. Zo kan het tijdig bij de voorjaarsbesluitvorming worden betrokken.

Tabel indicatieve extra opbrengsten gasbaten incl Norg

Energiebron	Mei 2022* (2 mei)	Juli 2022* (1 juli)	September 2022* (30 sep)	Piek augustus 2022* (26 aug)
Ttf-prijs	88.85	146.63	342.30	195.40
Delta gasbaten	3.6	-2.5	-7.6	-23.1
Norg-akkoord	-0.4	0.3	0.9	2.8
saldo	3.2	-2.2	-6.7	-20.3

- Hogere gasprijzen leiden ook tot hogere gasbaten en hogere kosten aan het eerder afgesloten Norg-akkoord. Bovenstaande bedragen kunnen bijdragen aan de dekking van de steunmaatregelen.
- De inkomsten uit de tabel gaan uit van de invoering van het verhoogde cijnstarief.
- Hogere gasprijzen leiden ook tot hogere vpb-inkomsten bij mijnbouwbedrijven. Deze inkomsten vallen onder het inkomstenkader en leveren geen dekking op (het betreft een autonome ontwikkeling en geen beleid).

3 Kamerbrief EZK

3.1 **Stemt u in met verzending van de Kamerbrief? De ministers van EZK en voor K&E zullen naar aanleiding van de besluitvorming in de vierhoek de wijzigingen verwerken.**

- U kunt op dit moment **niet instemmen met verzending** van de Kamerbrief zoals deze er nu ligt.
- U kunt aangeven dat de toon van de Kamerbrief aanstuurt op ruimhartigheid richting de gehele Nederlandse bevolking, terwijl dit prijsplafond een noodregeling is voor huishoudens die de energierekening niet meer kunnen betalen. Ruimhartigheid voor alle doelgroepen brengt budgettaire en inflatoire risico's met zich mee.
- Deze brief dient in overeenstemming te zijn met de besluiten zojuist gemaakt in deze vierhoek, zoals agendapunt 1, wat betreft volumegrenzen en prijsplafonds voor elektra en gas.

- U kunt aangeven dat u niet akkoord bent met het meenemen van de nettarieven en de vaste leveringstarieven binnen de prijsplafonds. Dit sluit niet aan bij de doelstelling van het prijsplafond om consumenten zekerheid te bieden. De leveringstarieven en nettarieven zijn immers al vast en bewegen niet mee met de variabele energietarieven. Er is dus geen noodzaak deze vaste tarieven mee te nemen binnen het prijsplafond. Dit wel doen leidt naast onduidelijkheid tot een lagere vaststelling van het prijsplafond met meer risico's op overcompensatie, verlies van concurrentie en verminderde prikkel te verduurzamen.
- U kunt stellen dat de brief op dit moment in detail in gaat op de vormgeving van de subsidieregeling terwijl daar tot op heden geen politieke beslissing over genomen is en nog veel onduidelijk is. Pas nadat deze beslissing is genomen kan dit hierover naar de Kamer toe gecommuniceerd worden.
- U kunt aangeven dat u de tabellen uit beslisnota bij agendapunt 1 graag mee wil nemen in de Kamerbrief, in het bijzonder de tabel waaruit blijkt dat zelfs in variant A 85% van het huishoudelijk energieverbruik onder het prijsplafond valt.

4 Noodfonds

4.1 ***We adviseren niet akkoord te gaan met de beslispunten. SZW vraagt hiermee impliciet akkoord om een verplichting aan te gaan richting een private stichting (in oprichting).***

- U kunt inbrengen dat SZW op dit moment geen financiële of juridische verplichting kan aangaan richting een private stichting (als uitvoerder van het noodfonds). SZW dient het voorstel voor het noodfonds eerst verder uit te werken samen met de energieleveranciers, voordat er een definitief besluit kan worden genomen over betrokkenheid vanuit de overheid. Het huidige voorstel is nog onvoldoende uitgewerkt en voldoet niet aan de randvoorwaarden van gerichtheid (afbakening doelgroep en toets vooraf), uitvoerbaarheid, budgettaire beheersbaarheid (binnen budget van 50 mln.) en een substantiële bijdrage van energieleveranciers.
- U kunt akkoord gaan met het voorstel om de route van een private stichting als uitvoerder van het noodfonds verder uit te werken. U kunt daarbij benadrukken dat het voorstel dient te voldoen aan de Comptabiliteitswet en wet- en regelgeving over o.a. privaat-publieke samenwerking en staatssteun.
- U kunt inbrengen dat SZW ook alternatieven voor het noodfonds verder dient uit te werken, zoals ondersteuning via bestaand instrumentarium als de bijzondere bijstand.

Kern

- Het huidige voorstel gaat uit van een private stichting als uitvoerder van het tijdelijk noodfonds. Deze stichting ontvangt gedeeltelijke financiering vanuit het Rijk. Nadeel van deze vormgeving is dat de overheid geen (directe) zeggenschap heeft over de uitvoering van het noodfonds. Een volledig publiek noodfonds blijkt op korte termijn niet uitvoerbaar.
- Alternatief voor een noodfonds is ondersteuning via de bijzondere bijstand. Op dit moment geven gemeentes aan een uitbreiding van de bijzondere bijstand niet uitvoerbaar te achten. Indien het noodfonds niet uitvoerbaar blijkt, kan dit opnieuw worden besproken met gemeentes.
- Het noodfonds dient te worden vormgegeven binnen de volgende juridische grenzen.
  - De Comptabiliteitswet kent een formele procedure voor het mede-oprichten van een stichting door de overheid (w.o. besluitvorming in MR en voorhangprocedure parlement). Als deze procedure niet tijdig (en juist) wordt doorlopen bestaat het risico op een onrechtmatigheid bij oprichting van de stichting.

- Een private bijdrage van minimaal 1/3. Als de bijdrage van het Rijk groter is dan 2/3 dan kwalificeert de stichting als bestuursorgaan en gelden o.a. alle wettelijke eisen uit Algemene wet bestuursrecht en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.
- Om staatssteun te voorkomen moet het noodfonds openstaan voor alle klanten van alle energieleveranciers. Dit betekent o.a. dat alle leveranciers een inspanningsverplichting hebben om mensen een coulante betalingsregeling aan te bieden.
- Voor de uitwerking van het noodfonds zijn in de Vierhoek onderstaande randvoorwaarden afgesproken:
  - De energieleverancier heeft alle mogelijkheden uitgeput en er is medewerking vanuit het de client (er is een coulante betalingsregeling aangeboden, er is een melding gemaakt bij de gemeente t.b.v. vroegsignalering, er is gepoogd de burger thuis te bereiken).
  - Het huishouden wordt voorafgaand aan uitkering uit het fonds getoetst op draagkracht: hierbij wordt gekeken naar inkomen en energiekosten. Bijvoorbeeld inkomen < 150% sociaal minimum en energiekosten > 20% van het huishoudbudget.
  - Energieleveranciers dragen een (substantieel) deel van de kosten van huishoudens die worden aangemeld bij het noodfonds.
  - Het voorstel moet beheersbaar zijn en (budgettair) passend in de bredere context van een omvangrijk koopkrachtpakket, waarvan dit een laatste vangnet is. Het moet passen binnen de reservering van 50 mln. uit de augustusbesluitvorming.

5 Niet afsluiten

- U kunt instemmen.
- U kunt daarbij desgewenst opmerken dat de uitvoering complex kan zijn en dat er mogelijk ook kosten voor de Rijk zijn, maar dat de komende twee weken gebruikt kunnen worden om dit verder uit te werken.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Persoonsgegevens

Verzonden: zondag 2 oktober 2022 14:02

Persoonsgegevens

Onderwerp: RE: Stuk MKB en update

Hi,

Allereerst even planning: om 15u spreken we elkaar voor interne bespreking FIN. Om 15u30 is er een gesprek met MEZK over mkb.

Dan de inhoud en agenda voor zometeen om 15u:

- Tariefplafond:
  - o Keuze parameters (bijlage 'Doorrekening varianten...'). Zie bijgevoegd stuk dat duidelijk maakt hoe er onderbouwde keuze gemaakt kan worden.
  - o Gesprek leveranciers (bijlage 'Opties implementatie...'). Zie bijgevoegd stuk dat door K&E is gemaakt en ook wordt gedeeld met sector. Vanmiddag is er weer vervolg met sector. Kunnen zo even updaten.
- Mkb (bijlage '20220930 - Memo FIN...'). Zie bijgevoegd het stuk zoals we dat in willen brengen in vierhoek. (Na aanpassingen van onder meer EZK nav ambtelijke vierhoek gisteren).

Groeten,

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Verzonden: zondag 2 oktober 2022 15:42

Persoonsgegevens

Onderwerp: RE: Stuk MKB en update

Hoi,

Zie bijgaand zoals net besproken het stuk dat we via EZK kregen over het Duitse pakket.

Groeten,

Persoonsgegevens

Nadere uitwerking prijsplafond en budgettaire effecten

1. Varianten prijsplafond en marge

Beslispunt 1. U wordt gevraagd een voorkeur aan te geven voor één van de geschetste varianten (zie tabel 1).

Momenteel is er nog onvoldoende informatie beschikbaar om te beslissen over een realistische marge voor energieleveranciers. We zijn hiervoor in afwachting van het ACM, en een internationale vergelijkingsanalyse. Voor de raming maken we op dit moment gebruik van een ruwe inschatting op basis van een KPMG-analyse van openbare data. Voorstel is om in de vierhoek van **PM datum** over de daadwerkelijke marge voor de subsidiebeschikking te besluiten op basis van de aanvullende analyses.

Beslispunt 2. Gaat u akkoord met bovenstaand procesvoorstel?

Op Prinsjesdag is via de Kamerbrief Aanvullende maatregelen energierekening gecommuniceerd over het prijsplafond om daarmee financiële compensatie en zekerheid te bieden aan huishoudens vanwege enorm schommelende energieprijzen. In die brief zijn voorlopige tarieven (1,50 euro voor gas en 0,70 euro voor elektra) en volumegrenzen (1200m³ en 2400kWh) gecommuniceerd. Daarnaast is gecommuniceerd over de baten voor een normaal huishouden (o.b.v. mediaan verbruik) van ca. 2200 euro per jaar. Tijdens de APB zijn hierover vragen gesteld. In de politieke vierhoek van 30 september is afgesproken een aantal varianten van tarieven en volumegrenzen in beeld te brengen inclusief de juiste budgettaire effecten.

In de keuze tussen deze varianten moet worden gezocht naar de balans tussen de wens zoveel mogelijk mensen uit de problemen te helpen en te houden, en de noodzaak om de vraag naar energie te remmen in tijden van energieschaarste. Het behouden van de verduurzaming- en besparingsprikkel voor huishoudens en MKB is ook een voorwaarde voor het toestaan van een generiek prijsplafond van de EC [COM 2022/0289].

Daarnaast is het van belang dat de maatregel de juiste doelgroep treft. De regeling is bedoeld als noodhulp voor huishoudens die de hoge energieprijzen niet meer kunnen dragen. Om te voorkomen dat de hoge inflatie vanuit de overheid door deze tijdelijke regeling op de lange termijn nog verder wordt aangejaagd, zou de benodigde stimulering bij de laagste inkomensgroepen gecompenseerd moeten worden door het verhogen van de lasten bij de hogere inkomensgroepen. Als de regeling te ruim wordt opgezet, waardoor ook de hogere inkomensgroepen gecompenseerd worden voor kosten die zij zelf kunnen dragen, werkt dit de hoge inflatie verder in de hand.

Toelichting varianten:

*De varianten zijn geordend van klein naar groot budgettair beslag. Variant A hieronder is de variant zoals hij in de brief op Prinsjesdag is gecommuniceerd. Hierbij valt minimaal 50% van de huishoudens volledig onder het prijsplafond, en **PM** van het totale gebruik (zie tabel 1).*

*Variant C is het voorstel van PvdA en GL. Variant D is over tafel gegaan tijdens de politieke vierhoek van 30 september. Het politieke debat van de APB ging met name over de elektraprijzen en de volumegrenzen. Hierbij moet een politieke keuze worden gemaakt: een hogere volumegrens komt ten goede aan huishoudens met een groter elektriciteitsverbruik - bv. door elektrische auto of warmtepomp, in de praktijk vaak minder kwetsbare huishoudens -, en beperkt de besparingsprikkel; een lagere prijs komt ten goede aan alle en dus ook de kwetsbare huishoudens. Vanuit die optiek is variant B opgesteld. Hiermee valt namelijk - inclusief besparing van 10% - ca. 60% van de huishoudens volledig onder het plafond (zie tabel 3 bij Achtergrondberekeningen), en **PM** van het totale gebruik, en door de nog wat lagere elektraprijs worden met name de kwetsbare huishoudens meer ondersteund.*

De budgettaire kosten van de verschillende varianten lopen sterk op. Voldoende dekking is daarbij nog niet in beeld. De meerkosten van ruimere varianten moeten dus nog ergens gevonden

worden. Incidentele dekking kan deels worden gevonden in de gasbaten. Een heldere exitstrategie is van groot belang: langjarige / structurele dekking is moeilijker te vinden en ook vanuit economisch- en duurzaamheidsperspectief moet de regeling tijdelijk zijn.

Tabel 1. Varianten prijsplafond

Energiebron	Variant A*	Variant B*	Variant C*: (voorstel PvdA/GL)	Variant D*
Prijs gas	1,50 (1,72)	1,50 (1,72)	1,57 (1,79)	1,28 (1,50)
Prijs elektriciteit	0,70 (0,86)	0,50 (0,66)	0,36 (0,52)	0,24 (0,40)
Volume gas	1200	1200	1500	1200
Volume elektra	2400	2400	3300	3000
Totale kosten**	12,3-16,7 mld.	15,5-20,2 mld.	20,1-25,5 mld.	23,0-27,8 mld.
Meerkosten t.o.v. variant A	0 mld.	3,2-3,5 mld.	7,8-8,8 mld.	10,7-11,1 mld.
Besparing voor mediaan huishouden p.j.	-2.169 euro	-2.649 euro	-2.924 euro	-3.566 euro
% huishouden volledig onder het plafond***	Ca. 50	Ca. 50	Ca. 70	Ca. 50 voor gas en ca. 60 voor elektra
% gebruik onder het plafond****	88% gas, 85% elektra	88% gas, 85% elektra	95% gas en elektra	88% gas, 92% elektra

* Dit zijn de prijsplafonds voor variabele leveringstarieven. Hier komen nog nettatarieven en de vaste leveringstarieven bovenop. Het prijsplafond geldt dus voor de variabele leveringstarieven.

** Range op basis van een inschatting van variaties in marges KPMG-model en TTF-prijs van 29 sep. Berekening op basis lage en hoge range marge KPMG. Voor de subsidiebeschikking wordt gekeken naar aanvullende informatie over de marge, waaronder informatie van de ACM.

*** Dit is exclusief 10% energiebesparing van huishoudens, in dat geval zijn de percentages hoger

**** Dit is exclusief 10% energiebesparing van huishoudens, in dat geval zijn de percentages hoger. Dit is op basis van een inschatting op basis CPB data decielen 1-9. Deciel 10 data niet beschikbaar.

2. Ramingsvarianten

Ter informatie: het afgelopen jaar zijn er veel prijsfluctuaties geweest in de gas- en elektriciteitsmarkt. Om het effect van deze prijsfluctuaties op de kosten van de regeling te illustreren maken we in de raming gebruik van vier scenario's op basis van historische gas- en elektriciteitsprijsniveaus.

Tabel 2. Ramingsscenario's

Energiebron	Mei 2022* (2 mei)	Juli 2022* (1 juli)	September 2022* (30 sep)	Piek augustus 2022* (26 aug)
Variant A	4,1 mld.	9,6 mld.	15,0 mld.	35,8 mld.
Variant B	4,1 mld.	10,5 mld.	18,5 mld.	39,3 mld.
Variant C	6,3 mld.	14,2 mld.	23,5 mld.	47,4 mld.
Variant D	10,5 mld.	17,6 mld.	26,1 mld.	47,8 mld.

*O.b.v. gas/elektra futureprijzen op de TTF-markt. Berekening op basis midden range marge KPMG

3. Breder budgettaire impact prijsfluctuaties energiemarkt

Ter informatie. een hogere gasprijs heeft naast hogere kosten voor het prijsplafond ook andere budgettaire effecten, zoals extra kosten voor het gebruik van Norg, maar ook extra inkomsten vanuit de gasbaten, die als dekking kunnen dienen. Zie tabel 3 voor een voorlopige inschatting van deze effecten.

Tabel 3. Indicatieve extra opbrengsten gasbaten

<i>Energiebron</i>	<i>Mei 2022* (2 mei)</i>	<i>Juli 2022* (1 juli)</i>	<i>September 2022* (30 sep)</i>	<i>Piek augustus 2022* (26 aug)</i>
Extra gasbaten	-3,4 mld.	2,9 mld.	8,1 mld.	23,9 mld.
Norg	PM	PM	PM	PM
Saldo	PM	PM	PM	PM

*O.b.v. gas futureprijzen op de TTF-markt

- NB de raming voor hogere gasbaten is niet afgestemd met EZK en is een ruwe inschatting.
- Bij een hogere gasprijs nemen ook de vpb-inkomsten fors toe. Deze inkomsten worden niet apart geregistreerd en zijn endogeen: ze leveren geen ruimte op onder het inkomstenkader.
- De gaswinning in Nederland neemt de komende jaren af. In 2022 wordt in totaal nog circa 15,8 bcm gewonnen, in 2024 is dit afgenomen tot 11,5 bcm. Hiermee neemt ook de ruimte die de gasbaten bieden om huishoudens te compenseren af.
- Om het Groningenveld te kunnen sluiten is het gebruik van de gasopslag in Norg noodzakelijk. Hiervoor betaalt de Staat jaarlijks een vergoeding aan Shell/Exxon op basis van een vooraf afgesproken hoeveelheid gas. Van deze vergoeding komt circa 70 procent via mijnbouwheffingen, het aandeel van EBN en vpb terug naar de staat. In 2024 gaat het om circa 2 bcm gas. Bij een gasprijs behorend bij het Piek augustus scenario gaat het om bruto circa 6,8 mld. excl btw.

Achtergrondberekeningen en -informatie varianten prijsplafond

Tabel 1. Marge voor raming (2021 prijzen)

<i>Energiebron</i>	<i>Lage variant</i>	<i>Midden variant</i>	<i>Hoge variant</i>
Gas	0,14	0,31	0,47
Elektriciteit	0,04	0,08	0,11

Kosten t.o.v. variant A	12,3 mld.	14,5 mld.	16,7 mld.
Meerkosten t.o.v. variant A en midden marge	-2,2 mld.	0 mld.	2,2 mld.
Kosten t.o.v. variant B	15,5 mld.	18,0 mld.	20,2 mld.
Meerkosten t.o.v. variant B en midden marge	-2,5 mld.	0 mld.	2,2 mld.
Kosten t.o.v. variant C	20,1 mld.	23,0 mld.	25,5 mld.
Meerkosten t.o.v. variant C en midden marge	-2,9 mld.	0 mld.	2,5 mld.
Kosten t.o.v. variant D	23,0 mld.	25,6 mld.	27,8 mld.
Meerkosten t.o.v. variant D en midden marge	-2,6 mld.	0 mld.	2,2 mld.

Tabel 2. Ramingsvarianten voor o.b.v. gas/elektra futureprijzen op de TTF-markt

Energiebron	Mei 2022 (2 mei)*	Juli 2022 (1 juli)*	September 2022 (30 sep)*	Piek augustus 2022 (26 aug)*
TTF-prijs gas	88,85 euro	146,63 euro	195,40 euro	342,30 euro
TTF-prijs elektra	180,35 euro	248,00 euro	409,00 euro	731,17 euro
Variant A	4,1 mld.	9,6 mld.	15,0 mld.	35,8 mld.
Variant B	4,1 mld.	10,5 mld.	18,5 mld.	39,3 mld.
Variant C	6,3 mld.	14,2 mld.	23,5 mld.	47,4 mld.
Variant D	10,5 mld.	17,6 mld.	26,1 mld.	47,8 mld.

*O.b.v. gas/elektra futureprijzen op de TTF-markt en marge (midden)

Tabel 3. Gas- en elektriciteitsverbruik o.b.v. verbruiksdecielen

Energieverbruik per deciel	Zonder besparing		Incl. 10% besparingen	
	Aardgas	Elektra	Aardgas	Elektra
(temp gecorrigeerd) (gemiddeld m3)	1240	2810	1116	2529
Verbruik 1e deciel	340	1170	306	1053
Verbruik 2e deciel	650	1510	585	1359
verbruik 3e deciel	820	1790	738	1611
verbruik 4e deciel	980	2110	882	1899
verbruik 5e deciel	1140	2460	1026	2214
verbruik 6e deciel	1310	2840	1179	2556
verbruik 7e deciel	1510	3310	1359	2979
verbruik 8e deciel	1780	3930	1602	3537
verbruik 9e deciel	2210	4920	1989	4428

*O.b.v. CBS-

data 2021

Tabel 4: Huishoudelijk energieverbruik per deciel onder prijsplafond variant A en B (1200m3 gas en 2400 kWh)

Energieverbruik per deciel	Zonder besparing		Incl. 10% besparingen	
	Aardgas	Elektra	Aardgas	Elektra
Verbruik 1e deciel	100%	100%	100%	100%
Verbruik 2e deciel	100%	100%	100%	100%
verbruik 3e deciel	100%	100%	100%	100%

verbruik 4e deciel	100%	100%	100%	100%
verbruik 5e deciel	100%	98%	100%	100%
verbruik 6e deciel	92%	85%	100%	94%
verbruik 7e deciel	79%	73%	88%	81%
verbruik 8e deciel	67%	61%	75%	68%
verbruik 9e deciel	54%	49%	60%	54%
<i>Gemiddeld</i>	<i>88%</i>	<i>85%</i>	<i>92%</i>	<i>89%</i>

*o.b.v. CBS-data 2021

Tabel 5: Huishoudelijk energieverbruik per deciel onder prijsplafond variant C (1500m3 gas en 3300 kWh)

	Zonder besparing		Incl. 10% besparingen	
	Aardgas	Elektra	Aardgas	Elektra
Verbruik 1e deciel	100%	100%	100%	100%
Verbruik 2e deciel	100%	100%	100%	100%
verbruik 3e deciel	100%	100%	100%	100%
verbruik 4e deciel	100%	100%	100%	100%
verbruik 5e deciel	100%	100%	100%	100%
verbruik 6e deciel	100%	100%	100%	100%
verbruik 7e deciel	99%	100%	100%	100%
verbruik 8e deciel	84%	84%	94%	93%
verbruik 9e deciel	68%	67%	75%	75%
<i>Gemiddeld</i>	<i>95%</i>	<i>95%</i>	<i>97%</i>	<i>96%</i>

*o.b.v. CBS-data 2021

Tabel 6: Huishoudelijk energieverbruik per deciel onder prijsplafond variant D (120m3 gas en 3000 kWh)

	Zonder besparing		Incl. 10% besparingen	
	Aardgas	Elektra	Aardgas	Elektra
Verbruik 1e deciel	100%	100%	100%	100%
Verbruik 2e deciel	100%	100%	100%	100%
verbruik 3e deciel	100%	100%	100%	100%
verbruik 4e deciel	100%	100%	100%	100%
verbruik 5e deciel	100%	100%	100%	100%
verbruik 6e deciel	92%	100%	100%	100%
verbruik 7e deciel	79%	91%	88%	100%

verbruik 8e deciel	67%	76%	75%	85%
verbruik 9e deciel	54%	61%	60%	68%
<i>Gemiddeld</i>	88%	92%	92%	95%

*o.b.v. CBS-data 2021

Addendum aanvullende varianten prijsplafond t.b.v. politieke vierhoek 3/10 - conceptcijfers

Tabel 1. Aanvullende varianten

Energiebron	Variant E*	Variant F*	Variant G*
Prijs gas	1,50 (1,72)	1,28 (1,50)	1,28 (1,50)
Prijs elektriciteit	0,40 (0,56)	0,40 (0,56)	0,54 (0,70)
Volume gas	1200	1200	1200
Volume elektra	2600	3000	2400
Totale kosten**	17,6-22,3 mld.	19,8-24,6 mld.	16,6-21,3 mld.
Meerkosten t.o.v. variant A	5,3-5,6 mld.	7,5-7,9 mld.	4,3-4,6 mld.
Besparing voor mediaan huishouden p.j.	-2.909 euro	-3.173 euro	-2.817 euro
% huishouden volledig onder het plafond***	Min. 50%	Ca. 50% voor gas en ca. 60% voor elektra	Ca. 50%
% gebruik onder het plafond****	88% gas, 88% elektra	88% gas, 92% elektra	88% gas, 85% elektra

* Dit zijn de prijsplafonds voor variabele leveringstarieven. Hier komen nog nettarieven en de vaste leveringstarieven bovenop. Het prijsplafond geldt dus voor de variabele leveringstarieven.

** Range op basis van een inschatting van variaties in marges KPMG-model en TTF-prijs van 29 sep. Berekening op basis lage en hoge range marge KPMG. Voor de subsidiebeschikking wordt gekeken naar aanvullende informatie over de marge, waaronder informatie van de ACM.

*** Dit is exclusief 10% energiebesparing van huishoudens, in dat geval zijn de percentages hoger

**** Dit is exclusief 10% energiebesparing van huishoudens, in dat geval zijn de percentages hoger. Dit is op basis van een inschatting op basis CBS data decielen 1-9. Deciel 10 data niet beschikbaar.

Toelichting:

- Voorkeur EZK is om te kiezen voor een implementatievariant waarbij de subsidie aan leveranciers wordt gebaseerd op contractprijzen i.p.v. op referentieprijzen, omdat vanuit de staatsteunregels is vereist dat de subsidie die de overheid verstrekt volledig worden doorgegeven aan de eindgebruiker. Hiermee ontbreekt de prikkel voor energieleveranciers om de contractprijs laag te houden aangezien kosten op het Rijk zijn af te wentelen.
- Tegelijkertijd worden bestaande afzet, omzet en marges in zekere mate beschermd door de overheid.
- Het is daarom belangrijk dat er goede waarborgen worden ingebouwd om overwinsten te voorkomen.
- Een belangrijke waarborg hiervoor is dat de prijs op de markt nog in enige mate wordt gedisciplineerd onder invloed van concurrentie. Daarvoor is het relevant dat op een deel van de markt nog concurrentie plaatsvindt.
- Om deze reden is het relevant welk gedeelte van de kleingebruikersmarkt onder het tariefplafond valt. Dat wordt bepaald door de volumegrenzen:
  - Bij een volumegrens van 1200 voor gas valt ongeveer 88% van de gasmarkt onder het tariefplafond.
  - Bij een volumegrens van 2400 voor elektra valt reeds 85% van de elektramarkt onder het tariefplafond.
  - Bij een volumegrens van 3000 neemt dit toe tot 92%.
- Al deze getallen betreffen percentages zonder energiebesparing.

Tabel 2. Ramingsvarianten voor o.b.v. gas/elektra futureprijzen op de TTF-markt

Energiebron	Mei 2022	Juli 2022	September	Piek augustus
-------------	----------	-----------	-----------	---------------

	<i>(2 mei)*</i>	<i>(1 juli)*</i>	<i>2022 (30 sep)*</i>	<i>2022 (26 aug)*</i>
TTF-prijs gas	88,85 euro	146,63 euro	195,40 euro	342,30 euro
TTF-prijs elektra	180,35 euro	248,00 euro	409,00 euro	731,17 euro
Variant E	5,4 mld.	12,4 mld.	20,6 mld.	41,7 mld.
Variant F	7,3 mld.	14,4 mld.	22,9 mld.	44,6 mld.
Variant G	5,9 mld.	11,5 mld.	19,6 mld.	40,3 mld.

*O.b.v. gas/elektra futureprijzen op de TTF-markt en marge (midden)

Achtergrondberekeningen en -informatie varianten prijsplafond

Tabel 1. Marge voor raming (2021 prijzen)

<i>Energiebron</i>	<i>Lage variant</i>	<i>Midden variant</i>	<i>Hoge variant</i>
Gas	0,14	0,31	0,47
Elektriciteit	0,04	0,08	0,11
Kosten t.o.v. variant E	17,6 mld.	20,1 mld.	22,3 mld.
Meerkosten t.o.v. variant E en midden marge	-2,5 mld.	0 mld.	2,2 mld.
Kosten t.o.v. variant F	19,8 mld.	22,4 mld.	24,6 mld.
Meerkosten t.o.v. variant F en midden marge	-2,6 mld.	0 mld.	2,2 mld.
Kosten t.o.v. variant G	16,6 mld.	19,1 mld.	21,3 mld.
Meerkosten t.o.v. variant G en midden marge	-2,5 mld.	0 mld.	2,2 mld.

Persoonsgegevens

Verzonden: maandag 3 oktober 2022 12:22

Persoonsgegevens

Onderwerp: Annotatie vierhoek

Hoi Sigrid, Marnix,

Om 12u30 staat de voorbespreking vierhoek. Zie bijgevoegd een in spoed opgestelde conceptannotatie zodat jullie zometeen al iets op papier hebben bij de voorbespreking. Jullie ontvangen hem later nog definitief, waarbij dus mogelijk nog wat dingen anders zijn.

Groeten,

Persoonsgegevens